

กรมป่าไม้

๑๑๗ ปี

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
จากอดีตที่มานะบากบั่น...สู่ปัจจุบันที่มั่นคงยั่งยืน

๑๑๗ ปี ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ จากอดีตที่มานะบากบั่น...สู่ปัจจุบันที่มั่นคงยั่งยืน

กรมป่าไม้ ๖๑ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

www.forest.go.th

คำนำ

เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๑๗ ปี กรมป่าไม้ ในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๖ นี้ ทางกรมป่าไม้ ได้รวบรวมข้อมูลสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ เพื่อรวบรวมเป็นเล่ม สำหรับใช้ศึกษา ค้นคว้า และเป็นหลักฐานอ้างอิง จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ประวัติและสถานที่สำคัญทางการป่าไม้ พระราชดำริกับการป่าไม้ สารสนเทศป่าไม้ และงานป่าไม้ กับต่างประเทศ

สำหรับหนังสือเรื่อง “๑๑๗ ปี ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศจากอดีตที่มานะบากบั่น...สู่ปัจจุบันที่มั่นคงยั่งยืน” เป็นการรวบรวมประวัตินักเรียนไทยที่มีโอกาสได้ไปศึกษาเล่าเรียนต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ อินเดีย และพม่า หลังจากจบการศึกษา บุคคลเหล่านี้ได้นำความรู้ด้านวิชาการป่าไม้กลับมาปรับปรุงและพัฒนาสร้างชื่อเสียงให้แก่กรมป่าไม้ นอกจากนี้ ยังได้รวบรวมความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วยงาน ทั้งข้อมูลอนุสัญญา พันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนความร่วมมือกับสหประชาชาติ และองค์กรต่างๆ

ในการจัดทำและรวบรวมข้อมูลด้านความช่วยเหลือจากต่างประเทศนี้ อาจยังมีความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ อีก ที่คณะทำงานฯ ได้ค้นคว้าและรวบรวมอาจไม่ครบทุกประเด็นจึงต้องขออภัยที่ไม่ได้นำเสนอในครั้งนี้ ซึ่งการจัดทำหนังสือในลักษณะและรูปแบบนี้ เป็นการจัดทำเป็นครั้งแรกภายในระยะเวลาที่จำกัด จึงอาจจะมีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนและตกหล่นไปบ้าง ดังนั้น หากท่านใดพบข้อผิดพลาดขอได้โปรดแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบ เพื่อในอนาคตหากมีการแก้ไขปรับปรุงจะได้ดำเนินการให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะทำงานจัดทำฐานข้อมูล

ด้านงานป่าไม้กับต่างประเทศ

สิงหาคม ๒๕๕๖

คำปรารภ

ไม้สักเป็นเหตุ

ไม้สักจากอินเดียได้ถูกนำไปสร้างพระราชวังบาบิโลน พ่อค้าอาหรับได้ขยายตลาดจากตะวันออกกลาง ส่งไม้สักจากอินเดียไปขายที่อียิปต์ ความสนใจของต่างประเทศที่มีต่อไม้สักจึงมีมาก เมื่ออังกฤษยึดครองอินเดียและพม่า สินค้าไม้สักเป็นสินค้าหลักที่ส่งไปตลาดยุโรปส่วนมากเอาไปตกแต่งภายในอาคารและเรือใหญ่ อังกฤษตัดไม้สักมาก จนต้องปิดป่า ทำให้บริษัททำไม้ต่างชาติพากันเข้ามาขออนุญาตทำไม้สักในประเทศไทย

ความจริงไม้สักจากสยามประเทศเคยส่งเป็นเครื่องบรรณาการไปยังจักรพรรดิจีนต่อเนื่องกันมายาวนาน ในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้นำไม้สักจากทางเหนือมาสร้างวัง วัด ทำประตูเมือง ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ไม้สักจากป่าภาคเหนือก็ถูกตัดส่งมาบรรณาการกรุงเทพมหานครเป็นประจำทุกปี

ป่าไม้สักทางเหนืออยู่ในความดูแลของเจ้าครองนครในพื้นที่ภาคเหนือ ประเทศไทยต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวอังกฤษจากอินเดีย มาช่วยจัดการและวางแผนในการจัดการป่าสักของประเทศ ไม้สักจึงเป็นต้นเหตุของการเริ่มต้นจัดตั้งกรมป่าไม้ รวมไปถึงการสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าไม้ มาบริหารจัดการป่าให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

การศึกษาป่าไม้ในยุคแรกๆ จึงมีความผูกพันกับอังกฤษมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่ Cooper's Hill ที่อังกฤษ Dehra-Dun ที่อินเดีย และ Pyinmana ที่พม่า การนำเสนอเรื่องราวประวัติศาสตร์ป่าไม้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มารองรับภาระงานที่มีมากของกิจการป่าไม้ไทย ส่วนมากจะมีการระบุเพียงชื่อ และไม่มีรายละเอียดอะไรเกี่ยวกับการศึกษาและการนำพื้นฐานการศึกษามาใช้ในการพัฒนาป่าไม้ไทย นักวิชาการรุ่นบุกเบิกนี้ถือเป็นกลุ่มป่าไม้ที่มีคุณประโยชน์แก่ประเทศอย่างมหาศาล และสร้างพื้นฐานให้มีการพัฒนาอย่างมีระบบ ความผูกพันกับต่างประเทศในเชิงวิชาการปรากฏให้เห็นจากความรู้ ความสามารถของป่าไม้รุ่นบุกเบิก กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ ได้จัดทำขึ้นและปรับปรุงให้เหมาะสม ศิษย์เก่าของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นที่อังกฤษ อินเดีย และพม่า เป็นพื้นฐานในการจัดตั้งวิทยาลัยวนศาสตร์ที่จังหวัดแพร่

ดร.สุริย์ ภูมิภมร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ นายสนิท พุกกะมาน คนไทยคนแรกที่เรียนป่าไม้	๑
บทที่ ๒ การศึกษาป่าไม้ที่เดhraดุน (Dehra Dun)	๖
บทที่ ๓ การศึกษาป่าไม้ที่ปันมะนา ประเทศพม่า	๒๐
บทที่ ๔ การศึกษาวิชาการป่าไม้	๕๘
บทที่ ๕ ลำดับเหตุการณ์ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีตจนถึงปัจจุบัน	๖๐
บรรณานุกรม	๙๕
ภาคผนวก	๙๘

บทที่ ๑

นายสนิท พุกกะมาน

คนไทยคนแรกที่เรียนป๊าไม้

นักเรียนทุนในอังกฤษ

ในยุคที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น ได้มีความพยายามที่จะพัฒนาการเรียนด้านการศึกษา เพื่อสร้างครูดี มาสร้างครูรุ่นใหม่ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีของกระทรวงธรรมการก็จบการศึกษาจาก Borough Road College ที่เมือง Isleworth

อดีตประเทศไทยยังมีรายได้หลักจากการค้าข้าว และขายไม้ซุงสัก ทำให้มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการเกษตรมากขึ้น สมัยนั้น จะเรียกว่าการกลีกรรรม การเพาะปลูก การศึกษาด้านการเกษตรในยุคแรกได้เน้นการศึกษาที่ประเทศอังกฤษ

สนิท พุกกะมาน เป็นคนหนึ่งที่ได้รับทุนการศึกษาด้านการเกษตรจากกระทรวงธรรมการ นายสนิท พุกกะมาน เป็นคนตำบลคลองผดุงกรุงเกษม อำเภอบางรัก จังหวัดพระนคร เริ่มการศึกษาที่บ้าน แล้วไปเข้าเรียนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์วาทส ย้ายไปโรงเรียนนิเวศกุล ที่ถนนเจริญกรุงกับอาจารย์ บาบูรัมซามี ต่อมาย้ายไปเรียนที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง จากนั้นย้ายไปโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ที่โรงเรียนเด็ก กับอาจารย์ W.G. Johnson ในวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๐ นายสนิท พุกกะมาน ได้สอบชิงทุนหลวง ได้เข้าเรียนที่ Haileybury School ที่ประเทศอังกฤษ ต่อมาได้ย้ายไปเรียนวิชาการกลีกรรรมที่ Wellington Hall College ที่มณฑล Lincolnshire

คนไทยที่เรียนทางด้านการเกษตรในช่วงนั้นมีพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ (ตันตระกุลเพ็ญพัฒน์ โอรสองค์ที่ ๓๔ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) เมื่อสำเร็จการศึกษาในวัยเพียง ๒๐ ปี ได้เข้าทำงานที่กรมช่างไหมและได้เป็นอธิบดีกรมช่างไหม เมื่อคราวที่เดินทางไปตรวจงานที่เชียงใหม่ ได้หลงรักเจ้าหญิงชมชื่น ณ เชียงใหม่ เมื่อไม่สมหวังได้ประพันธ์เพลงลาวดวงเดือน ท่านเสียชีวิตด้วยโรคปอด ในวัยเพียง ๒๔ ปี ท่านผู้นี้เป็นผู้ผลักดัน นายสนิท พุกกะมานหลายครั้ง ทั้งในระหว่างเรียนและในช่วงที่ปฏิบัติงานที่กรมป่าไม้)

นายให้ กาฬดิษฐ์ (ต่อมาได้เป็นพระยาเทพศาสตร์สถิตย์) เป็นนักเรียนทุนกระทรวงธรรมการ ไปศึกษาวิชาการกลีกรรรมที่อังกฤษ ท่านผู้นี้มีบทบาทในการศึกษาด้านการเกษตร ได้รับการยกย่องที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถือเป็นผู้บุกเบิกที่สำคัญด้านการเกษตร

นักเรียนทุนอีกคนในยุคนั้นคือ นายชม (ต่อมาได้เป็นพระยาวิศิษฐ์) เมื่อเรียนจบวิชาเพาะปลูกแล้วก็กลับมาทำงานที่กระทรวงเกษตร

ทั้งพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ นายโท กาฬดิษฐ์ และนายชม มีส่วนในการแนะนำและการตัดสินใจของ นายสนธิ พุกกะมาน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ให้ย้ายไปเรียนป่าไม้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนากรมป่าไม้ในปี ๒๔๓๙ ทรงมีพระราชดำริในเรื่องการพัฒนาบุคลากรของกรมป่าไม้ ที่จะมาแทนเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่ยืมตัวมาจากรัฐบาลอินเดียในการปกครองของอังกฤษ ให้มาช่วยสร้างระบบการบริหารจัดการป่าไม้สัก

ในปี ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสยุโรป ทรงสนพระทัยเรื่องป่าไม้และการพัฒนาป่าไม้มาก ทรงแนะนำให้ นายสนธิ พุกกะมาน ที่กำลังเรียนวิชากลศาสตร์อยู่ที่เรียนต่อทางด้านป่าไม้ เพื่อเตรียมตัวไว้รับช่วงงานต่อจากชนชาติอังกฤษ ที่รัฐบาลจ้างมาบริหารงานป่าไม้ แม้ว่าจะต้องใช้เวลาในการเรียนนานขึ้นก็ตาม ทั้งนี้ เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ป่าไม้อังกฤษที่ทำงานอยู่ในอินเดียและพม่า

Royal Indian Engineering College

เมื่อจบการศึกษาด้านการเกษตรแล้ว นายสนธิ พุกกะมาน จึงได้ย้ายไปเรียนวิชาป่าไม้ที่ Royal Indian Engineering College ที่ Cooper's Hill ในท้องที่ตำบล Egham ใกล้กับพระราชวังวินเซอร์ มหาวิทยาลัยแห่งนี้อยู่ใน Surrey โดยเริ่มต้นการศึกษาทางวิศวกรรมโยธาในปี ๒๓๙๙/ ทั้งนี้ เพื่อผลิตวิศวกรการก่อสร้างถนน การขุดคลอง และงานโยธาอื่นๆ มหาวิทยาลัยนี้ก่อตั้งโดย Sir George Tomkyns Chesney โดยดำรงตำแหน่งเป็นอธิการบดี รับนักศึกษาปีละ ๕๐ คน และเสียค่าใช้จ่ายคนละ ๑๕๐ ปอนด์ นอกจากเรียนวิชาพื้นฐานและวิชาช่างต่างๆ แล้ว เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ต้องไปทำงานที่อินเดีย จึงต้องเรียนประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ของอินเดียด้วย

การศึกษาด้านป่าไม้

โปรแกรมทางด้านป่าไม้ มี Dr. William Philipp Daniel Schlick F.R.S เป็นศาสตราจารย์ดูแลหลักสูตร ในช่วงปี ๒๔๒๔-๒๔๔๔ ฉะนั้น นายสนิท พุกกะมาน จึงโชคดีที่ได้เรียนกับศาสตราจารย์ท่านนี้ ท่านได้ทำงานที่กรมป่าไม้อินเดีย รับช่วงงานต่อจาก Sir Dietrich Brandis จึงอาจจะกล่าวได้ว่าท่านเป็นคนพัฒนาระบบการศึกษาป่าไม้ของอังกฤษและอินเดีย ภายใต้ระบบของเครือจักรภพอังกฤษ ท่านได้เขียนหนังสือคู่มือป่าไม้ (Manual of Forestry) จำนวนห้าเล่ม เล่มที่ ๑-๒ เป็นเรื่องของวนวัฒนวิทยา เล่มที่ ๓ เป็นการจัดการป่าไม้ เล่มที่ ๔ การป้องกันป่าไม้ และเล่มที่ ๕ เป็นการใช้ประโยชน์ป่าไม้ เอกสารห้าเล่มนี้ได้ใช้เป็นหลักในสถาบันการศึกษาป่าไม้ทั่วโลก

เมื่อ นายสนิท พุกกะมาน เรียนป่าไม้ไปได้หนึ่งเทอม ได้ไปฝึกงานป่าไม้ที่เยอรมันนี เป็นเวลานานถึงหนึ่งปี กลับมาเรียนต่อที่อังกฤษ ผู้อำนวยการวิทยาลัยวนศาสตร์ท่านมีชื่อเสียงมากจากการเขียนหนังสือ และเป็นผู้ก่อตั้งคณะวนศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และวิทยาลัยวนศาสตร์ที่เดราดุน (Dehra-Dun) ดร.วิลเลียม ชะลิช จึงถือเป็นศาสตราจารย์ยุคบุกเบิกของอังกฤษ ท่านได้นำนักศึกษาป่าไม้ ซึ่งมี นายสนิท พุกกะมาน อยู่ในกลุ่มด้วย ในการเดินทางไปดูงานป่าไม้ที่ฝรั่งเศสและเยอรมัน จากนั้น กลับมาเรียนต่อใหม่ที่อังกฤษจนจบการศึกษาในระดับ Forestry Diploma จึงนับได้ว่า นายสนิท พุกกะมาน คือคนไทยคนแรกที่จบการศึกษาทางวนศาสตร์ เพื่อให้มีความสามารถมากขึ้น ผู้ดูแลนักเรียนจึงให้ นายสนิท พุกกะมาน ไปเรียนภาษาฝรั่งเศสที่สวิสเซอร์แลนด์ ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย

เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้

เมื่อเดินทางกลับมาได้ทำงานที่กรมป่าไม้ ด้วยเงินเดือนเท่ากับฝรั่งคือ ๓๐๐ รูปี ในปี ๒๔๔๔ ได้ย้ายไปทำงานเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้จังหวัดลำปาง เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้จังหวัดแพร่ และดูแลด้านภาษีป่าไม้ปากน้ำโพ (สองครั้ง) ต่อมาได้เป็นป่าไม้เขตตากด้วย และได้มีโอกาสทำงานแทนอธิบดีกรมป่าไม้ (Mr. W.F. Lloyd) เป็นเวลาหกเดือน เมื่อเจ้ากรมป่าไม้กลับมาจากอังกฤษ ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยประจำตัวของเจ้ากรมป่าไม้ที่กรุงเทพ

เพื่อเตรียมรองรับงานเมื่อสิ้นสุดสัญญาทำไม้กับบริษัทต่างประเทศ ได้มอบหมายให้นายสนิท พุกกะมาน เป็นผู้อำนวยการวางแผนโครงการจัดการเกี่ยวกับการคัดเลือกไม้เพื่อการลักพานางระเบียบและจัดตั้งกองกานไม้ในปี ๒๔๖๑ เขาและทีมงานได้ใช้เวลาในป่าภาคเหนือสองปีสี่เดือนโดยทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการตามป่าไม้ภาคต่างๆ ที่มีชาวต่างชาติเป็นป่าไม้ภาคด้วย ทำให้รอบรู้ในป่าภาคเหนือที่มีไม้สักเป็นไม้เศรษฐกิจหลักของประเทศ

ในปี ๒๔๖๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการย้าย กรมป่าไม้จากกระทรวงมหาดไทย ไปสังกัดกระทรวงเกษตร เพราะกรมป่าไม้มีหน้าที่ในการเพาะปลูก ด้วย ปีนี้เป็นปีที่กรมป่าไม้เริ่มงานเกี่ยวกับของป่า (minor forest products) นายสนิท พุกกะมาน ได้เป็นพระยาตรุพันธุ์พิทักษ์และรับผิดชอบงานป่าไม้ภาคเหนือและภาคกลาง

ในปี ๒๔๖๗ มร.ดับบลิว.เอฟ.ลอยด์ เจ้ากรมป่าไม้ได้ลาออก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงแต่งตั้งให้พระยาตรุพันธุ์พิทักษ์เป็นอธิบดีกรมป่าไม้คนที่สี่ และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับ ตำแหน่งนี้ หลังจากที่ได้จัดตั้งกรมป่าไม้มาได้ ๒๔ ปี แม้จะมีเสียงคัดค้านมาจากป่าไม้ภาคที่เป็นฝรั่ง แต่ทรงเห็นว่าพระยาตรุพันธุ์พิทักษ์ได้จบการศึกษามาจากอังกฤษเหมือนฝรั่งเขา จึงมีความเหมาะสมที่จะรับตำแหน่งนี้ ในปี ๒๔๗๓ ได้เริ่มงานประชาสัมพันธ์กรมป่าไม้ เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ กับเจ้าของป่า หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน

พระยาตรุพันธุ์พิทักษ์ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้เป็นเวลา ๑๒ ปีเศษ ได้ปรับระบบ การบริหารงานป่าไม้อย่างต่อเนื่อง เพิ่มงานเกี่ยวกับสัตว์ป่า และการสงวนป่า จนเกษียณอายุราชการใน ปี ๒๔๗๗

ชีวิตหลังเกษียณอายุ

หลังเกษียณอายุ พระยาตรุพันธุ์พิทักษ์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา (๒๔๙๐-๒๕๐๐) กรรมการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (๒๔๙๕-๒๔๙๙) กรรมการที่ปรึกษา บริษัท ศรีมหาราชา (๒๔๙๑-๒๔๙๙)

พระยาตรุพันธุ์พิทักษ์ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความรู้ ทำงานหนัก แม้ในพื้นที่ทุรกันดาร ท่านมีความซื่อตรงสุจริต เป็นคนที่เยือกเย็น ใจดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และดำเนินชีวิตเรียบง่าย

ท่านเสียชีวิตในปี ๒๕๑๑ เมื่อมีอายุ ๙๑ ปี ๕ เดือนเศษ บุตรชายของท่าน (นายเสน่ห์ พุกกะมาน) เป็นป่าไม้ที่มีชื่อเสียง จบการศึกษาป่าไม้มาจากประเทศฟิลิปปินส์ และเป็นผู้จัดการโรงงาน อัดน้ำยาไม้ ออป.

สถานภาพปัจจุบัน

Royal Indian Engineering College เปิดการเรียนการสอนด้านป่าไม้ จนถึงปี ๒๔๔๙ ได้ย้ายกิจกรรมทั้งหมดไปอินเดีย ส่วนอาคารเดิมที่ Cooper's Hill ได้ถูกขายไปจากทรัพย์สินของรัฐบาลอินเดียในความปกครองของอังกฤษ และพัฒนาไปเป็นวิทยาลัยครู และเป็นส่วนหนึ่งของ Brunel University

คณาจารย์ทางด้านป่าไม้ ส่วนหนึ่งไปช่วยพัฒนาการเรียนการสอนที่ College of Forestry Dehra Dun ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ รัฐบาลไทยได้ส่งนักเรียนทุนหลวงไปศึกษาป่าไม้ ๑๑ คน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการป่าไม้ในเขตร้อน อาจารย์บางส่วนไปช่วยพัฒนาหลักสูตรป่าไม้ใหม่ที่ Oxford University โดย Dr. William Schlich ได้พัฒนาหลักสูตร Oxford Forestry Program เป็นครั้งแรก ที่ได้มีการจัดพิมพ์หนังสือ Forestry in the United Kingdom, และ The Outlook of the World's Timber Supply

อังกฤษยังได้พัฒนา Forestry Education Network (FEI) และได้ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนทางด้านป่าไม้มากกว่า ๓๐ ประเทศ กิจกรรมนี้ได้ยุติในปี ๒๕๕๕ ตามแนวนโยบายของรัฐบาล

อังกฤษได้พัฒนา Forest School Association ที่ Derby ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนกิจกรรมป่าไม้ในโรงเรียนป่าไม้ของอังกฤษ ไอร์แลนด์ สกอตแลนด์ และเวลส์ รูปแบบใหม่ของการศึกษาของโรงเรียนป่าไม้ได้เน้นในเรื่อง outdoor education center รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบ teacher/outcome-centered approach

บทที่ ๒

การศึกษาป่าไม้ที่เดhradun (Dehra Dun)

คนไทยหลายคนแปลกใจว่าทำไมต้องไปเรียนป่าไม้ที่อินเดีย ความจริงอินเดียเป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับเจ็ดของโลก มีพื้นที่ป่ามากถึง ๔๘๗.๙ ล้านไร่ และมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาว ๖,๑๐๐ กิโลเมตร คนไทยและคนอินเดียได้มีความผูกพันกันมาเนิ่นนาน และอินเดียเองก็เป็นศูนย์กลางการศึกษา มาแต่โบราณกาล เช่น สำนักดักศิลา มหาวิทยาลัยนาลันทา วัฒนธรรมในสุวรรณภูมิได้ผูกพันกับอินเดีย เช่น อาณาจักรศรีเกษตรของเผ่าปัญที่เมียนมาร์ตอนบน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรพุนัน

มีพรรณพืชหลายอย่างที่นำมาจากอินเดียมาปลูกที่ประเทศไทยในอดีต เช่น พระศรีมหาโพธิ์ ขนุน มะม่วง มะขาม (อินเดียนำมาจากชูดาน) สะเดา และงา เป็นต้น ในพระราชพิธีต่างๆ ก็ได้พัฒนามาจากพิธีที่กระทำโดยเหล่าพราหมณ์ในอินเดีย เช่น พิธีประกอบน้ำอภิเษก พระราชพิธีจองเปรียง พระราชพิธีตรียัมพวาย พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัล และคนทั่วไปยังคงใช้พิธีพราหมณ์ เช่น งานกฐิน งานบวชนาค งานประเพณีการเกิด งานประเพณีตัดจุก งานพิธีสะเดาะเคราะห์ การรดน้ำมนต์ การเจิม การวางศิลาฤกษ์

ในเรื่องภาษาจะเห็นว่า ภาษาไทยดัดแปลงมาจากภาษาสันสกฤต ในพุทธศาสนามีทั้ง ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ความผูกพันกับอินเดียมีมากในทางวัฒนธรรม เช่น รามเกียรติ์ มหาภารตยุทธ์ ชาดกที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา

ไทยและอินเดียมีความผูกพันกันทางการค้า ที่มีมาตั้งแต่ครั้งทราวดี มีการค้าขายกับเมืองต่างๆ เช่น เมืองอู่ทอง (สุพรรณบุรี) เมืองนครชัยศรี (นครปฐม) เมืองจันทเสน (นครสวรรค์) เมืองคูเมือง (สิงห์บุรี) เมืองดงละคร (ปราชินบุรี) เมืองพระรถ (ชลบุรี) มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและวัฒนธรรม กับเมืองชายฝั่งทะเล เช่น ตะโกนา (ตะกั่วป่า) อาณาจักรตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) อาณาจักรลังกาสะกะ (ปาหัง) ปะเหลียน (ตรัง) คลองท่อม (กระบี่) จังซีลอน (ภูเก็ต)

ในปี ๒๑๓๖ อังกฤษยึดเบงกอล และสร้างฐานการค้าที่นั่น ต่อมาเข้ายึดส่วนอื่นๆ ของอินเดีย และผนวกพม่าเข้ากับอินเดีย ในช่วงที่อังกฤษควบคุมอินเดียและพม่านั้น สินค้าหลักจากพม่ามี ข้าว น้ำมันชัน และไม้สัก ส่วนพม่าจะซื้อเสื้อผ้า น้ำตาล กระสอบป่านใส่ข้าวสาร ถ่านหิน หิน และใบยาสูบ ส่วนการค้าระหว่างอินเดียกับไทย จะเน้นในเรื่องกระสอบป่าน ดินปืน เพื่อแลกกับ ไม้สักของไทย

การป่าไม้ของอินเดีย

อินเดียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางพันธุกรรมมาก มีป่าอยู่เกือบทุกประเภท ป่าเหล่านี้กระจายตั้งแต่มิถุนันที่ชายฝั่งทะเลไปจนถึงยอดเขาหิมาลัย อินเดียมีปริมาณไม้ในเขตป่าเศรษฐกิจประมาณ ๒,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร รัฐบาลกลางได้กำหนดนโยบายรวมในการจัดการป่า แต่การดูแลป่าส่วนใหญ่อยู่ในมือของแต่ละรัฐ ที่จะดำเนินการค้าไม้และของป่าเอง ทำให้รัฐที่มีพื้นที่ป่าสามารถหาผลประโยชน์จากป่าได้มาก ส่วนรัฐที่ไม่มีพื้นที่ป่ามีปัญหาในเรื่องไม้พลังงาน นอกจากนี้อินเดียยังมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์อีกประมาณ ๒๓๐.๖ ล้านไร่

คนอินเดียได้มีการสะสมองค์ความรู้ทางด้านป่าไม้มาเนิ่นนาน แม้งานวิจัยป่าไม้ได้ทำมาตั้งแต่เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๒๔๓ ในสมัยนั้น ได้มีการจัดการป่าเพื่อเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า และกำหนดมาตรการให้คนเข้าไปตัดไม้เพื่อการสร้างบ้านเรือนและการใช้สอย รวมทั้งการจัดการทุ่งหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๔๐ ได้มีการสกัดน้ำมันหอมระเหยจากแก่นของไม้จันทน์ (Sandal wood) แก่นของไม้กฤษณา (Agar wood) รวมทั้งได้มีการสนับสนุนให้คนอินเดียได้ให้ความสนใจในการปลูกต้นไม้ริมทาง

ในปี พ.ศ. ๒๔๐๓ อังกฤษได้จัดตั้งห้องปฏิบัติการป่าไม้ที่ เดราดูน (Dehra Dun) และได้ผลักดันให้ไปสู่การจัดการเอกสารวิจัยป่าไม้ที่สมบูรณ์มากกว่าในอดีต หนังสือดีๆ ที่ได้พิมพ์ในช่วงนี้มี Silviculture of Indian Trees, The Forest Flora of India, Economic Products of India, และ Indian Timbers หนังสือเหล่านี้ยังประดับและเป็นฐานความรู้ของห้องสมุดป่าไม้ทั่วโลก

การมีเอกสารวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมซึ่งจัดทำโดยปรมาจารย์ชาวอังกฤษ ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ป่าไม้สร้างความโดดเด่นให้เดราดูน เป็นศูนย์กลางการศึกษาป่าไม้ที่สำคัญของเอเชีย

การศึกษาป่าไม้ของโลกต่างมีจุดเริ่มต้นในรูปแบบคล้ายๆ กัน การถางป่าทำไร่เลื่อนลอย (Shifting cultivation) เป็นกิจกรรมของมนุษย์ในการเพิ่มอาหาร เป็นภารกิจเพื่อความอยู่รอด เมื่อจำนวนคนมากขึ้น การขยายพื้นที่ทำไร่เลื่อนลอยจึงมากขึ้น แม้ในกลุ่มประเทศนอร์ดิกก็เจอปัญหาอย่างเดียวกัน แต่ได้เลิกไปเมื่อร้อยกว่าปีมาแล้ว ญี่ปุ่นเลิกมาเมื่อ ๓๐-๔๐ ปีมาแล้ว แต่ปัญหาการแผ้วถางป่ายังคงมีอยู่ในอินเดีย และกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความต้องการใช้ไม้ ส่วนมากนำมาใช้เรื่องพลังงาน โดยใช้เพื่อเป็นไม้ฟืนและถ่านไม้ ส่วนไม้ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการ เช่น ในสมัยปลายอยุธยา ตลาดญี่ปุ่น จีน และเกาหลี ต้องการไม้ฟาง (Caesalpiniasappan) เพื่อใช้ในการย้อมสีผ้า และเป็นยาสมุนไพร และเมื่อ

ประเทศเหล่านี้ เปลี่ยนระบบข้าราชการ ความต้องการไม้ฟางก็ลดลง ตลาดยุโรปและตะวันออกกลาง ต้องการไม้สัก และความต้องการไม้สักยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีชนิดไม้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม้มากกว่า ๒๐๐ ชนิด จนต้องมีการกำหนดชนิดไม้หวงห้ามขึ้น ไม้สักยังคงเป็นไม้ที่โดดเด่นในตลาดโลก

การตัดไม้สักจากป่าธรรมชาติจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการ และมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารจัดการป่าไม้ได้ ในความเป็นจริง การตัดไม้ออกจากป่าธรรมชาติ มีทั้งการให้สัมปทานและการทำไม้เถื่อนที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียรายได้และผลประโยชน์อย่างอื่น รวมถึงการลดทอนอำนาจของชุมชนท้องถิ่นและชนพื้นเมือง ในปี ๒๕๕๓ สหภาพยุโรป ได้กำหนดกฎข้อบังคับใหม่ของการทำไม้มาใช้ต่อต้านการทำไม้เถื่อน ภายใต้แผนปฏิบัติการ FLEGT ๒๕๕๖ นั้นหมายถึงว่า ต่อไปห้ามมิให้มีการจำหน่ายไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เถื่อน เข้าสู่ตลาดในสหภาพยุโรป ยุโรปจึงยังเป็นตลาดค้าไม้ที่สำคัญของไม้สัก และจำเป็นที่จะต้องจัดระบบให้เข้ามาตราฐาน การฟื้นฟูป่าไม้ การปลูกต้นไม้จึงเป็นภารกิจของหน่วยงานป่าไม้ ภารกิจเกี่ยวกับป่าอนุรักษ์ การรักษาสมดุลธรรมชาติ การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

การเรียนการสอนในทางป่าไม้เกิดขึ้นครั้งแรกที่เยอรมัน นี่คือต้นแบบของการเรียนรู้เกี่ยวกับป่าไม้ องค์ความรู้ได้กระจายไปทั่วยุโรปและอเมริกา นักวิชาการป่าไม้ยุคแรกของอังกฤษก็มาจากเยอรมัน การศึกษาอย่างเป็นระบบและความเอาใจจริงเอาใจลงในพื้นฐานวิชาการทำให้อังกฤษมีส่วนในการสร้างสถาบันการศึกษาทางด้านป่าไม้ และเป็นที่ยอมรับว่า *เดราคู* เป็นศูนย์การศึกษาป่าไม้ที่สำคัญของเอเชียที่พัฒนามาโดยคนอังกฤษและคนอินเดียบางส่วน

การศึกษาป่าไม้ยุคแรกของอินเดีย

พร้อมๆ กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการศึกษาทางด้านป่าไม้ที่เดราคู ผู้บริหารวิทยาลัยได้ส่งคนอินเดียไปเรียนป่าไม้ที่เยอรมัน ฝรั่งเศสและอังกฤษ ทั้งนี้ เพื่อเตรียมคนอินเดียเข้ามารับภาระภารกิจต่อและแบ่งเบาภาระของคนอังกฤษ

การจัดการศึกษาป่าไม้ที่อินเดียได้เริ่มในปี พ.ศ. ๒๓๒๑ รับนักเรียนรุ่นแรกโดยมุ่งเป้าไปที่การจัดการป่าธรรมชาติของรัฐเพื่อหวังผลการใช้ประโยชน์ป่าไม้ระยะยาว ปรากฏว่าการจัดการเรียนการสอนต้องหยุดชะงักไประยะหนึ่ง เพราะยังขาดองค์ความรู้ทางวิชาการป่าไม้ของเอเชีย เมื่ออังกฤษได้ตั้งอธิบดีกรมป่าไม้ (Conservator of Forest) ขึ้นมาดูแลกิจการป่าไม้ โดยใช้หลักทางวิชาการมากขึ้น

กรมป่าไม้ของอินเดียรายงานว่า จำนวนนักวิชาการป่าไม้ในช่วงต้นของศตวรรษที่ ๑๙ มีจำนวนน้อย แต่ผู้ที่มารับผิดชอบภารกิจในรัฐต่างๆ ยังมีพื้นฐานความรู้ด้านป่าไม้ไม่เพียงพอ จำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาด้านป่าไม้ มีการให้ความรู้ด้านการจัดการป่าไม้ การปลูกและบำรุงป่าไม้ การใช้ประโยชน์ไม้ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถจัดหาไม้ให้เพียงพอกับความต้องการในระยะยาว ควบคุมการลักลอบตัดไม้และการขายไม้เถื่อนได้

ในปี ๒๓๙๙ เซอร์เดียดริช แบรินดิส (Sir Dietrich Brandis) นักพฤกษศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้รับผิดชอบในการบริหารป่าไม้ของอินเดีย แปดปีต่อมาท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น Inspector General of Forests ที่อินเดีย ท่านผู้นี้ถือว่ามียุทธศาสตร์สูง และประกาศให้มีการใช้ Indian Forest Act ๑๘๗๘ ท่านผู้นี้ริเริ่มให้มีการศึกษาป่าไม้ที่เตราดูนขึ้นใหม่ ให้เรียนวิชาพื้นฐานมากขึ้น รับทั้งพวกนักศึกษาใหม่จากระดับเตรียมอุดม และส่วนหนึ่งจากพวกที่มีประสบการณ์ในภาคสนาม เน้นให้สามารถสำรวจพื้นที่ป่าไม้ ทำแผนที่ป่า แยกประเภทป่า ศึกษาการใช้ประโยชน์จากป่า เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ เซอร์แบรินดิส ได้เขียนหนังสือ Indian Trees ช่วงนี้ R.S. Troup เขียน Silviculture of Indian Trees เป็นหนังสือที่ดีที่สุดแห่งยุค

เซอร์แบรินดิสศึกษาการเจริญเติบโตของไม้สัก ประเมินแล้วว่าการตัดไม้สักในพม่ามากเกินไป จึงให้หยุดการทำไม้เพื่อให้ป่าได้ฟื้นฟูและสามารถมีกำลังผลิดมากขึ้น การปิดป่าของพม่าทำให้มีการขยายการทำไม้สักในพื้นที่ภาคเหนือ แต่คนไทยมีความรู้เรื่องป่าไม้และการจัดการป่าไม้น้อยมาก จำเป็นที่จะต้องส่งไปเรียนที่ต่างประเทศ

ในปี ๒๔๓๕ นายพร ซึ่งเป็นข้าหลวงตรวจการป่าไม้ของกระทรวงมหาดไทย ได้ศึกษาถึงเรื่องการศึกษาด้านป่าไม้ และได้เน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งคนไปดูงานและศึกษาด้านป่าไม้ที่เตราดูน ซึ่งอยู่บริเวณเชิงเขาหิมาลัย ในปี ๒๔๓๗ ประเทศไทยติดต่อบริษัทอินเดียของอังกฤษขอยืมตัวป่าไม้ที่มีความสามารถมาช่วยวางแผนการป่าไม้ของประเทศไทย ในเดือนมกราคม ๒๔๓๘ มร.เอช.เอ.เสลด ได้เดินทางมาประเทศไทย และเดินทางไปตรวจงานในท้องที่ป่าภาคเหนือ เมื่อกลับมาแล้วได้ทำรายงานว่าการศึกษาและการฝึกฝนทางวิชาการป่าไม้ของคนไทย เพื่อที่จะนำมาดำเนินการด้วยคนไทยเองต่อไป ขณะนั้นยังไม่มีผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการป่าไม้เลย จึงจำเป็นต้องจ้างชาวต่างชาติที่ชำนาญการแล้วมาปฏิบัติงาน และเป็นครูฝึกหัด และพร้อมกันนั้นก็ควรจะจัดส่งเด็กหนุ่มไปศึกษาการป่าไม้และรับเอากิจกรรมป่าไม้มาบริหารโดยคนไทยเองในเวลาอันควร.....

นักศึกษาป่าไม้ไทยรุ่นบุกเบิก

ในปลายปี ๒๔๔๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานทุนหลวงให้นักศึกษาไทย ๔ คน ที่สอบคัดเลือกได้ เพื่อไปศึกษาต่อที่ Imperial Forestry College, Dehra Dun ในตอนเหนือของประเทศอินเดีย โดยเรียนในหลักสูตรสองปี

ในปี ๒๔๔๖ นักศึกษาไทย ๔ คน อันได้แก่ นายทองคำ เศวตศิลา นายवास วินทุพราหมณกุล นายเอื้อ ศุภมิตร และนายลภ นิยมฤกษ์ ได้เดินทางไปศึกษาต่อที่เดราดุน เว้นระยะไปสี่ปี รัฐบาลไทยได้คัดเลือกนักศึกษาป่าไม้ชุดที่สอง โดยออกเดินทางไปสองคน นั่นคือ นายเปล่ง สาครบุตร และนายโต โกเมศ เดินทางถึงเมืองเดราดุนในปี ๒๔๕๑ นักศึกษาทุนรัฐบาลไทยรุ่นที่สาม ได้เดินทางไปเดราดุนในปี ๒๔๕๔ โดยมีนายชั้น และนายสุน ญ อุบล นักศึกษาป่าไม้ไทยรุ่นที่สี่ คือ นายทุน และนายประนอ ไปอยู่เพียงระยะสั้นก็เดินทางกลับ หันไปทำงานด้านอื่นที่ไม่ใช่งานป่าไม้ นักศึกษาป่าไม้ไทยรุ่นที่ห้า เดินทางไปถึงเดราดุนในปี ๒๔๕๕ นักศึกษารุ่นนี้มีคนเดียวคือ นายสนั่น สามนเสน

ในช่วงนี้ ข้าวและไม้สักคือรายได้หลักของประเทศไทย เมื่อรับสมัครคนที่จะไปเรียนที่อินเดียมีคนมาสมัครเป็นจำนวนมาก โดยกระทรวงธรรมการเป็นผู้คัดเลือก โดยสอบทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกถือเป็นข้าราชการ มีเงินเดือนให้ตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษา

ในการเดินทางไปเดราดุน ต้องนั่งเรือกลไฟไปสิงคโปร์ เปลี่ยนเรือไปยังกัว แล้วนั่งเรือต่อไปกัลกัตตา พักหนึ่งวัน ตอนค้ำนั่งรถไฟไปเดราดุน ไปสว่างที่เมืองลักเนา ผ่านนิวเดลี รถไฟแล่นขึ้นเหนือในตอนค่ำ ไปสว่างที่เมืองเดราดุนรวมใช้เวลานั่งรถไฟ ๓๖ ชั่วโมง

เมืองเดราดุน

เดิมเมืองเดราดุนอยู่กับแคว้นปัญจาบ แต่อังกฤษมายึดครอง เป็นเมืองที่อยู่เชิงเขาหิมาลัย มีแม่น้ำคงคาและแม่น้ำยมูนาไหลผ่าน เป็นเมืองที่พระเจ้าอโศกมหาราชใช้ในการเผยแพร่ศาสนา แม้พระถังซำจั๋งก็ได้เดินทางมาที่นี่ คนอังกฤษชอบเมืองนี้มาก เนื่องจากมีอากาศเย็นสบายทั้งปี มีน้ำแร่ร้อนให้อาบแก้หนาว

เมืองเดราดุนมีวิทยาลัยป่าไม้ และสถาบันวิจัยป่าไม้ เชิงเขาจะมีไร่ชาของอังกฤษ สมัยที่นักศึกษาไทยไปเรียนป่าไม้ที่นั่น เมืองเดราดุนมีประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ที่เหลืออีกประมาณสี่หรือห้าเท่าพักอาศัยอยู่นอกเมืองเดราดุนเป็นเมืองธรรมชาติ น้ำที่ใช้ต่อท่อมาจากเขาหิมาลัย นายเปล่ง สาครบุตร รายงานว่า ชาวของเดราดุนเป็นชาวชั้นดี ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดข้าวที่อินเดีย บันทึกลงของนักศึกษาป่าไม้ไทยบอกว่าที่เดราดุนผลิตผลไม้ที่อร่อย โดยเฉพาะลิ้นจี่ ทับทิม ฝรั่ง แอปเปิ้ล ท้อ และสตอเบอรี่ นักศึกษาไทยได้รับคำทำจากพ่อค้าอินเดียว่า ถ้าทานลิ้นจี่ได้ ๔๐ ผล จะให้ทานฟรี แต่แพ้กันทุกคน

วิทยาลัยป่าไม้เดราตุน

วิทยาลัยป่าไม้ได้ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นป่าใหม่ มีพรรณไม้หลากหลายเหมือนป่าเบญจพรรณ มีต้นสาละ (*Shorea robusta*) เป็นไม้เศรษฐกิจหลัก ในระยะเริ่มต้นจะมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์เฉพาะทางมีการตัดไม้เนื้อแข็งมาต่อเรือ ทำไม้หมอนรถไฟ ไม้พื้นรถไฟ

นักศึกษาไทยได้รับความสะดวกสบาย ตลอดที่มีการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการ การศึกษาเริ่มต้นด้วยการออกฝึกงานที่เชิงเขาหิมาลัยเป็นเวลาสามเดือน ต้องหาอุปกรณ์ที่จำเป็นไปเอง นักศึกษาจะต้องดูแลอุปกรณ์ตลอดที่มีการศึกษา นอกจากนี้ต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการหุงหาอาหาร และหยูกยาที่จำเป็น นักศึกษาไทยต้องซื้อเสื้อผ้าหนา ไว้รองรับความหนาวที่เทือกเขาหิมาลัย ทางวิทยาลัยเตรียมหนังสือไปให้ นักศึกษาเตรียมสมุดพกและสมุดจดบันทึก

วิทยาลัยป่าไม้แจ้งให้นักศึกษาทราบว่า วิชาการป่าไม้เป็นงานหนัก และมักอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ค่อนข้างจะอันตราย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมพร้อม เพื่อให้สามารถฝึกฝนให้สามารถรับภาระงานหนัก จะต้องมีระบบการทำงาน จะต้องเป็นผู้ที่เข้มแข็ง มีรูปร่างแข็งแรง และอดทน จึงจะสามารถทำงานที่หนักในป่าธรรมชาติในชนบทที่ห่างไกลได้ ฝึกงานบนภูเขา ทดสอบความแข็งแรง

ในการฝึกงานครั้งแรกที่เทือกเขาหิมาลัย มีอาจารย์ไปด้วยสามคน พร้อมผู้ช่วยแพทย์และพยาบาล มีการเดินทางและหยุดบรรยายเป็นระยะ ต้องเดินทางไปตามเชิงเขาสองวัน ขึ้นเขาสามวัน ถึงจังก์กระด้า แล้วเดินไปอีกสามตำบล ช่วงนี้จะเรียนประเภทป่าและพันธุ์ไม้ ศึกษาการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ ฝึกการโค่นไม้และการใช้ขวาน ฝึกการเลื่อยแผ่นไม้กระดาน การทำเสาบ่าน การทำไม้พิน ศึกษาการตัดไม้เพื่อการบำรุงป่า ศึกษาการฟื้นตัวของป่าจากการใช้ระบบตัดฟันต่างๆ ในบางท้องที่ ต้องทำถนนป่าไม้ ทำสะพานป่าไม้ ทำคลองระบายน้ำเพื่อลดการกัดเซาะหน้าดิน ทำเสร็จแล้ว ให้นักศึกษาถอดแบบเก็บไว้เป็นตัวอย่าง บางพื้นที่จะมีการปลูกเสริมป่าธรรมชาติ

ในแต่ละวันจะเริ่มฝึกงานเวลา ๗.๐๐ น. จึงต้องเตรียมตัวให้พร้อมก่อนเริ่มงาน (การหุงหาอาหาร การเตรียมอุปกรณ์) ฝึกจนถึง ๑๒.๐๐ น. จึงหยุดพัก ช่วงบ่ายนักศึกษาป่าไม้เขียนรายงาน และศึกษาพื้นที่โดยรอบ เมื่อทำงานหนักติดต่อกันหลายวัน จะให้นักศึกษาออกไปหาเสบียงจากหมู่บ้าน ครบการฝึกงานสามเดือน นักศึกษาส่งรายงาน เมื่ออาจารย์ตรวจแล้วจะให้คะแนน

สมุดพดด้เต้น เป็นของนายเปล่ง สาครบุตร ได้เก้สลิปเปอร์เซ็นต์ปัจจุบันอยู่ในพิพิธภัณฑ์ของวิทยาลัยป่าไม้เตราคูน ชื่อของ Mr. Peng ยังอยู่ในตำนานของวิทยาลัย เนื่องจากมีผลการเรียนดีมาก และสนใจการเรียนจนเป็นเลิศในรุ่น นายเปล่ง สาครบุตร เขียนสมุดพดด้ด้วยความเรียบร้อย และใช้ภาษาอังกฤษดีมาก

การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการป่าไม้

เมื่อออกจากป่าแล้ว นักศึกษาได้พักหนึ่งสัปดาห์ จากนั้นจึงเรียนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ พฤกษศาสตร์ เรียนวิชาช่างหรือวิศวกรรมป่าไม้ จากนั้นจึงสอบ นักศึกษาไทยได้แสดงความสามารถ รุ่นแรก นายทองคำ เศวตศิลา ดีเด่น รุ่นสองเป็น นายเปล่ง สาครบุตร ที่หนึ่ง และนายโต โกเมศ ได้ที่สอง ทำให้นักศึกษาไทยเป็นที่ยอมรับของอาจารย์ฝรั่งและเพื่อนป่าไม้ชาวอินเดีย

การฝึกงานบนที่ราบ เริ่มเรียนรู้งานแผนที่

เมื่อเรียนจบภาคแรกแล้ว นักศึกษาได้ออกเดินทางไปฝึกงานบนที่ราบ เน้นการทำแผนที่เพื่อใช้ในการจัดการพื้นที่สำนักงาน พื้นที่ทดลอง ถนน ไร่นา หมู่บ้าน ป่าละเมาะ ทางรถไฟ ทางเกวียน ทางน้ำ นักศึกษาจะฝึกงานเป็นหมู่ และมีโอกาสศึกษาวิถีชีวิตของคนอินเดีย จบการฝึกงานก็จะเป็นช่วงของการปิดปลายปี นักศึกษาป่าไม้อินเดียจะกลับบ้านเกิด นักศึกษาไทยต้องหากิจกรรมเอาเอง

การฝึกงานภาคสนามเกี่ยวกับการกำหนดเขตป่า และการป้องกันป่า

หลังเทศกาลปีใหม่แล้ว นักศึกษาป่าไม้ได้เตรียมตัวออกฝึกงานการวางแผนเขตป่าสงวนเพื่อให้สามารถกำหนดพื้นที่เขตป่าสงวนได้อย่างถูกต้อง มีการทำแนวกันไฟ การทำทางป่าไม้เพื่อสะดวกในการขนส่งไม้ รวมไปถึงการซ่อมแซมถนนให้สามารถใช้การได้อีก

มีการฝึกการสำรวจป่า เพื่อดูความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงการประเมินปริมาณไม้และขนาดของต้นไม้ นักศึกษาฝึกการวางแผนโครงการป่าไม้ เสร็จภารกิจนี้แล้วถือว่าจบการศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง วิทยาลัยจะปิดเทอมสองเดือน การศึกษาจากเอกสาร พบว่า นายทองคำ เศวตศิลา ได้ศึกษาพรรณไม้เพิ่มเติมและการจัดปาร์ค เขาสนใจเรื่องไม้ประดับและกล้วยไม้ นายเปล่ง สาครบุตร ไปศึกษาวิถีชีวิตของคนปัญจาบกับเพื่อนอินเดีย นายโต โกเมศ ไปเที่ยวเมืองมัสสำหรับ ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวแถบหิมาลัย

การฝึกงานการจัดการต้นน้ำและป่าพื้น

การฝึกงานในปีที่สองบนภูเขาจะเน้นเรื่องการรักษาป่าต้นน้ำลำธาร การผลิตกล้าไม้ การปลูกสร้างและการจัดการสวนป่า การจัดการป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืน การทำไม้หมอนรถไฟ (ไม้ดีโอด้า) การขนส่งไม้ (โดยแรงคน ม้าต่าง ลาต่าง และตามรางไม้) มีการเข้าไปจัดการป่าพื้นบนที่สูง ในเขตทหาร (ในพื้นที่สูงอย่างนี้ คนหนึ่งต้องใช้ไม้พื้น ๓-๕ ลูกบาศก์เมตรต่อปี) ป่าที่นี้เป็นป่าสาละ ปาสน (มีชาวบ้านจะยางสน *Pinus roxburghii*) และนิยมเอาไม้สนไปสร้างบ้าน

จากนั้นจะเดินขึ้นเขาพร้อมสัมภาระและอาหารกลางวัน บนที่สูงมีกุหลาบเขา (*Rhododendron sp.*) ที่มีดอกสีต่างๆ มีเบอรี่หลากหลายพันธุ์ อากาศบนยอดเขาหนาวเย็นมาก เมื่อนักศึกษาส่งรายงาน แล้วก็กลับวิทยาลัย

การเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ ครั้งที่สอง

นักศึกษาต้องเรียนวิทยาศาสตร์ พฤษศาสตร์ นิติศาสตร์ บัญชี ระเบียบการทำงาน มีการฝึกการออกแบบอาคารและการทำสะพานแขวน

ยามว่างนักศึกษาได้เรียนรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ปรารถนา เซอร์แบรนดิส น่าจะเป็นแม่แบบให้นายโต โกเมศ สนใจเรื่องพรรณพืช นี่คือจุดเริ่มต้นของหนังสือ *Flora of Thailand* ของพระยาวิจิตรนันท

เพื่อเตรียมตัวให้แข็งแรงอยู่เสมอ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงออกกำลังกาย เมื่อหมดเทอมมีการสอบไล่ นักศึกษาไทยยังคงแสดงความสามารถในการศึกษาให้ปรากฏ

การฝึกงานรังวัดที่ดินบนที่ราบครั้งที่สอง

ฝึกงานในหมู่บ้านในจังหวัดใกล้เคียงกับเดราดุนแบ่งออกเป็นหมู่ ศึกษาการจัดการป่า ฝึกการตัดไม้บำรุงป่าไฟเพื่อผลิตวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรม

ฝึกงานในป่าอนุรักษ์ ดูการอนุรักษ์ป่าไม้ การอนุรักษ์สัตว์ป่า มีการอนุญาตให้นักศึกษาล่าสัตว์ได้ บางหมู่ได้นกยูง บางหมู่ได้อีเก้ง อาจารย์ล่าเสือได้

ส่วนงานช่างได้ฝึกการรังวัดที่ดิน แล้วเขียนแผนที่ดินมาคนละชุด

การสอบไล่ครั้งสุดท้าย

มีการสอบวิชาป่าไม้รวม ๕๐๐ คะแนน อีก ๑,๐๐๐ คะแนน เป็นวิชาอื่นๆ (พฤษศาสตร์ ๒๐๐ คะแนน วิศวกรรมป่าไม้ ๒๐๐ คะแนน วิทยาศาสตร์ทั่วไป ๑๕๐ คะแนน ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์

ของป่าที่ไม่ใช่ไม้ ๑๐๐ คะแนน กฎหมายป่าไม้ ๑๐๐ คะแนน ความรู้เกี่ยวกับระเบียบทั่วไปทางการเงิน และบัญชี ๑๐๐ คะแนน) ที่ผ่านมานักศึกษาได้สอบย่อยแล้ว ๕๐๐ คะแนน คงเหลืออีก ๑,๐๐๐ คะแนน แบ่งเป็นสอบข้อเขียน ๕๐๐ คะแนน และสอบปากเปล่า ๕๐๐ คะแนน

นักศึกษารุ่นแรก นายทองคำ เศวตศิลา สอบได้ชั้นสูง (Higher Standard) และได้เหรียญเรียนดีในวิชานวนศาสตร์ ๑ เหรียญ

ในรุ่นที่สอง นายเปล่ง สาครบุตร ได้เกียรตินิยม (Honor) และได้คะแนนวิชานวนศาสตร์ สูงที่สุด นายเปล่ง สาครบุตร และนายโต โกเมศ ได้คะแนนวิชาพฤกษศาสตร์เป็นที่สอง ทั้งคู่

ในรุ่นที่ห้า นายสนั่น สามนเสน สอบได้ชั้นสูง (Higher Standard)

ในการแข่งขันกีฬา นักศึกษาไทยมีความสามารถน้อย นายโต โกเมศ เป็นคนไทยคนเดียว ที่ได้รางวัลที่สองจากการวิ่ง ๑๐๐ หลา

การมอบประกาศนียบัตร

หลังจากการแข่งขันกีฬาแล้วห้าวัน จึงมีการมอบประกาศนียบัตร ถือเป็นงานสำคัญประจำปี โดยจัดพิธีรับที่ห้องประชุมใหญ่ที่ตกแต่งด้วยไม้สักดูโอ้อลังการ ทางวิทยาลัยนวนศาสตร์ได้เชิญคนใหญ่คนโตมาร่วมงาน อย่างผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรประเทศ ท่านข้าหลวงประจำจังหวัดตราด คุณ ท่านเจ้าพระยากรมป่าไม้มาเป็นประธาน นักศึกษาไทยที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ คือ นายเปล่ง สาครบุตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวนศาสตร์ กล่าวในที่ประชุมว่า “นายเบ้ง (นายเปล่ง) และนายโต เป็นผู้ที่อยู่ในความทรงจำของคนอินเดีย รวมทั้งนายทองคำ และนายสนั่น พวกเราภูมิใจในนักศึกษาไทยมาก เสียดยว่าต่อไปนี้ไปนักศึกษาไทยต้องไปเรียนที่โรงเรียนป่าไม้พม่า เพราะต้องการที่จะเน้นเรื่องการจัด การป่าสักโดยเฉพาะ พวกเราชอบนักศึกษาไทย เข้ากับคนง่าย ชอบช่วยเหลือคน มีอัธยาศัยดี เราจะเก็บความทรงจำที่ดีนี้ไว้ต่อไป”

ชีวิตและผลงานของนักศึกษาเก่า

วิทยาลัยป่าไม้ตราด

นายชั้น (๒๔๓๒-๒๔๕๖)

นายชั้น เป็นคนบางรัก พระนคร จบการศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยและราชวิทยาลัย เริ่มทำงานป่าไม้ในปี ๒๔๔๔ ได้รับทุนการศึกษาไปศึกษาที่วิทยาลัยนวนศาสตร์ตราดในปี ๒๔๕๔ จบการศึกษาในปี ๒๔๕๖ ทำงานเป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ที่กรุงเทพฯ ผู้ตรวจป่านครสวรรค์ ทำงานได้เพียงแปดเดือนก็สิ้นชีวิต

นายโต โกเมศ (๒๔๓๓-๒๔๙๘)

พระยาวิจิตรนันท

คนปทุมธานี จบการศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบอังกฤษ โรงเรียนมัธยมพิเศษ ราชบุรณะและโรงเรียนราชวิทยาลัย ในปี ๒๔๕๐ เป็นนักเรียนฝึกหัดกรมป่าไม้ ศึกษาต่อที่โรงเรียน แผนที่กรุงเทพ ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปเรียนที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน (๒๔๕๑-๒๔๕๓)

ทำงานที่กรมป่าไม้ตำแหน่งผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ (๒๔๕๓) ผู้ช่วยนายด่านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๕๓-๒๔๕๗) พนักงานป่าไม้บริเวณเชียงใหม่ (๒๔๕๗) เริ่มงานการสำรวจป่าไม้ เจ้าพนักงานป่าไม้ มณฑลราชบุรี (๒๔๕๘) เจ้าพนักงานอำนวยการสับกลานไม้ จังหวัดลำปาง (๒๔๖๔-๒๔๖๕) ป่าไม้ภาค ลำปาง (๒๔๖๕-๒๔๗๒) ป่าไม้ประจำภาคชั้น ๑ กรุงเทพ (๒๔๗๓) ผู้จัดตั้งหอพรรณไม้กรมป่าไม้ (๒๔๗๓-๒๔๗๗) ผู้ช่วยอธิบดี กรมป่าไม้ ฝ่ายวิชาการ (๒๔๗๘-๒๔๘๔) ร่วมมือกับหลวงวิลาสวันวิทย์ วางแผนการจัดการศึกษาวิทยาลัยป่าไม้แพร่ (๒๔๗๘) เจ้าพนักงานป่าไม้พิเศษ (๒๔๘๔) ผู้จัดการ บริษัท ไม้ไทย จำกัด (๒๔๙๐)

เป็นพระยาวิจิตรนันท (๒๔๗๒) เขียนหนังสือรายชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย และ ไม้ประดับบางชนิดของไทย เป็นนักศึกษาเก่าเดราดุนคนเดียวที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นราชบัณฑิต มี พรรณพืช ๑๗ ชนิดที่ตั้งตามชื่อของท่าน กรมป่าไม้ได้สร้างอนุสาวรีย์ที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย คณะวนศาสตร์ได้ตั้งชื่อตึกวิจิตรนันท เพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านพฤกษศาสตร์และชีววิทยาป่าไม้

นายทองคำ เศวตศิลา (๒๔๒๒-๒๕๑๐)

พระยารวันพฤษพิจารณ์

คนกรุงเทพฯ เรียนที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เป็นนักเรียนแผนที่ทหาร และได้เป็นครูแผนที่ ๑ ปี ปี ๒๔๔๔ ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน

จบแล้วเข้ารับราชการที่กรมป่าไม้ เป็นเจ้าพนักงานบำรุงป่าไม้ภาคตะวันออกและ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ (๒๔๔๖-๒๔๔๙) ป่าไม้ภาค เป็นผู้ริเริ่มการปลูกสร้าง สวนป่าแบบ Taungya system ในประเทศไทยที่ป่าแม่ป่าน อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เป็นปลัดกรมป่าไม้ (๒๔๔๔-๒๔๖๕) เป็นผู้บำรุงป่าไม้ตอนใต้ (๒๔๖๕-๒๔๗๐) ป่าไม้ภาคสงขลา (๒๔๗๐-๒๔๗๖) และ เป็นผู้บุกเบิกป่าไม้ภาคกันตัง (ภูเก็ต) เกษียณอายุ (๒๔๗๘)

พระยารวันพฤษพิจารณ์ (๒๔๖๐) ได้ตั้งทุนการศึกษาให้กับนิสิตวนศาสตร์

นายประนอ

ได้รับทุนไปศึกษาที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน (๒๔๖๕) ไปอยู่ได้ไม่นาน ได้เดินทางกลับ และ
หันไปประกอบอาชีพอื่น

นายเปล่ง สาครบุตร (๒๔๓๒-๒๕๑๒)

พระยาพนานุจร

คนฉะเชิงเทรา เรียนหนังสือได้ที่หนึ่งตลอด ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจากฉะเชิงเทรา
ระดับมัธยมที่โรงเรียนราชบูรณะ โรงเรียนสวนกุหลาบอังกฤษ จบสายสามัญได้ที่หนึ่งของประเทศไทย
ในปี ๒๔๕๑ ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน ได้ประกาศนียบัตรชั้นสูงพร้อม
ด้วยเกียรตินิยม

กลับมาทำงานที่กรมป่าไม้ในปี ๒๔๕๔ เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ต่อมาเป็นผู้ช่วยป่าไม้ภาค
ลำปาง (๒๔๕๔-๒๔๕๖) ป่าไม้ภาคน่าน (๒๔๕๖-๒๔๕๗) ป่าไม้ภาคพิษณุโลก (๒๔๕๗-๒๔๕๘)
ป่าไม้ภาคนครสวรรค์ และทำงานที่กองด่านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๕๘-๒๔๖๙) ป่าไม้เขตประจำกรม
(๒๔๖๙-๒๔๗๒) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคเชียงใหม่และป่าไม้เขตเชียงใหม่ (๒๔๗๒-๒๔๗๔) อธิบดี
กรมป่าไม้ (๒๔๗๔-๒๔๘๔) โดยสำนักงานกรมป่าไม้อยู่ที่อาคารกรมที่ดิน ต่อมาย้ายไปที่วังพระองค์เจ้า
ศุภโชคเกษม เป็นผู้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยวนศาสตร์ จังหวัดแพร่ ได้ริเริ่มการแบ่งส่วนราชการใหม่
ของกรมป่าไม้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถทำงานได้ตามความรู้และความสามารถ เสนอให้ ออ.ป.
ดำเนินการทำไม้เสียเอง

หลังเกษียณอายุได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (๒๔๙๑) และได้รับปริญญาดุษฎี
บัณฑิตทางวนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี ๒๕๐๖

ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนยุติธรรม และใช้ชีวิตเรียบง่าย

นายสนั่น สามนเสน (๒๔๔๔-)

หลวงประกอบวนกิจ

เป็นคนชนบุรี ผ่านการเรียนที่โรงเรียนบำรุงวิทยา (นครปฐม) โรงเรียนอัสสัมชัญ
(พระนคร) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (พระนคร) ในปี ๒๔๖๓ ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อที่
วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูง

เข้ารับราชการที่กรมป่าไม้ในตำแหน่งรองป่าไม้ประจำภาคสุราษฎร์ (๒๔๖๕-๒๔๖๘) ป่าไม้จังหวัดชุมพร (๒๔๖๘-๒๔๗๒) รองป่าไม้ประจำภาคลำปาง (๒๔๗๒-๒๔๗๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคแม่สะเรียง (๒๔๗๔-๒๔๘๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคเชียงใหม่ (๒๔๘๓-๒๔๘๖) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตสงขลา (๒๔๘๗-) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก (-๒๔๙๓) หัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๔๙๓-๒๔๙๕) หัวหน้ากองโครงการ (๒๔๙๕-๒๔๙๖) นักวิชาการป่าไม้เอกกรมป่าไม้ เป็นข้าหลวงตรวจการป่าไม้ภาคใต้ (๒๔๙๖-๒๔๙๗) รักษาการหัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๔๙๗) หัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๔๙๘) นักวิชาการป่าไม้เอก (๒๕๐๐-๒๕๐๑) รองอธิบดีกรมป่าไม้ฝ่ายธุรการ (๒๕๐๑-๒๕๐๕) เกษียณอายุราชการ (๒๕๐๕)

มีผลงานดีเด่นในกิจกรรมต่างประเทศ เดินทางไปเจรจาความร่วมมือทางป่าไม้กับพม่า (๒๔๗๔) ผู้แทนไทยในการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้และผลผลิตจากป่าสำหรับภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (๒๔๙๓) ด้งานการป้องกันไฟป่าที่อเมริกา ๓ เดือน (๒๔๙๔) ผู้แทนไทยในการประชุมไม้สักครั้งที่ ๑ ที่กรุงเทพฯ (๒๔๙๙) ผู้แทนกรมป่าไม้ในการประชุมสภานิติศาสตร์ภาคแปซิฟิกครั้งที่ ๙ (๒๕๐๐) ประชุมป่าไม้โลกที่เวียดนาม (๒๕๐๓) ด้งานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ประเทศจีนและเกาหลี เป็นเวลา ๑ เดือน (๒๕๐๔)

นายสุน ญ อุบล (๒๔๓๗-)

หลวงบริหารวนเขตร์

เป็นคนอุบลราชธานี จบการศึกษาจากอุบลวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (๒๔๕๐-๒๔๕๒) โรงเรียนเทพศิรินทร์ (๒๔๕๒-๒๔๕๔) เป็นนักเรียนป่าไม้ของกรมป่าไม้และโรงเรียนกรมแผนที่ทหารบก (๒๔๕๔) ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุน อินเดีย (๒๔๕๔-๒๔๕๗)

เข้ารับราชการที่กรมป่าไม้ ตำแหน่งรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ที่พิษณุโลก (๒๔๕๗-๒๔๖๐) ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ที่สุโขทัย (๒๔๖๐-๒๔๖๒) ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ลำปาง (๒๔๖๒-๒๔๖๔) พนักงานป่าไม้ลำปาง (๒๔๖๔-๒๔๖๘) รองป่าไม้ประจำภาคเชียงใหม่ (๒๔๖๘-๒๔๗๑) รองป่าไม้ประจำภาคที่กรุงเทพฯ (๒๔๗๑-๒๔๗๒) ย้ายกลับไปลำปางและเกษียณอายุที่นั่น

นายวาศ วินทุพราหมณ์กุล (๒๔๒๕-๒๔๙๘)

พระยาพลพลารักษ์

เป็นคนสำราญราษฎร กรุงเทพฯ ศึกษาที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ทั้งหนังสือไทย และหนังสืออังกฤษ จนได้ประกาศนียบัตรประโยค ๕ ได้รับทุนหลวงไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยป่าไม้ เตราดุนในอินเดีย

ในปี ๒๔๖๖ เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ สังกัดบ้านโป่ง ในปลายปีย้ายไปเมืองมะละแหม่ง ปี ๒๔๕๙ ย้ายกลับมากำกรุงเทพฯ ปี ๒๔๕๒ เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้นครราชสีมา ปี ๒๔๕๔ เป็นพนักงานป่าไม้ภูเก็ต ในปี ๒๔๕๘ เป็นสำรวจป่าไม้มณฑลตะวันออก ปี ๒๔๖๐ เป็นปลัดกรมป่าไม้ ปี ๒๔๖๕ เป็นป่าไม้ประจำภาคตะวันออก ปี ๒๔๗๑ เป็นผู้บำรุงป่าไม้ตอนตะวันออก ปี ๒๔๗๗ เป็นผู้ช่วยอธิบดีกรมป่าไม้ วันที่ ๑ เมษายน - ๒๕ พฤษภาคม ๒๔๗๘ รักษาการอธิบดีกรมป่าไม้ จากนั้นเกษียณอายุ

ฝรั่งเศสในวัยหนุ่มบันทึกว่า นายวาศ วินทุพราหมณ์กุล เป็นผู้จริงจังกับการทำงานตลอด ในช่วงที่รับราชการอยู่ที่กรมป่าไม้ ได้ลาป่วยเพียงแปดครั้ง เป็นที่เคารพของผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นตัวอย่างของข้าราชการป่าไม้ที่ดี

นายหุ่

ข้อมูลมีน้อยมาก มีเพียงว่าได้รับทุนหลวงไปศึกษาป่าไม้ที่วิทยาลัยป่าไม้เตราดุนในปี ๒๔๕๕ ไม่อาจจะศึกษาต่อได้ เคยศึกษาข้อมูลที่เตราดุนก็ไม่ทราบสาเหตุ รู้เพียงว่านักเรียนทุนอีกคนชื่อนายประณต เมื่อเรียนด้วยกันเพียงระยะหนึ่งก็ขอเดินทางกลับประเทศไทย เข้าใจว่าไม่สนใจที่จะทำงานด้านป่าไม้ เมื่อกลับมาไทยแล้วได้หันไปประกอบอาชีพอื่น

นายเอื้อ ศุภมิตร (๒๔๒๓-)

พระยาสมบัติบริหาร

นายเอื้อ ศุภมิตร เป็นคนสำเเพง กรุงเทพฯ เรียนหนังสือไทยที่สำนักพระศาสนาโสมณวัดพิชัยญาติ และโรงเรียนตำหนักสวนกุหลาบ เรียนภาษาบาลีที่สำนักพระปลัดสอ วัดบุพพาราม เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียนอัสสัมชัญและโรงเรียนราชวิทยาลัย ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่วิทยาลัยป่าไม้ เตราดุน

ในปี ๒๔๔๖ สำเร็จการศึกษาป่าไม้จากเตราดุน ทำงานเป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ เป็นพนักงานด้านภาษีไม้บ้านโป่ง ปี ๒๔๔๘ ย้ายไปเป็นพนักงานป่าไม้มณฑลพิษณุโลก ผู้ช่วยพนักงานป่าไม้

เมืองแพร์ ปี ๒๔๔๙ เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ลำปาง และโยกไปเป็นพนักงานสาขาเมืองสอง ในปี ๒๔๕๑ เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้มณฑลพิษณุโลก ปี ๒๔๕๓ เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ที่กรุงเทพ

มร.ดัมบลิว.เอฟ.ลอยด์ เจ้ากรมป่าไม้คนที่ ๓ บันทึกว่าเป็นผู้มีความรู้ดีมาก เจรจาแคล่วคล่อง มีเชาว์ดี ความประพฤติดีมาก มีอัธยาศัยดี

ผลงานที่เหลืออยู่ หนังสือแบบเรียนภาษาไทย จัดหมายเหตุรัชกาลที่ ๖ เสด็จพระราชดำเนินมลายู ปี พ.ศ. ๒๔๖๓ เป็นหนังสือมีค่าที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้

สถานภาพในปัจจุบัน

ข้อมูลส่วนหนึ่งได้มาจากการศึกษาของ Dr. Y.S. Rao ชาวอินเดียที่เป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของ FAO (Regional Office of Asia and Pacific) ที่กรุงเทพมหานคร ผู้มีบุญคุณกับการพัฒนาป่าไม้ยุคใหม่ของประเทศไทย โดยเฉพาะทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บางส่วนได้จาก Dr. D.S. Tiwari ที่เปิดโอกาสให้เจาะข้อมูลที่เขาคาดาน

ความรู้สึกของนักวิชาการป่าไม้ของอินเดียที่สูงอายุ จะพูดถึงบทบาทดีเด่นของ Mr. Peng หรือนายเปล่ง สาครบุตร หรือพระยาพนานุกร อธิบดีกรมป่าไม้คนที่ ๕ และชื่นชมในความสามารถ และได้ไปดูสมุดบันทึกในช่วงการศึกษาที่อยู่ในพิพิธภัณฑสถานของวิทยาลัย พวกเขามีความชื่นชมมาก เพราะเลือสตีฟที่ Mr. Palmer อาจารย์ป่าไม้ในสมัยนั้นเป็นผู้ยิง ต้องยิงถึงสองครั้ง เมื่อนำเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในบันทึกของพระยาพนานุกรมาอธิบายถึงรอยกระสุนสองนัดที่หัวและที่ท้อง ทำให้เจ้าหน้าที่ดีใจมาก เพราะเลือสตีฟตัวนี้ไม่มีใครรู้ประวัติมาก่อนเลย

วิทยาลัยป่าไม้เขาคาดาน มีพิพิธภัณฑสถานไม้จากทั่วโลก มีพิพิธภัณฑสถานแมลงที่หลากหลายมากกว่าที่อื่นที่เคยเห็นมา ห้องสมุดมีหนังสือดีๆ มากมาย เหมาะแก่การค้นคว้า มีความรู้สึกว่าคุณรอบรู้ทางด้านป่าไม้ถูกขโมยโดยนักวิชาการป่าไม้ยุคบุกเบิก มีการศึกษาที่ละเอียดและยังให้คุณค่าต่อการบริหารจัดการป่าไม้

ปัจจุบันวิทยาลัยป่าไม้เขาคาดานยังคงจัดการเรียนการสอนทางด้านป่าไม้ แม้ว่ามหาวิทยาลัยในรัฐอื่นๆ ได้จัดการเรียนการสอนทางด้านป่าไม้ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ต่างจบการศึกษามาจากเขาคาดาน

บทที่ ๓

การศึกษาป่าไม้ที่ปิ่นมะนา ประเทศพม่า

ก่อนที่จะมีการจัดตั้งโรงเรียนป่าไม้พม่า

ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของวงการป่าไม้พม่า ได้บันทึกเรื่องราวของฝรั่งหลายท่าน โดยเฉพาะฝรั่งชาวอังกฤษและชาวเยอรมันที่มีบทบาทสูงในการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการจัดการและการบริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรป่าไม้ สาเหตุที่คนอังกฤษได้มีบทบาทมากกว่าคนฝรั่งเศสและคนเยอรมัน ก็คงจะเนื่องมาจากการที่ชาวอังกฤษเข้าไปทำไม้ในประเทศพม่าตนเอง ส่วนฝรั่งเศสและเยอรมันนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ชาวอังกฤษจ้างมา ในช่วงหลังชาวอังกฤษได้สะสมองค์ความรู้มากขึ้น และเขียนเอกสารออกมาเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเอกสารดังกล่าวได้มีการเผยแพร่มากกว่าเอกสารที่เขียนเป็นภาษาเยอรมันและภาษาฝรั่งเศส

สนธิสัญญายานดาโบ (Yandabo Treaty) ที่ได้มีการลงนามระหว่างอังกฤษและพม่าในปี ๒๓๖๙ ตรงช่วงต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ในแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วยสนธิสัญญายานดาโบนี้เองที่ทำให้อังกฤษได้รับอภิสิทธิ์ในการศึกษาและสำรวจทรัพยากรป่าไม้ทั่วประเทศพม่า รัฐบาลอังกฤษในฐานะผู้ปกครองอาณานิคมได้ลงนามให้บริษัทเอกชนฝรั่งมีสิทธิในการทำไม้สักที่ทะเนนไธ (Tanintharyi) การเข้าทำไม้ในพม่าครั้งแรกนี้ ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายมากมายสืบเนื่องจากบริษัททำไม้เอกชนเหล่านี้ขาดประสบการณ์และไม่ได้คำนึงถึงหลักวิชาการเพื่อการจัดการป่าไม้ในระยะยาว ในขณะที่ตัวเจ้าหน้าที่รับผิดชอบก็ไม่มีความสามารถในการควบคุมการทำไม้ของบริษัทเอกชนให้เป็นไปตามหลักวิชาการได้ เพราะเจ้าหน้าที่เองก็ไม่มีความรู้และความสามารถเพียงพอ

ภายในช่วงเวลาหลายสิบปี (๒๓๖๙-๒๔๕๑) ของการทำไม้สักในรูปแบบนี้ได้ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ป่าสักธรรมชาติของพม่าเป็นอย่างมาก ความเสียหายจากการทำไม้โดยไม่ได้ใช้หลักวิชาการนี้ ทำให้อังกฤษได้เริ่มวิเคราะห์สถานการณ์และพบว่าแม้ในอังกฤษเองก็มีปัญหาจากการทำไม้โดยขาดการควบคุม โดยเฉพาะป่าก่อ (Oak Forest) ก็ถูกทำลายไปมากในช่วงนั้น อังกฤษจึงได้ศึกษาแนวทางการจัดการป่าไม้ของฝรั่งเศส ฮอลแลนด์ และเยอรมัน ที่ได้มีการพัฒนาหลักวิชาการป่าไม้มาก่อนหน้านี้แล้ว เพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดการป่าไม้ในพม่า

โดยความเป็นจริงนักวิชาการป่าไม้ในยุโรปต่างยกย่องให้เยอรมันเป็นปรมาจารย์ของงานวิชาการป่าไม้ ฉะนั้น นักวิชาการป่าไม้ในยุคแรกๆ ของยุโรปและสแกนดิเนเวีย จึงสำเร็จการศึกษาวิชาการป่าไม้ที่ประเทศเยอรมัน ต่อมานักวิชาการป่าไม้ของอังกฤษได้พัฒนาตนเองขึ้นจนเป็นที่ยกย่องกันทั่วไปด้วย

ก่อนหน้านี้ผู้อำนวยการสวนพฤกษศาสตร์กัลกัตตา ชาวอังกฤษ ชื่อ ดร.วัลลิช (Dr.Wallich) ได้เดินทางไปสำรวจป่าไม้ในมะละแหม่งในปี ๒๓๖๙ และพบว่าป่าในบริเวณทะเนนไธเหมาะสมแก่การศึกษาทางพฤกษศาสตร์มาก มีไม้สักที่เหมาะสมในการต่อเรือของทหารอังกฤษและ

การใช้ประโยชน์อย่างอื่น ไม้สักในป่านี้มีอยู่เป็นปริมาณมาก ขณะนั้นไม้สักส่วนใหญ่ที่ส่งไปอังกฤษ จะเป็นไม้สักที่ตัดออกมาจากป่าชายฝั่งมะละบาร์ (Malabar) แต่เนื่องจากผู้รับสัมปทานไม่ได้ดำเนินการตามหลักวิชาการ ส่งผลให้ป่าธรรมชาติชายฝั่งมะละบาร์ได้รับความเสียหายมาก ในเดือนมีนาคม ปี ๒๓๓๐ ดร.วัลลิจ ได้เดินทางเข้าไปสำรวจในบริเวณป่าสักธรรมชาติในเขตลุ่มน้ำสาละวิน และตามลำน้ำอัตตารัน (Attaran) และได้สรุปรายงานว่าไม้สักที่มีอยู่ในป่าสาละวินและป่าอัตตารันนั้นมีคุณภาพดีกว่า ไม้สักที่ตัดออกมาจากป่ามะละบาร์และดีกว่าไม้สักจากเกาะชวา

ดร.วัลลิจ ยังได้แนะนำไว้ในบันทึกการเดินทางว่า ควรที่จะมีการตรวจกฎหมายและออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการทำไม้สักที่เหมาะสม โดยเฉพาะในเขตป่าสัมปทานที่มีการทำไม้สักออกเป็นประจำ เนื่องจากป่าไม้สักเป็นป่าผลัดใบซึ่งจะเกิดไฟป่าเกือบทุกปี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการป้องกันไฟป่า นอกจากนี้ ยังได้แนะนำให้เข้มงวดต่อข้อกำหนดเกี่ยวกับขนาดจำกัดของไม้สักที่ยินยอมให้มีการทำไม้สักได้ เพื่อประกันในเรื่องการผลิตไม้สักระยะยาว เขาแนะนำให้รัฐบาลพม่าในสมัยนั้นให้ความสนใจกับการปลูกสร้างสวนป่าสักให้มากขึ้น

ต่อมา ดร.วัลลิจ ได้เสนอรายงานการเดินทางแก่ ดร.เมนกี (Dr.Maingy) ผู้รักษาการป่าไม้เขตพะเนนโด แต่ ดร.เมนกี ไม่ได้ให้ความสนใจต่อรายงานนี้ ตรงกันข้ามกลับยินยอมให้บริษัทเอกชนฝรั่งเข้าทำไม้ประมาณ ๑๐-๑๕% ของปริมาณไม้ที่มีอยู่ มีการออกใบอนุญาตให้ทำไม้ในบริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออกของพม่า ประเทศพม่าเองได้ผลตอบแทนจากการให้บริษัทเอกชนเข้าทำไม้

ในปี ๒๓๓๑ ได้มีการออกกฎหมายและมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำไม้สักบางส่วนของกฎหมายระบุไว้ว่าจะต้องมีการขออนุญาตทำไม้สักก่อน จึงจะเข้าทำการตัดไม้สักได้ ทั้งนี้ จะต้องจ่ายค่า roalty ร้อยละ ๑๕ ของมูลค่าไม้สักที่ตัดออก โดยมูลค่าของไม้สักที่ตัดออกนั้นจะต้องพิจารณาโดยคณะกรรมการ ไม่ใช้กำหนดโดยผู้ตัดไม้สักโดยตรง นอกจากนี้ กฎหมายฉบับดังกล่าวยังได้ตราไว้ว่า จะต้องมีการกำหนดขนาดจำกัดของไม้สักที่จะตัดออก โดยควรเป็นไม้สักที่มีขนาดวัดรอบได้ ๑๒๐ เซนติเมตร เนื่องจากพื้นที่ป่าสักธรรมชาตินั้นติดต่อกันเป็นผืนป่าใหญ่ การอนุญาตให้บริษัทเอกชน เข้าทำไม้แต่เดิมจะไม่กำหนดพื้นที่แนวเขตให้แน่นอนหรือมีแผนที่แสดงอาณาเขตที่ชัดเจน แต่จะบอกเพียงชื่อป่าเท่านั้น นอกจากนี้ใบอนุญาตสามารถให้คนอื่นเข้ามาสวมแทนได้ ทำให้ป่าสักของพม่าได้รับความเสียหายจากการตัดไม้มาก ในปี ๒๓๓๗ ดร.วัลลิจ ได้เดินทางกลับอังกฤษ และได้ถูกรับเชิญจากสำนักงานกองทัพเรือให้ไปบรรยายเกี่ยวกับสถานการณ์การทำไม้สักในพม่า

อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัททำไม้เอกชนของอังกฤษยังเสียงแข็งที่จะไม่ดำเนินงานตามข้อตกลงของ ดร.วัลลิจ จนมีผลทำให้ได้มีการทำไม้ในพื้นที่ต่อไปโดยใช้มาตรการเดิม

หลังจากการเดินทางกลับของ ดร.วัลลิจ แล้ว ยังมีผู้เชี่ยวชาญอังกฤษอีกหลายท่านที่ได้ทำการสำรวจและทำรายงานเสนอกรมป่าไม้ อาทิ ดร.เฮลเฟอร์ (Dr.Helfer) เป็นนักพฤกษศาสตร์ที่เข้ามาสำรวจในพื้นที่ภาคใต้ของพม่า เขาทำรายงานเสนอต่อรัฐบาลอินเดียสมัยนั้นว่า ในตลอดช่วงเวลา ๓ ปี ปัญหาที่สำคัญที่น่าเสนอโดย ดร.เฮลเฟอร์ อาทิ ในเขตป่าสักธรรมชาติยังมีปัญหาการถางป่าทำไร่

เลื่อนลอยและปัญหาไฟฟ้าที่จะมีส่วนทำลายทรัพย์สินป่าไม้ได้ มีการเสนอว่าพม่าควรเร่งการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก มีการจัดทำหนังสือเกี่ยวกับเนื้อไม้ของพืชม รวม ๓๗/๗ ชนิด

ในปี ๒๓๔๓ ร้อยเอกเทรเมนเฮีย (Captain Tremeneheere) ได้เดินทางมาจากหน่วยช่างของเบงกอลมายังพม่า ท่านผู้นี้เป็นผู้ที่แนะนำให้มีการนับวงปีของไม้สักเพื่อประเมินอายุจริง เขาได้กำหนดกฎให้มีการตรวจการการไม้สักลงในเขตป่าสัมปทาน หากจำเป็นต้องการไม้ควรการไม้ให้สูงจากพื้นดิน ๓ เมตร แสดงว่าไม้สักในพม่าที่มีอายุมากจะเป็นไม้ที่มีพุ่มพอนมาก ต้องตัดสูงจึงจะได้ไม้ซุงสักที่มีคุณภาพ การการไม้ (Girdling) จะต้องทำในช่วงเดือน มกราคม-มีนาคม จากนั้นจะปล่อยให้ต้นไม้ยืนต้นตายเป็นเวลา ๒ ปี จึงโค่นไม้ลง โดยวิธีนี้จะทำให้ไม้สักเบาและง่ายต่อการล่องซุงและเนื้อไม้จะไม่แตกในช่วงล้มไม้ แต่ก่อนนี้ ผู้ได้รับสัมปทานสามารถแลกเปลี่ยนใบอนุญาตได้ ร้อยเอกเทรเมนเฮียเสนอแนะว่า การแลกเปลี่ยนใบอนุญาตสัมปทานไม้อาจจะทำได้ตามใจชอบ หากแต่จำเป็นต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบทราบ

ร้อยเอกกัทรี (Captain Guthrie) ได้เข้ามามีบทบาทหลังจากที่ ดร.วัลลิสได้ส่งรายงานแล้วเป็นเวลา ๑๔ ปี ในปี ๒๓๔๖ ร้อยเอกกัทรีได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้คนใหม่และ เป็นผู้ที่น่ากฎหมายและระเบียบป่าไม้มาใช้ในแนวเดียวกับที่ ดร.วัลลิส เคยเสนอ

ดร.ฟัลคอนเนอร์ (Dr. Falconer) เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสวนพฤกษศาสตร์กัลลัตตา ได้เดินทางเข้าไปสำรวจพื้นที่ป่าไม้ในท้องที่ภาคใต้ของพม่า และรายงานว่าป่าที่ได้สำรวจนั้นอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมมาก สาเหตุหลักก็คือ เจ้าของป่าสัมปทานที่ได้รับอนุญาตไม่ได้ทำตามข้อกำหนด ฉะนั้นสิ่งที่จะต้องรีบแก้ไขคือบริเวณที่เคยเป็นป่าสักให้ปลูกไม้สักทดแทนในทุกแห่งหน ดร.ฟัลคอนเนอร์ ยังได้กล่าวสรุปว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านป่าไม้มาทำการปลูกไม้สักในพื้นที่ป่าที่มีปัญหา เพื่อที่จะสร้างป่าสักให้สมบูรณ์ดังเดิม

ในปี ๒๓๔๕ ได้เกิดการสู้รบระหว่างอังกฤษและพม่า ส่งผลให้พม่าต้องถูกผนวกเข้าไว้ในอาณานิคมของอังกฤษ พื้นที่ป่าไม้ในภาคใต้ของพม่า โดยเฉพาะในบริเวณหุบเขา Ayeeyarwade และแม่น้ำสะโตง ได้ให้บริษัทสัมปทานเข้าไปทำไม่ได้ ในโอกาสนี้ ดร.แมคเคลแลนด์ (Dr. Maclelland) ได้รับการแต่งตั้งให้เข้ามาดูแลป่าแห่งนี้ ท่านผู้นี้ได้รายงานว่า ไม้สักธรรมชาติที่มีอายุมาก จะต้องการก่อนการตัดโค่นลงเป็นเวลา ๓ ปี มีการหาแนวทางการจัดการป่าแบบยั่งยืนมาใช้ ต้นไม้ที่เอกชนจะตัดได้จะต้องมีเจ้าหน้าที่ทำการติดราดเลือกให้ก่อน นับเป็นการขัดผลประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่ธุรกิจเอกชน ดร.แมคเคลแลนด์ ยังได้รายงานฉบับที่ ๒ ก่อนที่จะลาออกจากการงานว่า ควรเน้นการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก ทั้งนี้ หลังจากที่บริษัททำไม้อังกฤษได้ทำลายป่าสักในบริเวณภาคใต้ที่ทะเลเนโคแล้วเป็นเวลา ๓๐ ปีก็ได้มีความพยายามที่จะฟื้นฟูป่าสักในบริเวณนี้ขึ้นมาใหม่ โดยให้พิจารณาจากสวนสักที่ปลูกสร้างที่มัทราส ในภาคใต้ของอินเดีย สวนสักแห่งนี้ที่ปลูกโดยนายคอนนอลลี (Mr. Conolly) เป็นตัวอย่างสวนสักที่มีคุณภาพดี

ต่อมาได้มีการว่าจ้างนักวิชาการป่าไม้ชาวเยอรมันชื่อ ดร.เด็ทริช แบรินดิส (Dr.Dietrich Brandis) ให้มาดูแลป่า ดร.แบรนดิส ได้เรียนรู้ความจริงว่าการทำไม้โดยไม่อาศัยหลักวิชาการและไม่มีผู้เรียนรู้ทางด้านการจัดการป่าไม้มาบริหารการจัดการป่าย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดการทรัพยากรป่าไม้ได้ จึงได้มีการเสนอแนวคิดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้ามาจัดการพื้นที่ป่าไม้ให้ยั่งยืน

ในปี ๒๓๙๙ ดร.แบรนดิส ได้รับการแต่งตั้งให้ไปดูแลป่าทะเลเนไดเจ้าปัญหาและบริเวณป่าเกาะตะมะ ที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ตะวันออกเฉียงใต้ของพม่า ผลงานในช่วง ๔ ปี แรก ของ ดร.แบรนดิส คือ สามารถออกกฎหมายป่าไม้และส่งเสริมการปลูกพืชระบบตองยา (Taungya System) ซึ่งรู้จักกันทั่วโลกว่าเป็นระบบวนเกษตรที่เหมาะสม เพราะเกษตรกรสามารถปลูกพืชแซมระหว่างแถวไม้สักได้ เขาได้พัฒนาเครื่องมือวัดความสูงของต้นไม้ (Hypsometer) เขาเริ่มการทำแผนที่ในภาคต่างๆ และส่งผลให้การทำสัมปทานป่าไม้ในระบบเกาลิ้นสุตลง อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๔๐๗ ดร.แบรนดิส ได้ถูกย้ายไปทำงานที่อินเดีย ท่านได้เขียนหนังสือ ต้นไม้ในอินเดีย (Tree of India) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับไม้ในอินเดียและพม่า จำนวน ๖,๐๐๐ ชนิด ด้วยเหตุนี้ นักวิชาการป่าไม้ของอินเดียและพม่า จึงได้เรียกท่านว่าเป็น Father of Forestry of the British Indian Empire

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการป่าไม้เยอรมันท่านอื่นที่เข้ามามีบทบาทในพม่า อาทิ ดร.ชลิช และ ดร.ริบปินทรีบ ซึ่งได้รับคำแนะนำจาก ดร.แบรนดิส ทั้งสองท่านเข้ามาทำงานในพม่าในฐานะนักวิชาการป่าไม้ ต่อมา ดร.ชลิช ได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด

จากความพยายามในการพิสูจน์ว่างานป่าไม้ต้องใช้นักวิชาการป่าไม้เข้ามาบริหาร จึงได้มีการสร้างโรงเรียนป่าไม้ในพม่าขึ้น โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อผลิตนักเรียนป่าไม้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการป่าไม้และด้านการปฏิบัติ โรงเรียนป่าไม้พม่าจะมุ่งพัฒนาตัวนักเรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง

ทำไมต้องย้ายที่เรียนจากอินเดียมาพม่า

เมื่อพิจารณาจากสาเหตุที่กรมป่าไม้ต้องย้ายสถานที่เรียนจากเดราดุนมายังพม่า พอจะประเมินสรุปได้ดังนี้

๑. การศึกษาที่วิทยาลัยป่าไม้เดราดุนจะเน้นการจัดการไม้ตระกูลสนและไม้ตามบริเวณไหล่เขาหิมาลัย โดยเฉพาะไม้สาละ (Shorea robusta) หรือไม้ประดู่แขก (Dalbergia sissoo) แม้จะมีการไปดูงานในส่วนอื่นของประเทศ ไม้ส่วนมากจะเป็นไม้กระยาเลย ในสมัยนั้นประเทศไทยได้เน้นในเรื่องการจัดการป่าไม้สัก จึงต้องนำความรู้มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการป่าสัก แต่ที่พม่าจะเน้นเรื่องการจัดการป่าไม้สักโดยเฉพาะ นับว่าเหมาะสมกว่า

๒. อังกฤษได้ให้อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถที่เชื่อมโยงกับเดราดุน มาจัดการเรียนการสอนทางด้านป่าไม้ ทั้งนี้ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนป่าไม้เพื่อการบริหารป่าไม้สักโดยเฉพาะ ทำให้สะดวก

ต่อการเดินทางไปศึกษา เนื่องจากพม่าเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย การเปิดสอนในช่วงปีแรกไม่มีนักเรียนไทย แต่นักเรียนไทยได้เข้าเรียนครั้งแรกในรุ่นที่ ๔

๓. พม่าและไทยมีสภาพภูมิอากาศใกล้เคียงกัน ชนิดไม้และชนิดป่าคล้ายๆ กัน การเรียนป่าไม้ที่พม่าจึงสามารถนำมาใช้ได้เต็มที่กว่าการเรียนที่อินเดีย ดังจะเห็นได้ว่าศิษย์เก่าของโรงเรียนป่าไม้พม่าได้สร้างผลงานไว้อย่างน่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง มีการนำระบบวนเกษตรแบบตองยา เข้ามาประยุกต์ใช้ในป่าภาคเหนือ

๔. นักเรียนไทยสมัยก่อนจะนิยมเลือกเรียนครูหรือไม้ก็กฎหมาย ต่อมาเมื่อความต้องการบุคลากรด้านป่าไม้มีมากขึ้น นักเรียนที่ฉลาดได้เข้ามาร่วมสอบแข่งขันด้วยเห็นว่าการเรียนป่าไม้มีอนาคตดี เมื่อเรียนจบแล้วจะได้เงินเดือนถึงเดือนละ ๑๕๐ บาท ฉะนั้น ในการสอบครั้งแรกเพื่อชิงทุนไปเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๑ มีคนเรียนสมัครถึง ๓๒ คน คัดเอาเพียง ๒ คน ได้ นายชุ่นหว่า และหม่อมเจ้าสิบลุขสวัสดิ์ สุลสวัสดิ์ ในสมัยรุ่นที่ ๕ มีคนสมัครสอบในปี ๒๔๖๑ รวม ๑๔ คน คัดเลือกเอาเพียง ๓ คน จึงได้ นายเมธ รัตนประสิทธิ์ นายกิมใช้ บุญมงคล และนายไคว์ ธรรมบุตร คนไทยที่เป็นคนฉลาดเวลาเรียนก็เรียนดี เรียนจบมาแล้วก็ทำงานได้ดี และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมไทย

การจัดตั้งโรงเรียนป่าไม้พม่า

ประวัติศาสตร์ของพม่าได้บันทึกว่า ในปี ๒๓๙๙ อังกฤษได้ว่าจ้าง ดร.เดย์ทริช แบรดลิส นักวิชาการป่าไม้ชาวเยอรมันให้เริ่มการจัดการป่าไม้ในพม่า และเป็นคนริเริ่มระบบ การคัดเลือกตัดไม้แบบพม่า (Myanmar Selection System) ซึ่งระบบการตัดฟันนี้ได้ใช้ติดต่อกันมาเป็นเวลา ๑๔๐ ปี ซึ่งระบบการคัดเลือกตัดไม้แบบนี้ได้นำมาใช้ในการจัดการป่าไม้ธรรมชาติในประเทศใน ระยะหลัง

พม่าได้จัดตั้งโรงเรียนป่าไม้เป็นครั้งแรกที่ทราวดี (Theryarwady) ในปี ๒๔๔๑ โรงเรียนเปิดสอนได้เพียง ๒ ปี ผลิตเจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้เพียง ๗ คน ในปี ๒๔๔๓ อังกฤษได้ย้ายโรงเรียนป่าไม้ไปอยู่ในปินมะนา (Pyinmana) หลังจากเปิดไปแล้ว ๔ ปี รัฐบาลไทยจึงได้ส่งนักเรียนทุนรัฐบาลไทยไปเรียนที่โรงเรียนป่าไม้พม่าอย่างต่อเนื่องรวม ๑๕ รุ่น จำนวน ๓๓ คน นักเรียนไทยชุดสุดท้ายที่ได้ไปเรียนที่โรงเรียนป่าไม้พม่าอยู่ในช่วงปี ๒๔๗๒-๒๔๗๖

กล่าวกันว่าการเกิดสงครามโลกมีส่วนทำให้การศึกษาป่าไม้ชะงักลงบ้าง โรงเรียนป่าไม้ปินมะนาได้ปิดตัวเองแต่ได้ทำการสอนที่ The American Baptist Mission High School ที่ทราวดี เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองสงบลง ฝ่ายบริหารโรงเรียนป่าไม้พม่าที่ปินมะนาได้เปิดเรียนอีกครั้ง แต่เป็นการเปิดสอนเพียงระยะเวลาอันสั้นก็ต้องปิดตัวเองลงอีกครั้ง เนื่องจากเกิดสงครามกบฏเอกราชของชาวพม่า ในปี ๒๔๙๖ โรงเรียนป่าไม้พม่าที่ปินมะนาได้ย้ายตัวเองไปอยู่ที่เปียนอูลวิน (Pyin-Oo-Lwin) และมีการเปิดการเรียนการสอนต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

การเรียนปาไม้ที่ปิ่นมะนานั้นได้กำหนดไว้ ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตรปาไม้ชั้นสูง (Upper Class) ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้ที่ผ่านการศึกษาในระดับเตรียมอุดมศึกษามาแล้ว นักเรียนทุนรัฐบาลไทยทุกคนจะเรียนในระดับนี้ คนพม่าบางคนเรียนอยู่ชั้นปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยหรือเทียบเท่า ก็ยังอุตส่าห์มาสอบเข้าโรงเรียนปาไม้พม่าและมีข้อกำหนดไว้ว่าจะต้องผ่านการทำหน้าที่ผู้ช่วยปาไม้แขวงมาแล้วอย่างน้อย ๑ ปี การศึกษาอีกระดับเป็นหลักสูตรปาไม้ชั้นต่ำ (Lower Class) เป็นการศึกษาในระดับพื้นฐานเพื่อผลิตเจ้าพนักงานปาไม้โดยให้กรมปาไม้รับพนักงานรักษาป่าเข้ามารับการฝึกอบรมให้สามารถทำงานภาคสนามได้

คนไทยที่ไปเรียนปาไม้ที่ปิ่นมะนานั้นจะต้องเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นคนอังกฤษหรือคนพม่าสอน จะใช้ภาษาอังกฤษได้คล่องตัวมาก คนพม่ายุคก่อนนั้นจะพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้ดี นักเรียนไทยในสมัยนั้นก็มีพื้นฐานภาษาอังกฤษดี ทำให้มีผลการเรียนดีและได้รับคำชมเชยจากอาจารย์ฝรั่งเสมอ

จำนวนนักเรียนไทยในแต่ละรุ่นจะมีจำนวนแตกต่างกัน เช่น ในรุ่นที่ ๕ มีนักเรียนรวม ๒๔ คน เป็นคนไทยเสีย ๓ คน ที่เหลือเป็นพม่า พม่าจัดหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนเป็นเวลา ๒ ปี เป็นที่น่ายินดีว่าคนไทยสมัยนั้นพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก เคยได้อ่านรายงานการเดินทาง (tour note) ของบางท่านก็รู้สึกว่ พื้นภาษาดีจริงๆ ไม่ต่างอะไรกับพื้นภาษาของกลุ่มที่ไปเรียนที่อเมริกาหรือยุโรป

ในการจัดระบบการศึกษาจะเน้นให้นักศึกษาได้รู้จักพรรณไม้ในป่าประเภทต่างๆ ให้เรียนรู้เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวัดต้นไม้ จัดการไม้ และตัดไม้ในการฝึกหัดงานครั้งนี้จะมีการทดสอบวิ่งทางไกลเป็นระยะทาง ๑๒ ไมล์ นักเรียนไทยได้วิ่งผ่านกันทุกคน เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนพม่าที่แต่งงานแล้วจะมีปัญหามากไม่มีเรี่ยวแรงที่จะวิ่งเอาเสียเลย

ในวันอาทิตย์ถ้าอาจารย์จะไปล่าสัตว์ นักเรียนปาไม้จะต้องจับสลากไปช่วยกันต้อนสัตว์ให้อาจารย์ยิง นักวิชาการปาไม้อังกฤษสนใจในการล่าสัตว์มากเพราะท่านคิดว่าการล่าสัตว์เป็นเกมส์กีฬา การทำอย่างนี้อาจจะเหมาะกับสภาพการณ์ในสมัยนั้น แต่อาจจะไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ที่คนปาไม้จะต้องมุ่งสร้างสรรค์ในการอนุรักษ์ และอาจารย์จะต้องทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและคนทั่วไป นักเรียนไทยบางคนก็ซื้อปืนไว้ยิงนก ไม่ว่าจะเป็นนกเป็ดน้ำ นกเขา นกปรอด นกขุนทอง หรือนกแก้ว

ในการศึกษาที่โรงเรียนปาไม้พม่านั้น จะมีการแบ่งภาคการศึกษาออกเป็นเทอม ภาคการศึกษาแรกเริ่มต้นในเดือนมิถุนายน ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส เขียนไว้ว่า วันแรกของการเปิดเทอม พวกเราที่ไปจากเมืองไทยมีความประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง แทนที่อาจารย์จะแจกหนังสือเรียนให้ กลับแจกโต๊ะเขียนพื้นที่ มีค้ายหญ้า ขวาน และจอบเสียมให้ และเริ่มเรียนด้วยการไปแผ้วถางทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และค้ายหญ้าในบริเวณแปลงทดลองปลูกต้นไม้ของโรงเรียน จะต้องทำอย่างนี้เป็นเวลาครึ่งวัน และต้องทำทุกวันเป็นเวลาสองสัปดาห์

จากนั้น นักศึกษาจะออกไปฝึกงานในป่าเป็นเวลาสองสัปดาห์ ในการออกป่าจะต้องช่วยกันกางเต็นท์ให้อาจารย์ ส่วนเต็นท์ของนักเรียนนั้นคนใช้จะเป็นคนกางให้ ในช่วงหน้าฝนต้องใช้ไม้ไผ่ทำเป็นฟากปูเต็นท์เพื่อป้องกันสัตว์ร้าย และทำห้องน้ำห้องส้วมให้

หลังจากการฝึกงานในป่าแล้ว นักเรียนป่าไม้ปีนมะนาจึงเดินทางกลับโรงเรียนเริ่มเรียนวิชาป่าไม้ อันได้แก่ วิชาวนวัฒนวิทยา การจัดการป่าไม้ พฤกษศาสตร์ป่าไม้ การคณิตป่าไม้ และการรังวัดแผนที่ด้วยโซ่ โต๊ะ และเข็มทิศ

แต่ละวันในช่วงที่เรียนอยู่ที่โรงเรียนจะมีโปรแกรมดังนี้ ตื่นนอนเวลา ๐๕.๐๐ น. เวลา ๐๖.๐๐-๐๗.๐๐ น. จะออกกำลังกายทุกวัน (เว้นวันอาทิตย์) เวลา ๐๘.๐๐ น. จึงเข้าเรียนต่อเนื่องจนถึงเวลาเที่ยงวัน เวลา ๑๓.๐๐ น. จึงเริ่มเรียนภาคบ่าย

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส บันทึกไว้ว่า ช่วงปลายนี้อาจารย์พม่าที่สูงอายุเป็นผู้สอนระเบียบปฏิบัติราชการป่าไม้ ท่านพูดด้วยเสียงน้ำเซาะหิน นักศึกษาล้วนใหญ่จึงพากันง่วงนอน บางรุ่นก็ได้ให้ทำแปลงเพาะและเพาะกล้าที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งติดตามอัตราการเจริญเติบโตของกล้าไม้ บางวันก็มีการทำแปลงอาคารหรือสะพาน บางรุ่นจะทำงานจัดการวัชพืชและตัดสางขยายระยะไม้ในสวนป่า

ช่วงนี้เป็นช่วงกลางเดือนกรกฎาคมหรือกลางเดือนสิงหาคม เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นเวลาของการออกกำลังกาย นักเรียนป่าไม้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ แม้แต่อาจารย์ก็ลงมาเล่นกีฬาด้วย อาจารย์สั่งให้นักเรียนป่าไม้ได้หมั่นออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ การเล่นกีฬานอกจากจะทำให้ให้นักเรียนป่าไม้มีพละกำลังที่แข็งแรงแล้ว การออกกำลังกายยังมีส่วนฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม ในช่วงนี้นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนอีก ๑ เดือน จากนั้นจะเป็นช่วงของการสอบการเรียนในภาคแรกได้สิ้นสุดลงในเดือนกันยายน

ในภาคการศึกษาที่สอง เริ่มในต้นเดือนพฤศจิกายน และเรียนต่อเนื่องกันไปจนถึงปลายเดือนมีนาคม ในช่วงนี้ นอกจากจะเรียนในห้องเรียนแล้วยังมีการฝึกงานในป่าอีกสองเดือน การฝึกงานในครั้งนี้เน้นในเรื่องการปลูกบำรุงสวนป่า การทำแผนที่ การทำทางซักลากไม้ การคัดเลือกไม้ การกานไม้ การตัดไม้บำรุงป่า มีการเก็บตัวอย่างเมล็ดไม้และตัวอย่างพรรณไม้ ในการเรียนมีทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ ในการฝึกงานจะเน้นการทำงานเป็นหมู่ โดยมีหัวหน้ารับผิดชอบ

เพื่อเป็นการฝึกหัดให้นักเรียนได้เข้าใจในชีวิตป่า การฝึกงานในช่วงนี้จึงมีการกางเต็นท์ในป่าและมีการย้ายแคมป์ไปหลายแห่ง สภาพดินฟ้าอากาศจะหนาว จนต้องมีการสูมไฟไว้ข้างเตียง ครั้นเวลาเช้ามีแดดก็ออกไปฝึกงาน นักศึกษาต้องปีนป่ายภูเขาสูงชันเกือบทุกวันเพื่อทำงานในป่าไม้สักของพม่า ทำให้รู้ว่าไม้สักในพม่ามีทั้งเปลือกหนาและเปลือกบาง การกานไม้จึงทำได้ง่ายต่างกันขึ้นอยู่กับความหนาของเปลือก ในความจริงเนื้อไม้สักไม่ว่าจะยากหรือง่าย จะทำการกานไม้เลย หากต้นไหนมีเถาวัลย์พันมาก ก็ต้องจัดการเอาออกให้หมด บางทีในวันหนึ่งก็ยังไม่ได้อะไรเนื่องจากต้องเอาเถาวัลย์ออก

นักเรียนไทยส่วนใหญ่กลับมิดค่าเกือบจะทุกวัน รวมเวลาฝึกงานในครั้งนี้ ๕ เดือน จากนั้น จึงปิดภาคการศึกษา

ในเดือนพฤษภาคม ออกปฏิบัติงานในป่าทางภาคเหนือเป็นเวลา ๑ เดือน นับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ในช่วงปีที่สอง การฝึกงานในช่วงนี้ได้ฝึกในป่าสนสามใบและสนสองใบ ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส เคยเล่าให้ฟังว่า ได้ยินเสียงนกกาเหว่าร้องดังระงมป่า ในตอนเช้าและในตอนเที่ยงวัน เสียงร้องของนกกาเหว่าทำให้เกิดความรู้สึกลังเล

ในช่วง ๑๕ กรกฎาคม-๑๕ สิงหาคม นักเรียนได้ฝึกงานสวนป่าในช่วงฤดูฝน ๑๕ สิงหาคม-๑๕ กันยายน เรียนในห้องเรียนในวิชา กฏวิทยา พฤกษศาสตร์ กฎหมายป่าไม้ บัญชี ในเดือนตุลาคม ต้องวิ่งมาราธอน ๑๖ กม. เป็นครั้งที่สองจากนั้นจึงปิดภาค

ในภาคการศึกษาที่สองของการเรียนในปีที่สอง ตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนจนถึงสิ้นเดือนมีนาคม คุ้งานเกี่ยวกับป่าไม้ตามภาคต่างๆ เป็นเวลา ๑ เดือน โดยคุ้งานป่าไม้ตามสำนักงานป่าไม้เขต และการดูแลรักษาป่าไม้และขนส่งไม้ของบริษัทเอกชนหลายแห่ง

ในการคุ้งานในช่วงสุดท้ายนี้จะฝึกการสร้างโรงเรียนหรือทำสะพาน ต้องไปตัดไม้และแบกหามกันมาเอง ตอกเข็มเอง สร้างเอง จึงนับเป็นงานที่หนักมากบางรุ่นจะสร้างเรือนจำเพาะ ทำแผนที่ซ่อมแซมเครื่องหมายแนวเขตตอนป่า นักเรียนไทยสองรุ่นแรกได้สร้างสะพานแขวนข้ามคลองกาโล (Ngalaik) โดยใช้เวลารสร้างปีเศษ

เมื่อเสร็จสิ้นจากการฝึกงานในช่วงนี้ นักศึกษาจึงเดินทางกลับโรงเรียนป่าไม้เพื่อเรียนทางทฤษฎีต่อ ตอนนี้นักศึกษาต้องขยันเรียนเพราะหลัง ๑๕ เมษายน นักศึกษาจะถูกสอบความรู้ทุกวิชา นักเรียนไทยขยันเรียนกันมาก และมีความหวังว่าหากผลการเรียนดี รัฐบาลไทยจะส่งไปเรียนต่อที่ประเทศเยอรมัน นักศึกษาไทยเกือบทุกรุ่นจึงสอบไล่ได้ที่หนึ่งหรือสองมาโดยตลอด บางคนก็ได้เกียรตินิยมและเหรียญรางวัลเรียนดีด้วย

หลังงานแจกประกาศนียบัตรและรางวัลเรียนดีจากเจ้ากรมป่าไม้พม่าแล้วนักศึกษาไทยทั้งหมดได้เดินทางกลับประเทศไทย โดยใช้เวลาเพียง ๖-๗ วัน จึงถึงจุดหมายปลายทาง การเรียนป่าไม้ในโรงเรียนป่าไม้พม่าจึงเหลือเพียงความทรงจำ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โรงเรียนป่าไม้พม่าได้ผลิตเจ้าหน้าที่ป่าไม้ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ๕๓๑ คน โดยส่วนใหญ่ถูกผลิตที่โรงเรียนป่าไม้พม่าที่ปิ่นมะนา สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านวนศาสตร์นั้นได้เปิดขึ้นที่มหาวิทยาลัยย่างกุ้ง โดยในปี ๒๕๖๖ การศึกษาในระดับสูงนี้จะอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ การเรียนการสอนทางด้านวนศาสตร์ก็พลอยชะงักไปด้วย คณะวนศาสตร์ได้ทำการศึกษาอีกครั้งหนึ่งในปี ๒๕๓๖ จนกระทั่งในปี ๒๕๓๘ จึงได้ย้ายการเรียนการสอนไปอยู่ในเมืองเยซีน (Yezin) โดยให้ขึ้นอยู่กับสถาบันการเกษตรแห่งชาติ และยังขึ้นอยู่กักระทรวงศึกษาธิการ อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๓๕ ทางโรงเรียนป่าไม้พม่าได้

เปลี่ยนสภาพเป็นสถาบันวนศาสตร์และย้ายไปอยู่ในการกำกับของกระทรวงป่าไม้ ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาตรีทางด้านวนศาสตร์

สยาม – ปีนัง – ทะเลอันดามัน – พม่า เส้นทางสายบุกเบิกของคนป่าไม้

ด้วยความจำเป็นที่จะต้องมึนนักวิชาการป่าไม้ เพื่อดูแลและจัดการป่าสักธรรมชาติ พม่าจึงได้ดำเนินการสร้างโรงเรียนป่าไม้พม่าขึ้น และมีการจัดเตรียมหลักสูตรการเรียนการสอนที่คล้ายกับหลักสูตรที่เปิดสอนที่วิทยาลัยป่าไม้เดhradun (Dehra Dun Forest College) ที่ตั้งอยู่ในตอนเหนือของอินเดีย นักเรียนทุนรัฐบาลไทยที่เคยเรียนป่าไม้ที่อังกฤษและอินเดียมาแล้วหลายท่าน แต่ประสบการณ์ส่วนใหญ่จากหลักสูตรที่นั่นจะเน้นการจัดการป่าไม้ตระกูลสน (Coniferous Forest) ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในงานป่าไม้เมืองไทยได้ไม่เต็มที่

เมื่ออังกฤษได้สร้างและพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนป่าไม้ที่พม่าขึ้น หลักสูตรของโรงเรียนดังกล่าวได้เน้นการจัดการป่าเบญจพรรณผสมสัก (Mixed Deciduous Forest with Teak) ซึ่งเป็นป่าที่มีความสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของภาคเหนือของประเทศไทย นับได้ว่าการไปเรียนป่าไม้ที่โรงเรียนป่าไม้พมานั้นจะตรงประเด็นกว่าการส่งไปเรียนที่สถาบันอื่น เพราะจะทำให้ผู้ไปเรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดการป่าไม้สักธรรมชาติได้ดี

การไปเรียนป่าไม้ในอดีตจำเป็นที่จะต้องผ่านระบบการคัดเลือกของรัฐบาลไทย ความรุนแรงของการแข่งขันจะแตกต่างกันไปในแต่ละรุ่น นักเรียนบางคนได้เรียนที่โรงเรียนกฎหมายแล้วบางคนก็เรียนครุอยู่แล้ว เมื่อได้รับทุนการศึกษาป่าไม้ก็จะดีใจมาก เพราะการสอบไปเรียนป่าไม้ได้ในสมัยนั้นย่อมหมายถึงว่า เมื่อจบการศึกษาแล้วจะมีงานป่าไม้รออยู่ และสามารถที่จะได้ไต่เต้าขึ้นสู่ระดับสูงได้อย่างรวดเร็ว ในสมัยนั้นถือได้ว่างานป่าไม้เป็นงานที่สำคัญมาก หลังจากที่ได้ประกาศผลสอบเรียบร้อยแล้ว นักเรียนทุนจะต้องไปรายงานตัวต่อกรมป่าไม้ และเตรียมตัวเดินทางไปยังโรงเรียนป่าไม้พม่า ผู้ที่ได้ไปเรียนจะได้รับการบันทึกไว้ในรายงานประจำปีของกรมป่าไม้

ในช่วงก่อนการเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ การเดินทางจากไทยไปยังโรงเรียนป่าไม้พม่าต้องใช้เวลามาก คนไทยอาจจะใช้เส้นทางได้ถึง ๓ เส้นทาง ดังที่ปรากฏอยู่ในรายงานชีวิตของนักศึกษาป่าไม้พม่ายุคบุกเบิกจำนวน ๑๕ รุ่น

นักเรียนไทยรุ่นแรกเดินทางไปเรียนป่าไม้พม่าใช้เส้นทางเรือ หม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ อธิบดีกรมป่าไม้คนที่ ๗ บันทึกไว้ว่าหลังจากที่มีการสอบอังกฤษและให้หมอตรวจสุขภาพแล้ว รัฐบาลไทยได้จ่ายเงินค่าแต่งตั้งและค่าเดินทางให้ นักเรียนป่าไม้รุ่นแรกเดินทางโดยทางเรือ B.๑ โดยลงเรือที่คลองเตยไปยังสิงคโปร์ พักอยู่ที่สิงคโปร์ได้ ๓ วัน จึงเดินทางผ่านทะเลอันดามันต่อไปยังกรุงย่างกุ้งพักอีก ๑ วัน จึงเดินทางโดยรถไฟจากกรุงย่างกุ้งไปยังเมืองปินมะนา หม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ บันทึกไว้ว่า ถึงสถานีปินมะนา ในเวลา ๒๒.๐๐ น. มีอาจารย์พม่ามารับพร้อมกับนักเรียนโรงเรียนป่าไม้

พม่า ๗-๘ คน โรงเรียนอยู่ห่างจากสถานีรถไฟประมาณ ๑.๗ กิโลเมตร รวมความแล้วจะต้องใช้เวลาในการเดินทางจากไทยไปยังโรงเรียนป่าไม้พม่ารวม ๗ วัน จึงจะถึงจุดหมายปลายทาง

ในรุ่นต่อมา นักเรียนทุนรัฐบาลไทยส่วนใหญ่ที่เดินทางไปเรียนที่โรงเรียนป่าไม้พม่า จะเดินทางโดยนั่งรถไฟสายใต้ไปยังเกาะปันง์ ลงเรือกลไฟที่เกาะปันง์ผ่านทะเลอันดามัน จนถึงกรุงย่างกุ้ง จากนั้นนั่งรถไฟจากกรุงย่างกุ้งไปยังเมืองปินมะนา

ตามเส้นทางดังกล่าว ขบวนรถไฟสายใต้จะล่องใต้ในยามค่ำคืนและไปสว่างที่สุราษฎร์ธานี จากนั้นจะเดินทางข้ามประเทศไปยังรัฐเคดาห์ (เมืองไทรบุรีเดิม) และต่อไปยังเกาะปันง์ พักแรมที่เกาะปันง์ ๑-๒ วัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเที่ยวเรือที่จะเดินทางไปยังกรุงย่างกุ้ง ในรายงานของนักศึกษาป่าไม้รุ่นที่ ๑๕ อันเป็นรุ่นสุดท้ายได้เขียนไว้ว่า ออกเดินทางไปพม่าราวเดือนเมษายน ๒๔๗๔ ไปขึ้นรถด่วนสายใต้ที่สถานีหัวลำโพง เพื่อเดินทางไปปันง์ จากปันง์โดยสารเรือผ่านทะเลอันดามันไป ๓ วัน จึงถึงเมืองย่างกุ้ง จากนั้นเดินทางโดยรถไฟต่อไปยังเมืองปินมะนาอีกราว ๑๐ ชั่วโมง

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้มีเรือดำน้ำมาวนเวียนอยู่ในทะเลอันดามัน รัฐบาลไทยจึงกำหนดให้นักเรียนป่าไม้รุ่นที่ ๕ เดินทางโดยทางบก โดยให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ทำงานต่างจังหวัดได้ช่วยให้ความสะดวกแก่นักเรียนป่าไม้เป็นทอดๆ ทั้งนี้ รัฐบาลไทยได้จ่ายค่าเครื่องแต่งตัวให้คนละ ๒๐๐ บาท และค่าใช้จ่ายในการเดินทางอีกคนละ ๒๐๐ บาท นักเรียนป่าไม้รุ่นที่ ๕ สามคน ประกอบด้วย นายเมฆรัตน์ประสิทธิ์ นายไคว์ ธรรมบุตร และนายกิมใช้ บุญมงคล ได้นั่งรถไฟจากสถานีหัวลำโพงไปทางเหนือถึงสถานีรถไฟปากน้ำโพ พักที่ปากน้ำโพ ๑ คืน จากนั้นจึงนั่งรถยนต์โดยสารจากปากน้ำโพขึ้นไปทางเหนือ เนื่องจากสายน้ำธรรมชาติมีน้ำตื้นเขินเป็นช่วงๆ ผู้โดยสารที่เป็นผู้ชายจึงต้องช่วยกันขึ้นเรือทุกครั้งเมื่อเรือเกยตื้น จากปากน้ำโพใช้เวลาเดินทาง ๒ คืน ราวเที่ยงวันของวันที่ ๓ คณะนักเรียนป่าไม้จึงเดินทางถึงเมืองกำแพงเพชร ที่นี้คณะนักเรียนไทยต้องเตรียมเสบียงอาหารและเดินทางต่อโดยใช้เรือชุดกว้างสองคนและมีคนถ่อเพียงคนเดียว เวลาเรือเกยตื้นนักเรียนไทยต้องช่วยกันดันเรือเพื่อให้เดินทางต่อไปได้ ในยามค่ำคืนนักเรียนไทยจำต้องพักแรมตามหาดทราย เดินทางอยู่สามวันจึงถึงเมืองตาก นักเรียนทุนรัฐบาลไทยได้พักที่ตากสองวันจึงเดินทางต่อโดยทางเท้า มีลูกหาบช่วยขนสัมภาระและเสบียงอาหาร วันแรกเดินทางตามทางราบ วันที่สองเดินทางขึ้นเขาลงห้วยและหยุดพักแรมตามปางพักเก่าถึงแม่สอดวันที่ ๔ จัดเตรียมอาหารและเกวียนเพื่อเดินทางต่อในวันรุ่งขึ้น

คณะนักเรียนป่าไม้รุ่นที่ ๕ เดินทางจากแม่สอดมุ่งหน้าไปยังแม่น้ำเมยที่ไหลอยู่ระหว่างชายแดนไทยและพม่า คณะเดินทางต้องผ่านด่านไทยและพม่า เมื่อเข้าเขตพม่าแล้วจึงได้เดินทางไปตามทางราบตลอดทั้งวัน ถึงเชิงเขาในตอนพลบค่ำ หลังทานอาหารเย็นแล้วจึงออกเดินทางต่อไปตามเส้นทางเลียบไหล่เขา พวกเขาหยุดนอนก่อนเที่ยงคืนเพียงสองสามชั่วโมง จากนั้นจึงเดินทางต่อไปจนย่ำรุ่ง การเดินทางในตอนกลางคืนสะดวกเพราะอากาศไม่ร้อน พอตอนสายก็ได้เดินลงสู่ที่ราบและในตอนเย็นจึงเดินทางถึงกอกกริก ทานอาหารเย็นและพักผ่อนที่กอกกริก ออกเดินทางก่อนสว่างโดยรถยนต์ไปยังโจนโด เป็นระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร ลงเรือกลไฟที่โจนโดในตอนย่ำรุ่ง เรือกลไฟได้แล่นไปตาม

แม่น้ำสาละวิน เมื่อถึงเวลาเที่ยงวันจึงถึงเมืองมะละแหม่ง คณะนักเรียนได้แวะไปส่งข่าวที่ด่านป่าไม้กาโด (Siamese Agent) ไปยังกรมป่าไม้ ในเย็นวันรุ่งขึ้นคณะนักเรียนป่าไม้จึงได้ข้ามปากไปยังเมืองเมะตะมะ และนั่งรถไฟต่อไปยังเมืองย่างกุ้ง ในเวลาสามนาฬิกาาก่อนรุ่งสางจึงลงจากรถไฟที่เมืองพะโกและนั่งรถ ขบวนรถด่วนย่างกุ้ง-มณฑลเลย์ ผ่านสถานีตองอู และถึงสถานีปันมะนาราวสี่ทุ่ม ลงจากรถไฟแล้วขึ้น รถม้าต่อไปที่โรงเรียนป่าไม้ รวมใช้เวลาเดินทางทั้งหมดรวม ๑๙ วัน นับเป็นการเดินทางไปศึกษาป่าไม้ที่ ลำบากลำบากมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของนักเรียนป่าไม้พม่า

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส อดีตคิษย์เก่าของโรงเรียนป่าไม้พม่าเคยเล่าเรื่องราว เกี่ยวกับปันมะนาให้ ดร.สุริย์ ภูมิภมร ฟังหลายครั้ง ท่านกล่าวว่า ปันมะนา ได้เกี่ยวข้องกับชีวิตของท่านมาก คิษย์เก่าทุกคนคงรำลึกถึงเรื่องการเดินทางและการใช้ชีวิตที่ปันมะนา เส้นทางจากกรุงเทพฯ ไปปันมะนาจึง เป็นเส้นทางสายบุกเบิกและเป็นเส้นทางเกียรติยศของนักวิชาการป่าไม้ไทยยุคบุกเบิก เพื่อยืนยันใน ถ้อยคำนี้จะเห็นว่าศาสตราจารย์เทียม คมกฤส ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งวงการป่าไม้สมัยใหม่”

ปันมะนา

โรงเรียนป่าไม้พม่าตั้งอยู่ที่เมืองปันมะนา ในบริเวณพม่าตอนเหนือ โดยอยู่ใต้กรุงมณฑลเลย์ ปันมะนาเป็นเมืองเล็กๆ ที่เหมาะแก่การจัดการศึกษาเนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่ดี โดยตั้งอยู่ในเขต ป่าสงวนและสามารถที่จะเดินไปตลาดในเมืองได้ โรงเรียนแห่งนี้ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๔๕๕ เมื่อจัดตั้ง โรงเรียนได้ ๔ ปี รัฐบาลไทยก็จัดส่งนักเรียนทุนรัฐบาลมาเรียนที่ปันมะนา โดยเรียนติดต่อกันมาแล้วรวม ๑๕ รุ่น จำนวน ๓๓ คน

คำว่า Pyinmana บางทีก็อ่านว่า ปยินมะนา บางคนก็เรียกว่าพินมะนา บางทีก็ อ่านว่า ปินมะนา แปลตรงว่า ขึ้นเกียรติอย่างหยุด คิษย์เก่าปันมะนาให้ความคิดเห็นมาสองแนวคิด

แนวคิดแรก เห็นว่าเป็นคำเตือนใจนักเรียนป่าไม้ให้ขยัน ไม่ให้เป็นคนเกียจคร้านเพราะ ความเจริญไม่อาจจะมาได้จากความเกียจคร้าน แม้ขึ้นเกียรติอย่างหยุด

แนวคิดที่สอง เห็นว่าป่าที่ปันมะนานั้นอุดมไปด้วยต้นไม้และสัตว์ป่า หากจะเดินผ่านป่า แห่งนี้จะต้องรีบเดินผ่านไปโดยเร็ว ชีวิตจึงจะปลอดภัย พื้นที่ป่าปันมะนาครอบคลุมพื้นที่ราบและเนินเขา มีขนาดพื้นที่ประมาณ ๑๕,๒๔๐ ไร่ พื้นที่ป่ามีทั้งป่าเบญจพรรณ (Deciduous Forest) และป่าเต็งรัง (Dry Dipterocarp Forest) โรงเรียนป่าไม้พม่า มีอาคารปูนเป็นอาคารหลัก ส่วนบ้านอาจารย์นั้นถูกสร้างไว้บน เนินเขา บ้านของนักเรียนจะอยู่ที่เชิงเขา มีรายงานของนักเรียนรุ่นที่ห้าว่า ทางโรงเรียนป่าไม้ได้จัด ห้องพักให้คนละห้อง แต่ก่อนนั้นนักเรียนไทยจะอยู่ห้องเรียงรายกัน และไม่ต้องเสียค่าห้องพัก ต่อมาทาง พม่าก็ขอให้รัฐบาลไทยช่วยออกค่าก่อสร้างที่พักใหม่ซึ่งไทยก็ช่วยค่าก่อสร้างที่พักจำนวน ๒ หลัง ที่พัก ของนักเรียนป่าไม้ที่สร้างใหม่นี้อยู่ห่างจากโรงเรียนไปประมาณกิโลเมตรเศษ ด้วยเหตุนี้นักเรียนจึงต้อง เดินทางไปเรียนบนเขาทุกวัน

หลวงสมานวนกิจเขียนไว้ว่า ต้องเดินทางยาวไกลทุกวันกว่าจะได้เรียนหนังสือก็แตกแล้ว ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส ได้เขียนไว้ในบทความเรื่อง การเรียนและการทำงานป่าไม้ว่า พวกนักศึกษาที่เข้ามาเรียนบางคน ที่มีลูกเมียแล้ว ทางโรงเรียนจะให้อยู่บ้านเป็นหลัก บ้านพักนี้เป็นบ้านว่างเปล่า ส่วนพวกชายโสดจะพักที่หอซึ่งปลูกเป็นโรงแถวยาวและให้อยู่คนละห้อง

นักเรียนไทยทั้งหมดได้อยู่ในตึกชั้นเดียวมีห้องนอน ๑ ห้อง และครัวอีก ๑ ห้อง นักเรียนไทยจะอยู่ห้องละ ๒ คน ในช่วงแรกต้องยืมเครื่องมือเครื่องใช้จากนักเรียนที่อยู่เดิม เช่น ตะเกียง เตียงผ้าใบ ที่ใส่ผ้า เป็นต้น เมื่ออยู่ไปนานขึ้นเครื่องใช้ต่างๆ จะเพิ่มมากขึ้น จนสะดวกสบายกว่านักเรียนป่าไม้ทั่วไป

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส บันทึกว่า โรงเรียนป่าไม้พม่าไม่ได้จัดอาหารให้ ฉะนั้นนักเรียนไทยจึงต้องจ้างคนใช้พม่าไว้ประจำตัว ๑ คน เพื่อทำหน้าที่ทั้งจัดหาอาหาร กู้ และบอย เนื่องจากไม่มีความรู้เรื่องภาษาพม่า ในช่วงแรกของการใช้ชีวิตในพม่าจึงต้องใช้ภาษาใบ้ บางที่ต้องวาดภาพประกอบ หม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ทรงบันทึกว่า คนใช้ของพระองค์ชื่อ โปโล่ง (Po Hliang) พอจะพูดภาษาไทยเหนือได้บ้าง นอกจากนี้ ยังช่วยในการเก็บตัวอย่างใบไม้แห้ง (herbarium)

ในการเดินทางจากที่พักไปยังอาคารเรียนจะใช้ในการเดินทางด้วยเท้า ส่วนสาเหตุของการกำหนดสถานที่เรียนและอาคารให้ห่างกันมากอย่างนี้ เพราะว่าทางโรงเรียนต้องการที่จะฝึกฝนให้นักเรียนป่าไม้ได้เคยชินกับชีวิตป่า ต้องการให้เป็นคนอดทน มีความแข็งแรง เพราะงานในหน้าที่จริงจะหนักกว่านี้มาก นอกจากนี้ ในปีหนึ่งจะมีการฝึกงานในป่าซึ่งต้องเดินอยู่ในป่าปีหนึ่ง ๔-๕ เดือน นับว่านักเรียนป่าไม้ต้องเป็นคนแข็งแรงมาก การเดินในป่าไม้ไม่ได้เป็นการเดินด้วยตัวเปล่า หากแต่ต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องมือติดตัวไปด้วย นั่นหมายความว่า จะต้องมีความแข็งแรงที่หนักเพิ่มขึ้นอีก ๑๐-๒๐ กิโลกรัม

การใช้ชีวิตที่สมบุกสมบันของนักเรียนโรงเรียนป่าไม้ อาจจะเป็นเรื่องที่หนักเกินไปสำหรับนักเรียนบางคน มีรายงานว่าแม้นักเรียนพม่าเองที่ทนสภาพไม่ได้พากันลาออกไปทุกปี ปีละ ๒-๓ คน หลวงสมานวนกิจ บอกว่าไม่เฉพาะคนพม่าเท่านั้น แม้คนไทยก็บ่นในเรื่องนี้ คนไทยบางคนก็ลาออกเหมือนกัน แต่เท่าที่ตรวจสอบรายชื่อผู้ก็พบว่ามียุโรปนักเรียนไทยในรุ่นที่สองลาออกเพื่อกลับประเทศไทยจำนวน ๒ คนคือ นายช่อม (ไม่ทราบนามสกุล) กลับมาในช่วงแรก และนายเดช ชาติบุรุษ กลับมาในช่วงที่ ๒ นอกจากนั้น จบการศึกษากันมาทั้งหมด

อาจารย์ฝรั่งและพม่าในปิ่นมะนา

ในทุกสาขาของการศึกษาหากจะให้การพัฒนาการศึกษาได้ผลดีและผู้ศึกษาได้รับผลประโยชน์จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สมบูรณ์ เห็นว่าการศึกษาได้ผลมากทั้งนี้เป็นผลมาจาก

๑. มีอาจารย์ดี

อาจารย์มีความรู้สูง มีประสบการณ์ดีมาก มีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ และช่วยชี้นำนักเรียนในเรื่องที่ถูกต้อง ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาทรัพยากรป่าไม้

๒. มีนักเรียนดี

นักเรียนมีสิทธิ์เข้าเรียนส่วนมากเป็นคนฉลาดและมีความรับผิดชอบสูง สนใจในการศึกษาหาความรู้ เรียนรู้ประสบการณ์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ ยังมีความสนใจในการทำงานเป็นทีมและไม่เห็นแก่ตัว

๓. มีสิ่งแวดล้อมดี

โรงเรียนป่าไม้ที่ปิ่นมะนาสอนโดยคนอังกฤษและคนพม่า โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตป่าเปรียบเสมือนห้องสมุดธรรมชาติที่รอการศึกษาค้นคว้า

๔. มีเครื่องมือเครื่องมือไม้ที่ดี

การเรียนป่าไม้จำเป็นต้องมีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และเครื่องมือเครื่องมือไม้ที่จะใช้ศึกษา โรงเรียนป่าไม้พม่าได้รับการสนับสนุนจากอังกฤษจึงทำให้มีความพร้อมในอุปกรณ์การเรียน อย่างไรก็ตาม ได้มีการสอนให้รู้จักดัดแปลงเครื่องมือที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านปฏิบัติ

๕. ฝึกความเป็นผู้นำ

โรงเรียนป่าไม้พม่าจะฝึกสอนในเรื่องจริยธรรมและวินัยแห่งชีวิต นักเรียนทุกคนจะเขียนบันทึกประจำวันเป็นภาษาอังกฤษ บางคนก็จะประดิษฐ์ประดิษฐ์แต่งแต้มด้วยภาพวาดที่บันทึกข้อมูลบางอย่างที่ควรแก่การจดจำ

๖. ฝึกความเป็นคนมีน้ำใจนักกีฬา

โรงเรียนป่าไม้พม่าส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเล่นกีฬาทุกประเภท นอกจากจะให้นักเรียนได้มีสุขภาพแข็งแรงแล้ว การเล่นกีฬาก็เป็นทีมยังจะทำให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของทีมงานเพราะทีมใดก็ตามที่ช่วยเหลือกันดีจะทำให้สามารถเอาชนะทีมอื่นได้โดยง่าย งานป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องทำเป็นทีม ปัญหาใหญ่ก็จะกลายเป็นปัญหาเล็กได้ งานที่แก้ไขได้ยากก็จะเป็นงานที่แก้ไขได้ง่าย

อาจารย์ฝรั่ง

ในยุโรปนั้น นักวิชาการป่าไม้ทราบดีว่าปรมาจารย์ตัวจริงจะเป็นอาจารย์เยอรมัน คนอังกฤษก็ดี คนสะแกนดิเนเวียก็ดี หรือแม้แต่คนรัสเซีย หรือคนอิตาลีก็จะไปเรียนป่าไม้ที่ประเทศเยอรมัน หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ กิจการป่าไม้ของอังกฤษขยายตัวมากขึ้น ความรู้ทางด้านป่าไม้ได้กระจายออกไปตามส่วนต่างๆ ด้วยความอยากรู้อยากเห็น พวกเขาให้ความสนใจในการวิจัยและพัฒนา จึงอาจกล่าวได้ว่าคนอังกฤษได้เริ่มพัฒนาความรู้ รวมทั้งการเขียนตำราป่าไม้สนองความต้องการของคนเอเชีย

โรงเรียนป่าไม้พม่าที่ปิ่นมะนามีผู้อำนวยการหลายท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนคนแรกชื่อ มิสเตอร์ เจ ดี มาร์สเดน (Mr. J.D. Marsden) เป็นผู้ที่ทำงานในช่วงสั้นก่อนจะย้ายไปเป็นนักวางผังมหาวิทยาลัยที่สถาบันวิจัยป่าไม้ตราด ประเทศอินเดีย

ผู้อำนวยการคนที่ ๒ ชื่อ มิสเตอร์ เจ ดี คลิฟฟอร์ด (Mr. J.D. Clifford) เป็นคนอังกฤษ เป็นเพื่อนร่วมรุ่น กับพระยาตรุพันธ์พิทักษ์ (สนิท พุกกะมาน) ที่ The Royal Engineering College Copper's Hill ท่านผู้อำนวยการเป็นคนที่รูปร่างสูงใหญ่ สูง ๖ ฟุต ๔ นิ้ว เนื่องจากท่านผู้อำนวยการพักอยู่บ้านไกลสุด จึงต้องขี่ม้าลงเขาไปที่โรงเรียน เวลาท่านขี่ม้าพื้นเมือง ขายาวของท่านจะเรี่ยดิน ท่านผู้อำนวยการเป็นคนที่รูปร่างกายพอม สุกปลั่ง ถ้าวันไหนฝนตก ลูกศิษย์จะเห็นท่านขี่ม้ากางร่มและสวกปลั่ง บางครั้งมีคนอินเดียที่เป็นคนเลี้ยงม้า เดินตามหลังท่านมาด้วย ท่านผู้อำนวยการเป็นคนละเอียดและเคร่งครัดต่อการสอน พูดเสียงดัง แม้จะเป็นคนโมโหร้ายแต่เป็นคนใจดี ท่านเป็นเจ้าของคำคมที่ว่า “เราต้องอดต้องทน ถึงจะประสบความสำเร็จ”

หลวงสมานวนกิจได้กล่าวถึงคำสอนของอาจารย์คลิฟฟอร์ดว่า... ประกาศนียบัตร ที่เธอได้รับไปนี่เป็นเครื่องแสดงเพียงว่า เธอได้มาศึกษาด้วยความรู้เบื้องต้นเท่านั้น พวกเธอถ้าจะปรารถนาความก้าวหน้าในอาชีพป่าไม้แล้ว เธอจะต้องขวนขวายศึกษาเรื่อยไป จงเอาต้นไม้นี้ต่างๆ เป็นครูของเธอเถิด มันจะสอนความรู้ให้เธอได้เสมอ...

ประการที่สอง เธอจะเข้าใจว่า ชีวิตของพนักงานป่าไม้นั้น ไม่เหมือนของพนักงานกรมทางหลวง ทำการก่อสร้างเสร็จแล้ว ผลงานใดๆ ก็แลเห็น แต่งานป่าไม้ของเธอ ทำในป่า ในเขา ลับหลับตา คน คนไม่มีใครเห็น แม้กระนั้นก็เป็นสิ่งที่พวกเธอควรภูมิใจไว้ ดูเถียงต้นไม้ชนิดที่มีค่า ต้นชื่อตรง เมื่อตัดลงก็ทำประโยชน์ได้ดี มีค่า มีนิยมน อย่าเป็นต้นคดหรือข้างในมีโพรง เมื่อตัดลงก็ใช้ทำอะไรไม่มีใครได้

อีกอย่างหนึ่งพวกเธอควรเอาอย่างต้นไม้ ในข้อที่ว่า มันมีทั้งอดและทั้งทนเวลามันมีชีวิตอยู่ มันอดๆ อดยากๆ ร้อนก็เอา หนาวก็สู้ เมื่อตายแล้ว คนเอาไม้ไปใช้ก็ทนดี หวังว่าพวกเราคงเอาอย่างต้นไม้

ผู้อำนวยการคนที่ ๓ ชื่อ มิสเตอร์ ดับลิว เอ อาร์ โรเบิร์ตสัน (Mr. W.A.R. Robertson) เป็นอาจารย์อาวุโส ไม่ได้มีบทบาทมากนัก นักเรียนไทยไม่ได้พูดถึงท่านมากเท่ากับอาจารย์คลิฟฟอร์ด

อาจารย์ท่านอื่นที่สอนที่ปิ่นมะนาเป็นลูกผสมอังกฤษอีก ๓ คน มี มิสเตอร์ ดอกกินส์ (Mr. Dawkins) มิสเตอร์ บัทเทอร์วีก (Mr. Butterwick) และมิสเตอร์แครด ดอร์ค (Mr. Craddock) ส่วนอาจารย์สอนพันธุ์ไม้เป็นคนพื้นเมืองอีก ๑-๒ คน ในช่วงที่หม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ เรียนอยู่นั้น อาจารย์พม่าชื่อ อุ ทา เมียง (U. Tha Myaing) ในสมัยนั้น อาจารย์ได้พักอยู่คนละเนินเขา โดยบ้านพักของผู้อำนวยการอยู่สูงและไกลออกไป ทุกวันอาจารย์จะต้องเดินหรือขี่ม้ามาโรงเรียน

ในปี ๒๔๗๔ ผู้อำนวยการป่าไม้พม่า ชื่อ มิสเตอร์ ดี อี บี แมนนิง (Mr. D.E.B. Manning) ท่านอาจารย์เฉลิม ศิริวรรณ ได้เขียนว่าท่านผู้นี้เป็นคนดี ท่านไม่ได้สอนวิชาอะไรเอาแต่บริหารอย่างเดียว

ถัดจากอาจารย์แมนนิ่ง ก็เป็นยุคสมัยที่ มิสเตอร์ ดับลิว จี คราวฟอร์ด (Mr. W.G. Crawford) และมิสเตอร์ ดี พี กรีนแนป (Mr. D.P. Greenap) เป็นผู้อำนวยการ ช่วงนี้เป็นช่วงระหว่างปี ๒๔๓๔-๒๔๓๖ อันเป็นช่วงที่มีนักเรียนไทยรุ่นสุดท้าย นักเรียนป่าไม้รุ่นนี้มีเพียง ๑๒ คน เป็นคนไทย ๒ คน คือ อาจารย์กริต สามะพุทธิ และ ม.ล.ดาร์ส อิศรางกูร นักเรียนอีก ๑๐ คน เป็นชาวพม่า คนหนึ่งในจำนวนนี้คือ Wunna Kyawhtin U Pyu ซึ่งต่อมาเป็นผู้ได้รับเกียรติสูงจากประธานาธิบดีพม่าในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการป่าไม้และการป้องกันป่าไม้เมื่อปี ๒๔๔๔

ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าไม้ที่เป็นคนอังกฤษคนสุดท้ายคือ มร.แอล เอฟเอ็ดเกอร์ลี (Mr. L.F. Edgerly) ท่านผู้นี้สามารถพูดภาษาพม่าได้ดี และเป็นผู้ที่รักโรงเรียนป่าไม้มาก ท่านมีสุขภาพแข็งแรงและเล่นกีฬาเกือบทุกประเภท ในสมัยที่ มิสเตอร์เอ็ดเกอร์ลี เป็นผู้อำนวยการ คณาจารย์โรงเรียนป่าไม้ทั้งหมด ๑๒ คน มีคนอังกฤษเพียง ๒ คนเท่านั้น นั่นคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และ มิสเตอร์ เฮช จี ฮุนดลีย์ (Mr. H.G. Hundley) ซึ่งเป็น house tutor เท่านั้น

ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าไม้ที่เป็นคนพม่า ชื่อ อุ ทิน ทุด (U Tin Htut) โดยได้ไปทำงานสืบต่อจากมิสเตอร์เอ็ดเกอร์ลี ชาวอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๐ ต่อมาท่านผู้นี้ได้ดำรงตำแหน่งเป็นรองประธาน State Timber Board ของพม่า ในบั้นปลายชีวิตท่านได้ป่วยเป็นโรคเบาหวานจนต้องตัดขาออกไปทั้งสองข้าง กระนั้นท่านก็ยังเล่นกอล์ฟอันเป็นกีฬาโปรดได้

อาจารย์ที่มีชื่อเสียงของโรงเรียนป่าไม้พม่าในยุคนี้ก็มีท่านชาया อุ เทียน ฮัน (Saya U Thein Han) ท่านผู้นี้มีรูปร่างเตี้ย ผิวสองสี ชอบดูดซิการ์ สอนนิชานวัฒนวิทยา แต่ต่อมาได้ย้ายไปรับราชการที่กรมป่าไม้ อาจารย์อีกท่านหนึ่งชื่อ ชาया ฮุนดลีย์ (Saya Hundley) ซึ่งสอนนิชานวัฒนวิทยาป่าไม้ เป็นนักกีฬาที่มีความสามารถ มีความรู้ทางด้านป่าไม้สูง อาจารย์ที่สอนนิชานวัฒนวิทยาอีกท่านหนึ่งคือ ชาया อุ โยก หวิน (Saya U Yoke Kwin) เป็นคนที่มีรูปร่างกำยำล่ำสัน นอกจากนี้ยังมีอาจารย์อีกหลายท่านที่เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนป่าไม้และมาสอนในวิชาต่างๆ แทนอาจารย์ฝรั่งที่เคยสอนอยู่เดิม เนื่องจากคนพม่ายุคก่อนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก การสอนในโรงเรียนป่าไม้ในระยะหลังแม้ว่าจะสอนโดยชาวพม่า แต่ก็ยังเป็นการสอนภาษาอังกฤษตามรูปแบบเดิม

หลังจากที่บริษัททำไม้อังกฤษได้ทำลายป่าสักภาคใต้ที่ทะเนนไธ (Tanintharyi) แล้วเป็นเวลา ๓๐ ปี ก็ได้มีความพยายามที่จะฟื้นฟูป่าสักขึ้นใหม่ โดยพิจารณาจากสวนสักที่มัสตราส ในอินเดียที่ปลูกโดย นายคอนนอลลี (Mr. Connolly) เป็นตัวอย่าง ทั้งนี้ ได้ว่าจ้างนักวิชาการป่าไม้ชาวเยอรมันชื่อ ดร.เด็ทริช แบรินดิส (Dr. Dietrich Brandis) ให้มาดูแลป่าบาโก (Bago) และได้เรียนรู้ตามความจริงว่าการป่าไม้โดยไม่อาศัยหลักวิชาการและไม่มีผู้เรียนรู้ทางด้านกรวนศาสตร์ย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดการทรัพยากรป่าไม้ จึงได้มีการเสนอแนวคิดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้ามาจัดการพื้นที่ป่าไม้ให้ยั่งยืน ในปี ๒๓๙๙ ดร.แบรินดิส ได้รับการแต่งตั้งให้ไปดูแลป่าทะเนนไธ (Tanintharyi) เจ้าปัญหาและบริเวณป่าเมาะตะมะ ผลงานในช่วง ๔ ปีแรก คือ กฎหมายป่าไม้และการปลูกพืชระบบตองยา (Taungya System) ซึ่งรู้จักกันทั่วโลกว่าเป็นระบบวนเกษตรที่เหมาะสม เพราะ

เกษตรสามารถปลูกพืชระหว่างแถวไม้สักได้ นอกจากนี้ เขายังได้พัฒนาเครื่องมือวัดความสูงของต้นไม้ (Hypsometer)

ทำเนียบนักเรียนทุนรัฐบาลไทยในโรงเรียนป่าไม้พม่า

ในช่วงปี ๒๔๕๕-๒๔๗๖ เป็นช่วงที่ทรัพยากรป่าไม้มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รัฐบาลไทยได้ตัดโค่นไม้เพื่อเป็นสินค้าออกและปลูกข้าวเพิ่มเติมโดยการล้มป่าลง นอกจากการส่งแร่ดีบุกแล้ว รายได้ส่วนใหญ่ของประเทศในช่วงนั้นได้มาจากภาคเกษตรแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมไปถึงไม้ซุงสักและผลิตภัณฑ์ไม้สัก

การที่ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรหลักที่มีค่า ทำให้นักเรียนไทยจำนวนไม่น้อยให้ความสนใจในการเรียนวิชาป่าไม้ ทั้งนี้เพราะ

๑. นักเรียนจะได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อที่ปิ่นมณา ประเทศพม่า และมีการบันทึกประวัติที่ยกย่องที่กรมป่าไม้

๒. ผู้ที่จบการศึกษามาแล้วจะได้รับบรรจุเป็นข้าราชการป่าไม้ทุกคน

๓. นักเรียนที่ชอบสมบุกสมบันและชอบการล่าสัตว์จะสนใจในการเรียนทางป่าไม้

อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๒๑ ปี ระหว่างปี ๒๔๕๕-๒๔๗๖ มีคนไทยไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า ๑๕ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๓๓ คน และสำเร็จการศึกษา ๓๑ คน ดังรายนามต่อไปนี้

รุ่นที่ ๑ (๒๔๕๕-๒๔๕๗) มีนายชุ่มหว่า หรือหว่า สุทธิสุวรรณ (พระยาอนุวัฒนรักษ) หม่อมเจ้าสีปสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ **รุ่นที่ ๒** (๒๔๕๖-๒๔๕๘) มีนายหลิน (เง็กหลิน) บัณฑวงศ์ (พระบำรุงวนกิจ) นายพิสุทธิ (แสง) อึ้งวิโรจน์ (พระพิทักษ์โพรวุ่น) นายเล็ก (หลวงอภิบาลไพรสณฑ์) นายชุ่ม (เดินทางกลับประเทศไทยในปีที่ ๒ อ้างว่าสุขภาพไม่ดี) **รุ่นที่ ๓** (๒๔๕๙-๒๔๖๑) มี นายฉัตร ชูเกียรติ (หลวงบริหารวนเขต) นายเสน วัฒนคุณ (หลวงนิเทศนาท้าววนการ) นายศิริ พุกษารกรรม (หลวงชำนาญวนกิจ) **รุ่นที่ ๔** (๒๔๖๐-๒๔๖๒) มีนายยอด มาริสงค์ (หลวงพิจิตรวนรักษ) นายสัมฤทธิ์ สิงห์เดช (หลวงประดิษฐวนการ) (๓๐) นายเจริญ (จ้อย) ดีอนันต์ (หลวงสมานวนกิจ) **รุ่นที่ ๕** (๒๔๖๑-๒๔๖๓) มีนายเมธ รัตนประดิษฐ์ (หลวงวิลาสวันวิท) นายกิมใช้ บุญมงคล (หลวงประดิษฐวนศาสตร์) นายไค้ว (วิบูลย์) ธรรมบุตร (หลวงวิบูลย์วนกิจ) **รุ่นที่ ๖** (๒๔๖๒-๒๔๖๔) มีนายน้อย แดงสละ **รุ่นที่ ๗** (๒๔๖๓-๒๔๖๕) นายสมบุรณ์ ณ ถลาง (หลวงสำรวจพุกษาลัย) นายดอกไม้ ยันตติลภ (หลวงพิศสัยพนาธิราช) **รุ่นที่ ๘** (๒๔๖๔-๒๔๖๖) มีนายเทียนกี ผลิตพันธ์ (ขุนอภิรักษ์ไพรสณฑ์) นายทองคำ สุวรรณเกสร (ขุนวนรักษดำรง) **รุ่นที่ ๙** (๒๔๖๕-๒๔๖๗) มีนายเดชชาติบุรุษ มหาดเล็กวิเศษสุยดีพร เวภาระ **รุ่นที่ ๑๐** (๒๔๖๖-๒๔๖๘) มีนายสถิต กาญจนหุต (ขุนสถิตวนศาสตร์) นายจำรัส สุนันทนานนท์ **รุ่นที่ ๑๑** (๒๔๖๘-๒๔๗๐) มีนายนฤ เสนิย์วงศ์ ณ อยุธยา (ขุนนฤพนาเวศ) **รุ่นที่ ๑๒** (๒๔๗๐-๒๔๗๓) มีศาสตราจารย์เทียม คมกฤษ นายเทียบ เดชะโกสยะ **รุ่นที่ ๑๓** (๒๔๗๒-๒๔๗๔) มีนายสมคิด (คิด)

สุวรรณสุทธานายเฉลิม ศิริวรรณ **รุ่นที่ ๑๔** (๒๕๓/๓-๒๕๓/๕) มีนายสุขุม ธีรวัฒน์ นายสวัสดิ์ มหาผล **รุ่นที่ ๑๕** (๒๕๓/๔-๒๕๓/๖) มีนายกริต สามะพุทธิ และมล.ดำรงส อิศรางกูร

ในช่วงที่นักเรียนไทยศึกษาอยู่ที่โรงเรียนป่าไม้พม่าปีนั้นนั้น นักศึกษาทุกคนจะต้องเขียนบันทึก ซึ่งปัจจุบันหาตัวบันทึกเหล่านี้ได้ยากมาก เนื่องจากลูกหลานไม่ได้เก็บรักษาไว้ นักเรียนเก่าหลายท่านได้เขียนบทความตีพิมพ์ลงในข่าวสารหรือวารสารอื่นๆ เพื่อรื้อฟื้นความทรงจำ

ในช่วงที่เรียนอยู่ที่ปีนั้นนั้น นักเรียนไทยได้มีโอกาสท่องเที่ยวไปตามส่วนต่างๆ ของพม่า น่าเสียดายว่าไม่อาจจะหาบันทึกในช่วงที่เรียนอยู่ที่ปีนั้นได้นักเรียนไทยทราบดีว่าแนวคิดทางประวัติศาสตร์ของพม่าและไทยจะแตกต่างกันมาก แม้วิถีชีวิตบางส่วนของพม่าและชนเผ่าแต่ละเผ่าในประเทศพม่าก็ยังแตกต่างกัน

นักเรียนไทยไปเที่ยวตลาดปีนมะนาบ้าง ไปเกาะเกาะสาวพม่าบ้าง แต่ไม่ล้มฤทธิ์ผลนักเรียนไทยตั้งข้อสังเกตว่าพม่าชอบปลูกตาลโตนด และเมื่อหวนมาดูเมืองไทย จะเห็นว่าคนพม่าปลูกตาลไว้ทั่วชายแดนไทย-พม่า โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นด่านที่พม่าจะต้องเข้ามาเมืองไทย การปลูกต้นตาลของมอญในทุกวันนี้เกิดทำให้ปริมาณของต้นตาลมากขึ้น รายงานของนักเรียนไทยระบุว่าคนพม่าชอบทานน้ำตาลโตนดกับน้ำชาเปล่า

นักเรียนไทยไม่ได้พูดถึงสตรีพม่า แม้ว่าพวกเขาจะอยู่ในวัยหนุ่ม อาจารย์เฉลิมเขียนไว้ว่าสาวพม่าจะใช้ผ้ารัดหน้าอก เพื่อปกปิดส่วนหน้าอกของหน้าอก จึงดูราวกับว่าหน้าอกเรียบ อาจารย์เฉลิมยังได้เล่าให้ฟังอีกว่า เมื่อสาวพม่ามีลูกแล้วอาจจะเปิดเผยบางส่วน แต่เมื่อลูกหย่านมแล้วจะใช้ผ้าปิดหน้าอกต่อไปอีกเป็นที่น่าสนใจเกิดว่าเมื่อจบการศึกษาแล้ว นักเรียนไทยทุกคนได้เดินทางกลับประเทศไทยไม่มีใครที่แต่งงานกับคนพื้นเมืองที่ปีนมะนา

หลวงสมานวนกิจ เขียนไว้หลังจากจบการศึกษาในพม่าแล้วว่า “...เมื่อข้าพเจ้าออกจากราชการกรมป่าไม้แล้ว จนกระทั่งทุกวันนี้ ข้าพเจ้ามีสมุดจดรายงานประจำวันทุกๆ วัน เป็นนิสสัย กรมป่าไม้ในสมัยที่ข้าพเจ้ารับราชการอยู่นั้น ต้องเขียน diary เป็นภาษาอังกฤษส่งทุกเดือน และกรมป่าไม้วางระเบียบไว้ให้พนักงานป่าไม้ออกไปตรวจท้องที่ป่าเพื่อดูสภาพป่า การทำไม้ การถางป่า อย่างน้อยปีหนึ่งสามเดือน มิฉะนั้น กรมป่าไม้จะไม่พิจารณาความดีความชอบในปีนั้น พนักงานป่าไม้ในสมัยก่อนออกตรวจป่า นอนค้างในป่าเสมอๆ พวกที่จะทำการทุจริตจึงยำเกรง ไม่ตัดไม้ทำลายป่าอย่างทุกวันนี้...” หลวงสมานวนกิจยังได้เขียนอีกว่า “...สมัยหนึ่งข้าพเจ้าเดินเที่ยวปลูกต้นไม้เป็นพุทธบูชาไว้ตามไหล่เขาพระพุทธรบาท... ข้าพเจ้ารำลึกถึงชีวิต ๓๕ ปี ที่อยู่ในกรมป่าไม้ ได้ใช้เท้าเดินตรวจป่าผาตรงรวมเป็นเวลานาน ๑๐๘ เดือน เป็นระยะทางหนึ่งแสนกิโลเมตร การเดินด้วยเท้านี้เองทำให้ข้าพเจ้าแข็งแรง...”

ทำเนียบนักศึกษาป่าไม้ปิ่นมะนา

นายกริต สามะพุทธิ

เป็นคนฉะเชิงเทรา เริ่มเรียนที่โรงเรียนวัดกลาง (๒๔๖๐) โรงเรียนเซนต์คาเบรียล (๒๔๖๑-๒๔๗๓) จบชั้น ๙ สอบได้ที่หนึ่งจึงได้รับรางวัลเกียรติยศ (Prize of Honor) และสอบมัธยม ๘ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ สอบชิงทุนรัฐบาลไปเรียนป่าไม้ที่พม่า มีคนสมัครสอบ ๗๒ คน สอบได้เป็นที่หนึ่ง เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๑๕ อันเป็นรุ่นสุดท้าย ต่อมาได้รับ Diploma in Forestry (Commonwealth Institute of Forestry, Oxford)

เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนป่าไม้พม่า ได้รับการแต่งตั้งเป็น รองป่าไม้ประจำภาค นครสวรรค์ (๒๔๖๗) พ.ศ. ๒๔๗๙ ได้ถูกย้ายไปเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยและทำหน้าที่อาจารย์ประจำวิทยาลัยวนศาสตร์ รับผิดชอบการสอนวิชาวิศวกรรมป่าไม้ (รังวัด สร้างทาง สร้างบ้าน) และ คณิตศาสตร์ป่าไม้ นอกจากนี้ ยังได้รับมอบหมายให้ดูแลตำบลบึงและได้วาติของโรงเรียน (๒๔๗๙-๒๔๘๖) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตสงขลา และที่ปรึกษาฝ่ายเกษตรของข้าหลวงใหญ่ ประจำรัฐไทรบุรี (๒๔๘๖-๒๔๘๗) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตตาก และหัวหน้ากองด่านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๘๗-๒๔๙๓) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา (๒๔๙๓-๒๔๙๕) นักวิชาการป่าไม้เอก ทำหน้าที่ข้าหลวงตรวจการป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒๔๙๕) เป็นบรรณาธิการหนังสือ “วนสาร” (๒๔๙๙-๒๕๐๐) หัวหน้ากองวิจัยค้นคว้า (๒๕๐๒-๒๕๐๔) หัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๕๐๔) นักวิชาการป่าไม้ชั้นพิเศษ (๒๕๐๔) ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลในการพิสูจน์เนื้อไม้ (๒๕๐๕) ผู้เชี่ยวชาญทางผลิตผลป่าไม้และหัวหน้าโครงการสำรวจวัตถุดิบเพื่อทำเยื่อและกระดาษ (๒๕๐๖) รองอธิบดีกรมป่าไม้ฝ่ายวิชาการ (๒๕๐๗-๒๕๑๔) ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (๒๕๑๔-๒๕๑๘)

เป็นผู้มีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และดูงานทางด้านป่าไม้หลายด้าน ฝึกงานด้านวิจัยผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ CSIRO เมลเบิร์น ออสเตรเลีย (๓ เดือน ในปี ๒๔๙๒) ๒๔๙๕ อบรม การแข่งขันไม้ ที่เกปง มาเลเซีย และที่ท่าเรือ สิงคโปร์ (๒ เดือน ในปี ๒๔๙๕) ร่วมเดินทางไปกับคณะ รัฐบาลไทยไปพม่า เพื่อเจรจาของลตภายที่พม่าเก็บจากไม้ซุงที่ผ่านการทำไม้ออกจากประเทศไทย และ ล่องไปตามแม่น้ำสาละวิน (๒๔๙๘) ประชุมป่าไม้โลกครั้งที่ ๔ เมืองเดราดูน อินเดีย (๒๔๙๘) ประชุม คณะกรรมการป่าไม้สำหรับภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๓ กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น (๒๔๙๘) ประชุม สมัชชาใหญ่ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม อิตาลี ในฐานะผู้แทนจากประเทศไทย (๒๔๙๙) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยไม้สักครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ (๒๔๙๙) อบรมทางผลิตภัณฑ์ ป่าไม้ที่มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และที่ศูนย์วิจัยผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ บักกิงแฮมเชอร์ อังกฤษ และศึกษางาน ด้านพันธุศาสตร์ป่าไม้และการปรับปรุงพันธุ์ไม้ที่ประเทศเดนมาร์ก (๒๔๙๙) ประชุมคณะกรรมการว่า ด้วยไม้สัก ครั้งที่ ๒ เมืองบันดุง อินโดนีเซีย (๒๕๐๐) ประชุมสภาวิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิก สมัยที่ ๙ กรุงเทพฯ (๒๕๐๐) ประชุมการป่าไม้ครั้งที่ ๕ กรุงนิวเดลี อินเดีย (๒๕๐๓) ประชุมป่าไม้โลก ครั้งที่ ๕ เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา (๒๕๐๓) ดูงานการจำแนกชั้นไม้สักที่พม่า (๔๔ วัน) และอินเดีย (๕๕ วัน)

ในปี ๒๕๐๔) ประชุมคณะกรรมการป่าไม้ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๖ ที่ ฮองกง (๒๕๐๕) ประชุม International Soil Conference ที่ประเทศนิวซีแลนด์ (๑๐-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๕) ประชุมเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ป่าไม้และการปรับปรุงพันธุ์ไม้ ที่กรุงสต็อกโฮล์ม สวีเดน (๒๕๐๖) ประชุม Asia Pacific Forestry Commission ณ ประเทศนิวซีแลนด์ (๒๕๐๗) ประชุมสมัชชาป่าไม้โลก ครั้งที่ ๖ เมือง มาดริด สเปน (๒๕๐๙) ประชุมการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ เมืองลูเซิร์น สวิสเซอร์แลนด์ (๒๕๐๙) ประชุมคณะกรรมการเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๓ เมืองเซอุล สาธารณรัฐเกาหลี (๒๕๑๑) ประชุมคณะกรรมการพัฒนาป่าไม้เขตร้อน ที่กรุงโรม อิตาลี (๒๕๑๒) ฐานไม้สักในต่างประเทศ (๒๕๑๕) เป็นผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุม Economics of Tropical Forest กรุงเทพมหานคร ไปประชุม Asia-Pacific Forestry Commission ปาปัว นิวกินี (๒๕๑๖)

ผลงานดีเด่นของ นายกริต สามะพุทธิ อดีตรองอธิบดีกรมป่าไม้ อาจจะสรุปได้ ดังนี้

๑. ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนไทยที่มีความรู้ ความสามารถในการป่าไม้ เขียนบทความมากมาย เจ้าของสำนวนเด่น (๑) Once a forester, a forester forever (๒) เมื่อสวรรคตบันดาลให้เราอยู่ต่อไป ก็ต้องอยู่ต่อไป

๒. เขียนหนังสือไว้หลายเล่ม ดังนี้ พ.ศ. ๒๔๙๗ Yang Oil พ.ศ. ๒๕๐๐ คณิตศาสตร์การป่าไม้ และ The Forest of Thailand and Forestry Programs พ.ศ. ๒๕๐๑ Some Secondary Species Recently Introduced into the Thai Timber Market พ.ศ. ๒๕๐๒ A Preliminary Study in the Structure and Some Properties of Some Thai Bamboos พ.ศ. ๒๕๐๕ ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างของไม้ Study on the Effect of Shifting Cultivation on Forest Soils. และ Thailand Special National Progress Report on Reconsideration of Trends in Wood Supplies and Requirement พ.ศ. ๒๕๐๖ A Study of the Forest Soils of Thailand พ.ศ. ๒๕๐๙ Forestry Development in Thailand พ.ศ. ๒๕๑๒ โครงสร้างของพันธุ์ไม้พวก arborescent monocots in Thailand พ.ศ. ๒๕๑๕ Grouping of Thais Hardwoods พ.ศ. ๒๕๑๖ ตลาดไม้สัก พ.ศ. ๒๕๑๗ คำอธิบายกิจกรรมองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ A Brief Note on Timber Resources and Consumption in Thailand พ.ศ. ๒๕๑๓ วนศาสตร์ในนคร

๓. เป็นนักกีฬาฝีมือดี เล่นกีฬาได้หลายประเภท

๔. เป็นนักดนตรี เล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภท และผู้แต่งเพลงเชียร์วนศาสตร์ วนศาสตร์สามัคคี และวนศาสตร์อาจอง

กิมใช้ บุญมงคล หลวงประเสริฐวนศาสตร์

เป็นคนกรุงเทพ เรียนจบประโยคมัธยมปริบูรณ์ (๒๔๕๘) เป็นนักเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๕ สอบได้เกียรตินิยมอันดับ ๑ และได้รับประกาศนียบัตร Certificate First Aid to Injure (๒๔๖๑-๒๔๖๓)

เมื่อจบการศึกษาจากพม่าแล้ว เป็นรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานควบคุมการลักกานไม้ จังหวัดเชียงราย (ป่าแม่ต้า แม่ลอง) และแพร่ (๒๔๖๓-๒๔๖๕) รองป่าไม้ประจำภาคตาก และกำแพงเพชร (๒๔๖๕) เป็นขุนประเสริฐวนศาสตร์ และเป็นรองอำมาตย์เอก (๒๔๖๖) พ.ศ. ๒๔๗๑

เป็นหลวงประเสริฐวนศาสตร์ (๒๔๓/๑) ได้รับพระราชทานยศอำมาตย์ตรี (๒๔๓/๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ (๒๔๓/๘) รองป่าไม้ประจำภาคลำปาง (๒๔๔๓-๒๔๔๔) ป่าไม้ภาคนครราชสีมา (๒๔๔๔) เสียชีวิตเมื่อเป็นพนักงานป่าไม้ภาคนครราชสีมา โดยถูกพนักงานป่าไม้ผู้น้อยยิงตาย ระหว่างทางไปปฏิบัติงานในป่าเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๔๔๔ ได้รับการบันทึกชื่อไว้ในอนุสาวรีย์ป่าไม้ที่กรมป่าไม้

จรัส สุนันทานนท์

เป็นคนจังหวัดน่าน พ่อแม่มีอาชีพค้าขายเป็นคนในสังกัดชาตอังกฤษ ต้องขอแปลงสัญชาติเป็นคนไทย เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๔๔๑ จบการศึกษาจากโรงเรียนสุริยานุเคราะห์ จังหวัดน่าน (๒๔๔๓) จบประกาศนียบัตรชั้นมูล (๒๔๔๙) จากโรงเรียนมหาดเล็กหลวงเชียงใหม่ เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๘ (๒๔๔๙-๒๔๖๖) เป็นนักศึกษาโรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๑๐ (ครึ่งปี)

ไม่ได้เรียนจบจากโรงเรียนป่าไม้ แต่ยังคงเข้าทำงานในวงการป่าไม้ต่อไป โดยทำงานเป็นเสมียน ชั้น ๒ (๒๔๖๖) ผู้ช่วยสมุหบัญชี (๒๔๖๖-๒๔๖๘) พนักงานป่าไม้ผู้ช่วย (๒๔๓/๘) ๒๔๔๓ พนักงานป่าไม้ตรี ประจำป่าไม้ภาคลำปาง (๒๔๔๓) ป่าไม้และยางจังหวัดลำปาง (๒๔๔๔) พนักงานป่าไม้ตรี ผู้ช่วยป่าไม้ภาคบ้านโป่งราชบุรี (๒๔๔๔) รักษาการป่าไม้และยางจังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรสาคร (๒๔๔๕) พนักงานป่าไม้โท ประจำป่าไม้เขตบ้านโป่งและรักษาการป่าไม้และยางจังหวัดนครปฐม (๒๔๔๗) ป่าไม้และยางจังหวัดกาญจนบุรี (๒๔๔๗) พนักงานป่าไม้โท ประจำกองคุ้มครอง (๒๔๔๘) ถูกปลดออกจากราชการ (๒๔๙๐)

ศาสตราจารย์ เจริญ ดือนันต์ หลวงสมานวนกิจ

เป็นคนไชยบาดาล ลพบุรี เรียนจบชั้นประถม ๒ ที่โรงเรียนวัดสิงหาราม โรงเรียนสำหรับกรุงเทพฯ เรียนมัธยมจากโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดสุทธิวาราม โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ (๒๔๔๓) เรียนที่โรงเรียนอุดมวังใหม่ หรือโรงเรียนข้าราชการพลเรือนแผนกวิศวกรรมและป่าไม้ (ตั้งตามแรงผลักดันของเจ้าคุณดรพันธุ์พิทักษ์) และได้สมัครเรียนเป็นคนแรก แผนกนี้ตั้งได้เพียงสองสามปี ไม่มีคนเรียนจึงต้องปิดไป ต่อมาสอบชิงทุนหลวงเป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๔ (๒๔๐๖-๒๔๖๒)

หลังจากจบการศึกษาและปฏิบัติราชการ ได้ดูงานป่าไม้ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และแหลมมลายู โดยทุน ก.พ. เป็นเวลา ๔ เดือนครึ่ง (๒๔๓/๓) และได้เสนอให้ตั้งโรงเรียนป่าไม้แพร่ ในสมัยที่พระยาพนาจร (เปล่ง สาครบุตร) เป็นอธิบดีกรมป่าไม้คนที่ ๕ นอกจากนี้ยังเป็นกรรมการผู้แทนประเทศไทยในการประชุม Forestry and Forest Products Commission for Asia and the Pacific ที่พระนคร (๒๔๙๓)

เมื่อกลับมาจากประเทศพม่า ได้เข้าทำงานในตำแหน่งรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ประจำภาคเชียงใหม่ ชั้น ๒ กระทรวงมหาดไทย ควบคุมการทำไม้ของลี้ที่อบหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ (๒๔๖๒) มีช่างทำงาน ๔๐ เชือก ตัดชักลากไม้ตามลำน้ำแม่แจ่ม ปีละ ๑,๐๐๐ ท่อน ทำงานอยู่ ๒ ปี มีปัญหาไข้มาเลเรีย จนต้องย้ายตามคำสั่งหมอดอร์ต และแนะนำให้ย้ายไปราชการทางภาคกลาง

เป็นรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ประจำมณฑลราชบุรี (๒๔๖๔) เป็นรองป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๔ ประจำมณฑลราชบุรี (๒๔๖๕) มีบรรดาศักดิ์เป็นขุนสมานวนกิจ เป็นรองป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๓ ประจำมณฑลราชบุรี (๒๔๖๗) เป็นรองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๓ ประจำภาคนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา (๒๔๖๙) เป็นรองป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานี ชั้น ๓ (๒๔๗๐) มีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงสมานวนกิจ (๒๔๗๑) รองป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานีชั้น ๒ (๒๔๗๑-๒๔๗๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ ประจำภาคสุราษฎร์ธานี (๒๔๗๓-๒๔๗๙) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกองป่าไม้เขต (๒๔๗๙-๒๔๘๑) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง ชั้นเอก (๒๔๘๑-๒๔๘๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกรมป่าไม้และในปี (๒๔๘๓-๒๔๘๔) ได้มอบหมายให้เป็นผู้ช่วยหัวหน้ากองคั่นควาของป่าเพิ่มเติมอีกตำแหน่งหนึ่ง เจ้าพนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง (๒๔๘๕-๒๔๘๘) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตกันตัง (๒๔๘๘-๒๔๘๙) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี (๒๔๘๙-๒๔๙๓) เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้คนที่ ๘ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๔๙๓ หลังจากนั้นในปี ๒๔๙๕-๒๔๙๖ ได้โอนไปดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีคณะกสิกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนถึงปลายปี (๒๔๙๖-๒๕๐๐) วิชาที่สอน คือ การปลูกมะพร้าว การทำนาไร่ร้อน การทำไร่นาถาวร การเพาะเลี้ยงกบ เอกสารวิชาการ ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นคนแรกที่เขียนเรื่องการเลี้ยงผึ้งในประเทศไทย

หลวงสมานวนกิจ มีประวัติดีเด่นที่ควรบันทึกไว้หลายอย่าง ได้แก่

๑. เป็นคนไทยคนแรกที่ริเริ่มให้มีวันปลูกต้นไม้แห่งชาติ (Arbor Day) วันที่ดำเนินการครั้งแรกตรงกับวันชาติ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๑

๒. ตั้งบริษัท ไม้อัดไทย จำกัด โดยองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ถือหุ้น ๑๐๐ เปอร์เซนต์

๓. รื้อฟื้นหนังสือ “วนสาร” ในปี ๒๔๙๓ โดยให้ นายเทียม คมกฤส เป็นบรรณาธิการ หลังการหยุดไประยะหนึ่ง

๔. จัดป่าแม่ือง จังหวัดเชียงราย ให้เป็นป่าสัมปทานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเก็บดอกผลเพื่อเป็นสื่อการศึกษาร้อยละ ๓๐ หรือประมาณปีละ ๓ ล้านบาท

๕. เป็นนักเขียนบทความ อาทิเช่น ป่าไม้ในท้องที่ภาคใต้ (๒๔๗๙) ความทนของไม้ (๒๔๘๐) น้ำตาลโตนดหรือน้ำมันแพง (๒๔๘๔) วิธีเก็บพันธุ์ไม้เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ (๒๔๙๕) เปลี่ยนหญ้าเป็นนม (๒๔๙๙) พุทธศาสนากับการเกษตร คุณประโยชน์ของพันธุ์ไม้ทะเล (๒๕๐๖) การปลูกต้นสาละ พฤษภ (๒๕๐๘) กรมป่าไม้จะช่วยแก้ปัญหาน้ำมันแพงได้อย่างไร (๒๕๑๘) เมื่อป่าไม้พินาศชาติจะอยู่ได้อย่างไร (๒๕๑๘) ส่วนหนังสือที่ยังได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การทำไร่มะพร้าว รวมบทความเกี่ยวกับการป่าไม้ทั่วไป การเลี้ยงผึ้ง

๖. เป็นคนที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ สมัยที่อยู่สุราษฎร์ธานีจึงเช่าที่ชาวบ้านทดลองฟาร์มเล็กๆ หาหนทางให้งานป่าไม้และการเกษตรไปด้วยกัน สวนมะพร้าวที่ปลูก ให้รายได้มากกว่างานป่าในหน้าที่เสียอีก เมื่อถูกย้ายเข้ากรุงเทพ จึงขายสวนมะพร้าวเอาเงินมาซ่อมบ้านที่กรุงเทพฯ

นายชอุ่ม กมลยะบุตร

ไม่มีประวัติเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่า (๒๔๕๖-๒๔๕๘) เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้รุ่นที่ ๓ เป็นคนไทยอีกคนที่เรียนไม่สำเร็จ เนื่องจากมีสุขภาพไม่ดี ความจริงเป็นคนขยันและมีความรู้ดี แต่มีปัญหาเรื่องการฝึกงานการงานไม้ ได้รับการตำหนิจากอาจารย์ว่าเป็นคนเหลวไหล เนื่องจากให้คนอื่นมาช่วยงานตนเอง เกิดความน้อยใจจนต้องหาทางเดินทางกลับประเทศไทยและเปลี่ยนอาชีพใหม่

นายฉัตร ชูเกียรติ์ หลวงบริหารวรรณเขต

ไม่มีข้อมูลส่วนตัวและการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้รุ่นที่ ๓ (๒๔๕๙-๒๔๙๑)

เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนป่าไม้พม่า ได้ทำงาน เจ้าพนักงานป่าไม้มณฑลบ้านโป่ง (ราชบุรี) (๒๔๗๓-๒๔๘๐) เป็นอาจารย์โรงเรียนป่าไม้แพร่ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนป่าไม้แพร่ คนที่ ๒ (๒๔๘๐-๒๔๘๕) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตลำปาง (๒๔๘๕-๒๔๘๖) รักษาการหัวหน้ากองด่านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๘๕-๒๔๘๖) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตนครสวรรค์ (๒๔๘๕-๒๔๘๙)

นายเฉลิม ศิริวรรณ

เป็นคนฉะเชิงเทรา จบการศึกษาจากโรงเรียนครูแสงไกลบ้าน โรงเรียนดัดดรุณี (๒๔๕๙-๒๔๖๒) เรียนที่โรงเรียนฉะเชิงเทรารังสฤษฎ์ (สอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๖) (๒๔๖๒-๒๔๖๖) เรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (สอบไล่ได้ชั้นมัธยมบริบูรณ์ สอบได้ชั้นเยี่ยมในวิชาภาษาอังกฤษ) (๒๔๖๖-๒๔๖๗) โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม (๒๔๖๘-๒๔๗๑) เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่น ๑๓ (๒๔๗๒-๒๔๗๔) รับประกาศนียบัตรชั้น Higher Standard with Honor

หลังจบการศึกษา ได้ไปดูงานและอบรมหลายครั้ง โดยรับการอบรม International Training Center of Aerial Survey Delft, Netherland (ได้รับ Certificate on the Application of Aerial Photography in Forestry) ๒๔๙๕-๒๔๙๖ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมป่าไม้โลกครั้งที่ ๔ ที่เมืองเดราดูน ประเทศอินเดีย (๒๔๙๗) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยไม้สักครั้งที่ ๑ พระนคร (๒๔๙๙) ประชุมสภาวิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิกสมัยที่ ๙ พระนคร (๒๕๐๐) ร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำรัฐพิหาร อินเดีย (๒๕๐๐) ร่วมประชุมป่าไม้โลกครั้งที่ ๕ ที่เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกา (๒๕๐๓) ร่วมประชุมอิทธิพลของคนที่มือต่อพืชในเขตร้อนที่เมืองคารากา ประเทศนิวกินี (๒๕๐๓) เป็นผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการว่าด้วยอุตสาหกรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ครั้งที่ ๑๖ ขององค์การ ECAFE ที่กรุงเทพมหานคร (๒๕๐๗) เข้าร่วมประชุมป่าไม้โลกครั้งที่ ๖ จัดที่สเปน และดูงานเครื่องมือผลิตภัณฑ์ไม้ที่แคนาดา รวม ๒๔ วัน (๒๕๐๙) ๒๕๑๐ เป็นผู้แทนประเทศไทยไปร่วมประชุมคณะกรรมการไม้สัก ครั้งที่ ๔ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาป่าไม้เขตร้อน และกรรมการ

ปฏิบัติงานทางป่าไม้และวนผลิตภัณฑ์ (๒๕๑๐) เป็นผู้แทนไทยในการประชุมครั้งที่ ๘ ของกรรมาธิการป่าไม้เอเชียและแปซิฟิก (๒๕๑๒)

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนป่าไม้ ได้เริ่มทำงานเป็นเสมียนกองการเงิน กรมสาธารณสุข (๒๕๖๙-๒๕๓๔) รับราชการชั้น ๕ รองป่าไม้ประจำภาค กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรธิการ หัวหน้าแผนกไม้สัก ด้านภาษีไม้ปากล้ำไฟ พนักงานป่าไม้บริเวณอุดรดิตถ์ (๒๕๓๔-๒๕๓๙) รักษาการพนักงานป่าไม้ภาคพิษณุโลก (๒๕๓๙-๒๕๔๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วย ชั้น ๒ ประจำวิทยาลัยวนศาสตร์ จังหวัดแพร่ รับผิดชอบในเรื่องห้องสมุดของวิทยาลัยวนศาสตร์ (๒๕๔๐-๒๕๔๑) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยโทอาจารย์วิทยาลัยวนศาสตร์ จังหวัดแพร่ (๒๕๔๑-๒๕๔๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยโท วิทยาลัยวนศาสตร์ จังหวัดแพร่ (๒๕๔๓-๒๕๔๔) ผู้ช่วยหัวหน้ากองป่าไม้จังหวัดลำปาง รักษาการในหน้าที่เจ้าพนักงานป่าไม้เขตลำปาง (๒๕๔๔-๒๕๔๕) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก (๒๕๔๕-๒๕๔๙) เจ้าพนักงานป่าไม้นครสวรรค์และรักษาการหัวหน้ากองด้านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๕๔๐-๒๕๙๖) เป็นผู้แทนกรมป่าไม้ดำเนินการสำรวจซุงไม้สัก เพื่อมอบแก่บริษัทอังกฤษจำนวน ๔ ครั้ง (๒๕๙๐-๒๕๙๒) พนักงานป่าไม้พิเศษ ร่วมปฏิบัติงานกับผู้เชี่ยวชาญองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ที่มาช่วยเหลือประเทศไทย (๒๕๙๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกรมป่าไม้ (๒๕๙๕) นักวิชาการป่าไม้เอกประจำกรมป่าไม้ (๒๕๙๕) นักวิชาการป่าไม้เอกประจำกรมป่าไม้ ทำหน้าที่ข้าหลวงตรวจการป่าไม้ภาคอีสาน (๒๕๙๖) รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองคุ้มครองอีกตำแหน่ง (เนื่องจากนายเดิม ทับทิมทอง ไปดูงานที่สหรัฐ) (๒๕๙๖) รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้พิเศษ ชั้นพิเศษ กรมป่าไม้ (๒๕๙๗) รองอธิบดีกรมป่าไม้ ฝ่ายธุรการ (๒๕๐๑) รักษาการอธิบดีกรมป่าไม้ (๒๕๐๑) อธิบดีกรมป่าไม้คนที่ ๑๐ (๒๕๐๑-๒๕๐๓) ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (๒๕๐๓-๒๕๐๘) ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (๒๕๐๘-๒๕๑๔) ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(๒๕๑๙-๒๕๒๐)

นายเฉลิม ศิริวรรณ เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นและมีความคิดริเริ่มหลายอย่าง ดังนี้

๑. สอบไล่ได้อันดับที่ ๓๒ ของประเทศ ในชั้นมัธยมปีที่ ๘ ในปี ๒๕๖๗

๒. อาจารย์วิทยาลัยวนศาสตร์ สอนวิชาประวัติและนโยบายการป่าไม้ การป้องกันป่าไม้ การรังวัดแผนที่และคณิตศาสตร์การป่าไม้ กฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ระเบียบปฏิบัติราชการป่าไม้ ต่อมาได้สอนวิชาประวัติศาสตร์และนโยบายการป่าไม้ที่คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และบรรยายพิเศษที่โรงเรียนเสนาธิการทหาร

๓. เปิดตึกที่ทำการกรมป่าไม้ที่บางเขน ในปี ๒๕๐๑

๔. ตั้งสำนักงานกฎหมายป่าไม้ที่บางเขน ในปี ๒๕๐๑

๕. เสนอให้คณะรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

๖. เป็นคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๓. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ทำกินในเขตพื้นที่ป่า

๔. เขียนหนังสือเรื่อง นโยบายการป่าไม้และประวัติการป่าไม้ของประเทศไทย (๒๕๔๓)

๕. ได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (วนศาสตร์) กิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๒๕๑๓)

๑๐. สมาชิกสมาคมศิษย์เก่าสวนกุหลาบวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาชิกกิตติมศักดิ์สมาคมศิษย์เก่าวนศาสตร์ สมาชิกสมาคมนักเรียนเก่าเนเธอร์แลนด์ สมาชิกสมาคมนักเรียนเก่าภาคพื้นยุโรป สมาชิกสมาคมไทย-อเมริกัน สมาชิกสมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย สมาชิกสมาคมผู้บริหารแห่งประเทศไทย สมาชิกสมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทย

เหตุการณ์ต้นตอในวงการป่าไม้

๑. ถูกเลื้อยหรั้งที่บ้านเต่าไห อุดรดิตถ์ หลอกไปบ้านเพื่อดูตัว

๒. ในปี ๒๕๔๕ เคยประสบปัญหารถยนต์ขึ้นเนินไม่ได้และถอยหลังที่อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง รถเกือบจะตกเขา แต่โชคดีที่ไปยืนกับตอไม้ไว้

๓. ในปี ๒๕๔๙ เคยประสบปัญหาล้อรถยนต์เกือบจะหลุดขณะที่เล่นอยู่ที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

๔. ในปี ๒๕๐๓ ที่ ๗ ถนนจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือด่วนถึงนายสุบิน เกษทอง (ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์) ให้จัดสรรที่ดินริมทางหลวง สายพิษณุโลก-หล่มสัก ในบริเวณทุ่งแสงหลวง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้แต่ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ (ปลัดบัญชาการ สำนักนายกรัฐมนตรี) และหลวงอรรถโกวิท (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) รายละ ๒,๐๐๐ ไร่ การประชุมในวงการป่าไม้เห็นว่าตามหลักวิชาการไม่ควรให้ แต่ทั้งนี้ ได้ไปขัดดุลยพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พันเอกสุจริต จารุเศรณี) เลยต้องถูกย้ายจากอธิบดีกรมป่าไม้ไปเป็นผู้ตรวจการเกษตร

๕. ในปี ๒๕๐๘ ออกเดินทางจากอุดรธานีไปยังสกลนคร รถพลิกคว่ำบนถนนเป็นระยะทางกว่า ๑๐ เมตร

ขุนหว่า (หว่า หรือปิยะ) สุทธิสุวรรณ พระยาอนุวัตรวรักษ์

เป็นคนสุราษฎร์ธานี จบการศึกษาที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย (๒๔๔๑-๒๔๔๙) จบแล้วเป็นครูที่โรงเรียนคริสเตียนวิทยาลัย (๒๔๔๙-๒๔๕๑) เป็นเสมียนที่สถานทูตและกงสุล (๒๔๕๑-๒๔๕๔) ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นแรก (๒๔๕๕-๒๔๕๗) ได้รับประกาศนียบัตรชั้น Higher Standard with Honor และได้รับเงินรางวัล ๑๐๐ รูเปีย

ในช่วงที่ทำงานที่กรมป่าไม้ ได้ไปดูงานป่าไม้ที่อังกฤษ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย โดยทุน ก.พ. (๒๔๕๐)

เริ่มการทำงานป่าไม้ในตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ เชียงใหม่ (๒๔๕๓) รองอำมาตย์ตรี (๒๔๕๔) รองอำมาตย์โท (๒๔๕๕) รองอำมาตย์เอก ขุนอนุวัตินารักษ์ (๒๔๖๐) อำมาตย์ตรี (๒๔๖๒) เจ้าพนักงานป่าไม้นาน (๒๔๖๒-๒๔๓๐) หลวงอนุวัตินารักษ์ (๒๔๖๓) อำมาตย์โท (๒๔๖๔) ป่าไม้ประจำภาคนครสวรรค์ (๒๔๖๕) พระอนุวัตินารักษ์ (๒๔๖๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคนครสวรรค์ (๒๔๓๐-๒๔๓๔) อำมาตย์เอก (๒๔๓๓) ทำหน้าที่เจ้าพนักงานป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๓๓-๒๔๓๔) พระยาอนุวัตินารักษ์ (๒๔๓๔) หัวหน้ากองคั้นคว่ำ (๒๔๓๔-๒๔๔๕) รักษาการหัวหน้ากองการยาง (๒๔๔๑-๒๔๔๒) บรรณารักษ์หนังสือ “วนสาร” คนแรก (๒๔๓๔-๒๔๔๕)

ประวัติดีเด่น

๑. เป็นคนแข็งแรง อุดม ค้นพบหนองเจาะไม้สักมาให้โรงเรียนป่าไม้พม่าได้เป็นคนแรก แถมได้ไข่แมลงเพิ่มเติมอีก ๒ ฟองด้วย

๒. ได้รับเหรียญดุษฎีมาลาสำหรับวิชาการป่าไม้เมืองพม่า

๓. รัฐมนตรี W.P. Hunt ที่ดูแลป่าไม้พม่าได้ เขียนบันทึกไว้เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๖๓ ว่า he is doing such good work for his country

ความดีเด่นในงานป่าไม้

เคยหลงป่าในพม่าพร้อมกับหม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ได้เผชิญหน้ากับเสือ

ดอกไม้ ยันตติลภ หลวงพิศลย์พนาธิราช

ไม่มีข้อมูลส่วนตัวและการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า (๒๔๖๓-๒๔๖๕) โดยเป็นรุ่นที่ ๓

เมื่อจบการศึกษาที่ประเทศพม่าแล้วเข้ารับราชการที่กรมป่าไม้ได้เข้าหน้าที่การงานโดยตลอด ไม่มีข้อมูลในการทำงานช่วงแรก ได้เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคตาก (๒๔๘๓-๒๔๘๕) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี (๒๔๘๕-๒๔๘๗) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา (๒๔๘๗-๒๔๙๐) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก (๒๔๙๐-๒๔๙๑) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตสงขลา (๒๔๙๑)

เดชชาติบุรุษ

เป็นคนลำพูน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง (๒๔๕๓-๒๔๕๔) และที่โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่ (๒๔๕๕) พ.ศ. ๒๔๕๖ เรียนชั้นมัธยมปีที่ ๑ โรงเรียนคริสเตียน จังหวัดแพร่ (๒๔๕๖) สอบชั้นมัธยม ๒ ได้ที่โรงเรียนปรี้นรอยแยล เชียงใหม่ (๒๔๕๓) จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๘ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย (๒๔๕๘-๒๔๖๓) ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปโรงเรียนป่าไม้พม่าเป็นเวลา ๑ ปี ๕ เดือน ในช่วงปี ๒๔๖๕-๒๔๖๖ แต่เรียนไม่จบ

กลับมาทำงานที่กรมป่าไม้โดยเป็น เสมียนกองบัญชี กรมป่าไม้ (๒๔๖๔) เป็นนายตรวจป่าไม้ (๒๔๖๖) ประจำกองรังวัดสงวนป่า (๒๔๗๓) ป่าไม้ประจำนครศรีธรรมราช (๒๔๗๔) ป่าไม้และ

ยางจังหวัดนครศรีธรรมราช (๒๔๘๔) ป่าไม้และยางจังหวัดพังงา (๒๔๘๔) ป่าไม้และยางจังหวัดตรัง (๒๔๘๓) ๒๔๘๓ พนักงานป่าไม้โท ผู้ช่วยป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้เขตสงขลา (๒๔๘๓)

ม.ล.ดำรง อิศรางกูร

เป็นคนจังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มีข้อมูลการเรียนเบื้องต้น เป็นนักเรียนทุนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๑๕ (๒๔๓๔-๒๔๓๖) อันเป็นรุ่นสุดท้าย สอบได้ประกาศนียบัตรชั้น Higher Standard with First Honor ต่อมาจบธรรมศาสตร์บัณฑิตอีกปริญญาหนึ่ง

หลังจากจบการศึกษาได้ทำงานป่าไม้ เป็นรองป่าไม้จังหวัดนครสวรรค์ (๒๔๓๖) รองป่าไม้ภาคนครสวรรค์ (๒๔๓๗) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยกองป่าไม้ภาคนครสวรรค์ (๒๔๓๙) ๒๔๓๙ เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยภาคแพร่ (๒๔๓๙) อาจารย์โรงเรียนป่าไม้แพร่ (๒๔๓๙-๒๔๔๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำจังหวัดสวรรคโลก (๒๔๔๐)

นายทองคำ สุวรรณเกสร ขุนนารักษ์ดำรง

เป็นคนธนบุรี (สมัยนั้น ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานคร) จบการศึกษาจากโรงเรียนวัดนวลนรดิศ (๒๔๕๓-๒๔๕๔) โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน จบชั้นมัธยมปีที่ ๓ (๒๔๕๔-๒๔๕๕) โรงเรียนปทุมคงคา จบชั้นมัธยมที่ ๘ (๒๔๕๙-๒๔๖๒) นักเรียนนายดาบกระทรวงกลาโหม สอบไล่ได้วิชานายทหารของกรมยุทธศึกษาทหารบก (๒๔๖๓) ทำงานเป็นนายดาบ (๒๔๖๔) เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๘ (๒๔๖๔-๒๔๖๖) และได้รับประกาศนียบัตรปฐมพยาบาลของ St. John Ambulance Association

เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนป่าไม้พม่าแล้ว ได้ทำงานเป็น นายด่านป่าไม้โคราช, ป่าไม้จังหวัดอุดรดิศ (๒๔๖๘) ป่าไม้จังหวัดสุโขทัย (๒๔๗๐) รองอำมาตย์โท (๒๔๗๒) ขุนนารักษ์ดำรง (๒๔๗๓) ป่าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๒๔๗๓) ป่าไม้จังหวัดสตูล (๒๔๗๓) ประจำกองป่าไม้ภาคแพร่ (๒๔๗๘)

ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๘๓

เทียนกี ผลิพัฒน์ ขุนอภิรักษ์ไพโรสนนท์

เป็นนักเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๘ (๒๔๖๔-๒๔๖๖) เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนป่าไม้พม่า ที่เป็นที่รู้จักของผู้คนในฝั่งทะเลอันดามัน

นายเทียนกี ผลิพัฒน์ เริ่มทำงานที่กรมป่าไม้ เป็นป่าไม้บริเวณสตูล (๒๔๖๘-๒๔๗๒) ป่าไม้เขตจันทบุรี (๒๔๗๓-๒๔๗๗) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคปราจีนบุรี (๒๔๗๗-๒๔๘๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานี (๒๔๘๐-๒๔๘๔) ป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานี (๒๔๘๔-๒๔๘๖) หัวหน้ากองคลัง (๒๔๘๖) ป่าไม้เขตกันตัง (ภูเก็ต) (๒๔๘๗)

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส

เป็นคนพระนครศรีอยุธยา เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนวัดปริณายก โรงเรียนผดุงราชบุรี (พิษณุโลก) โรงเรียนอัสสัมชัญ และโรงเรียนเซนต์คาเบรียล จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ จากนั้นจึงย้ายไปเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๗ และ ๘ ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ผลการเรียนดีสอบได้ที่หนึ่งมาโดยตลอด บิดายากให้เป็นทูต แต่ตนเองไม่ชอบ เนื่องจากเป็นคนที่ชอบป่าเขามาตั้งแต่เด็ก จึงสอบชิงทุนรัฐบาลไปเรียนป่าไม้พม่า และสอบได้เป็นที่ ๑ เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๑๒ (๒๔๗๑-๒๔๗๓) รับประกาศนียบัตรชั้น Higher Standard with Honor การศึกษาในระยะหลัง เป็นนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๔ ในช่วงปี ๒๕๐๔-๒๕๐๕ ได้รับเข็มรัฐฉัตรภักดิ์ และได้รับปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี ๒๕๐๗

นายเทียม คมกฤส ได้เข้าร่วมประชุมในกิจการร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ โดยร่วมประชุมการป่าไม้และใช้ไม้สำหรับเอเชียและแปซิฟิกที่เมืองไมซอร์ อินเดีย (๒๔๙๒) ร่วมประชุมการกำหนดมาตรฐานและการแบ่งชั้นไม้เมืองดาลัด เวียดนาม (๒๔๙๓) ร่วมประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้และผลิตผลจากป่าสำหรับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ที่พระนคร (๒๔๙๓) ฐานป่าไม้ในสหรัฐอเมริกา (๔ เดือนในปี ๒๔๙๔) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้สำหรับเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒ ที่สิงคโปร์ (๒๔๙๕) ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๗ กรุงโรม (๒๔๙๖) ประชุมคณะกรรมการมาธิการป่าไม้ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๕ กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น (๒๔๙๘) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยไม้สัก ครั้งที่ ๑ พระนคร (๒๔๙๙) ประชุมคณะกรรมการเรื่องไม้สักครั้งที่ ๒ เมืองบันดุง อินโดนีเซีย (๒๕๐๐) ประชุมสภาวิทยาศาสตร์ภาคพื้นแปซิฟิก สมัยที่ ๙ ที่พระนคร ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานอนุกรรมการในสาขาทรัพยากรป่าไม้ (๒๕๐๐) ฐานการเมืองการเศรษฐกิจ สังคมและการทหาร ที่อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม เดนมาร์ก และเยอรมัน (๒๕๐๔)

หลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนป่าไม้พม่า นายเทียม คมกฤส ได้ทำงานเป็น รองป่าไม้ประจำภาคคนครสวรรค์ และเป็นรองอำมาตย์ (๒๔๗๓) ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองกานไม้ จังหวัดลำปาง (๒๔๗๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยประจำภาคลำปาง (๒๔๗๘) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคเชียงราย (๒๔๗๙) เจ้าพนักงานป่าไม้ กองกานไม้ (๒๔๘๐) หัวหน้ากองบำรุงป่า (๒๔๘๑) ๒๔๘๕ ที่ปรึกษาฝ่ายเกษตรราชการ สำนักงานข้าหลวงทหารในสหรัฐอเมริกาเดิม (๒๔๘๕) คณะกรรมการผสมไทย-ฝรั่งเศส รับมอบดินแดนคืนฝรั่งเศส (๒๔๘๙) เจ้าพนักงานป่าไม้พิเศษ (๒๔๙๑-๒๔๙๔) ๒๔๙๑ หัวหน้ากองคุ้มครองและผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (๒๔๙๑) เจ้าพนักงานป่าไม้พิเศษ (๒๔๙๓) ๒๔๙๕-๒๕๐๐ อธิบดีกรมป่าไม้ (๒๔๙๕-๒๕๐๐) ๒๕๐๐ นักวิชาการป่าไม้พิเศษ ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒๕๐๐) ๒๕๐๑ ศาสตราจารย์ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๒๕๐๑) คณบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๒๕๐๙-๒๕๑๓)

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส มีความชำนาญพิเศษหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารงานป่าไม้ วนวัฒนวิทยา การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการบริหารงานวิทยาลัยวนศาสตร์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย จนเป็นพื้นฐานหลักในการจัดการศึกษาอยู่ในปัจจุบัน

๑. ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงทางป่าไม้ ได้รับคะแนนเหรียญทองคะแนนรวมยอดเยี่ยมในวิชาวนศาสตร์ เหรียญเงินคะแนนเยี่ยมวิชาวิศวกรรมป่าไม้และรังวัดแผนที่ และได้รับประกาศนียบัตรปฐมพยาบาลจากรัฐบาลอินเดีย นอกจากนี้ ยังได้รับรางวัลที่ ๑ ในเรียงความภาษาอังกฤษของรัฐบาลพม่า และเป็นนักมวยเหรียญทองเมื่อเรียนอยู่ปีที่ ๒

๒. ได้เขียนหนังสือหลายเล่ม ได้แก่ วนศาสตร์เบื้องต้น นโยบายป่าไม้ การจัดการลุ่มน้ำ การป่าไม้ในประเทศไทย การจัดการป่าไม้สักในประเทศไทย

๓. ได้วางรากฐานการจัดการและวางโครงการป่าไม้แผนใหม่ เช่น โครงการปรับปรุงป่าไม้สัก แบ่งเป็น ๓๐ แปลงตัดฟัน กำหนดให้ทำไม้ปีละแปลง

๔. สนใจการปลูกบำรุงป่า สรรวจพื้นที่เสื่อมโทรมและให้ปลูกต้นไม้ทดแทนโดยได้ทำไว้เป็นตัวอย่าง อันได้แก่ การปลูกป่าชายเลนที่จังหวัดสตูล การปลูกสนทะเลที่หนองแก และห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การปลูกสวนสักห้วยไร่ จังหวัดแพร่ และการปลูกสวนสักห้วยทาก จังหวัดลำปาง

**ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งวงการป่าไม้ และได้รับการ
สลักชื่อไว้ที่อนุสาวรีย์กรมป่าไม้ และตึกสำนักวิชาการป่าไม้ ซึ่งได้รับการช่วยเหลือจาก JICA**

นายเทียบ เดชะโกสยะ

เป็นคนสามแยก ในพระนคร เรียนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนราชบุรีชั้นมูลศึกษาราว ๒ ปี ๖ เดือน (๒๔๖๑) ศึกษาชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาแผนกภาษาอังกฤษ (๒๔๖๑-๒๔๖๓) ย้ายไปศึกษาที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล (๒๔๖๓-๒๔๖๙) ย้ายไปเรียนโรงเรียนอภัยสัมชีพจบชั้น ๓ และเรียนชั้น ๔ อยู่ประมาณ ๒ เดือนเศษ (๒๔๖๙-๒๔๗๑) สอบชิงทุนรัฐบาลได้เป็นที่ ๒ เพื่อไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่าที่ปิ่นมะนา (๒๔๗๑-๒๔๗๓)

เมื่อจบการศึกษา ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ โดยทำงานเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคนครสวรรค์ ทำงานด้านป่าไม้ภาคปากน้ำโพและเป็นรองอำมาตย์โท (๒๔๗๓) เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง (๒๔๗๔) เป็นป่าไม้บริเวณสุโขทัย (๒๔๗๕) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยชั้น ๒ (๒๔๗๗) เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยชั้น ๑ (๒๔๗๙) ๒๔๘๐ ผู้รักษาราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคปัตตานี (๒๔๘๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคปัตตานี (๒๔๘๐-๒๔๘๓)

เกียรติประวัติ

๑. ได้รับเกียรตินิยมในการศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า

๒. ได้รับรางวัล ๑๐๐ รูเปีย ในการสอบได้ประกาศนียบัตรปฐมพยาบาล First Aid จาก St. John Ambulance Association

ถึงแก่กรรมด้วยโรคลำไส้ เมื่อ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๓

นายณฤ เส็นวิงศ์ ณ อยุธยา ขุนนฤพนาเวศ

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัว และการศึกษาในระยะแรก แต่สอบชิงทุนหลวงได้และเข้าศึกษาเป็นนักศึกษาโรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๑๑ (๒๔๖๘-๒๔๗๐)

เมื่อจบการศึกษาแล้วทำงานที่กรมป่าไม้ ในสมุทประวัตได้กล่าวเพียงว่าในปี ๒๔๖๘-๒๔๘๗ ป่าไม้และยางจังหวัดปราจีนบุรี (๒๔๖๘-๒๔๘๗) และ เป็นที่ปรึกษาฝ่ายทหาร ประจำกองข้าหลวงใหญ่ทหารใน ๔ รัฐมลายู (มลายู)

นายน้อย แดงสยะ

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัว สอบชิงทุนหลวงไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๖ ในช่วงปี ๒๔๖๒-๒๔๖๔

เมื่อสำเร็จการศึกษาป่าไม้ ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ ตำแหน่งเป็องตันไม้ปรากฏในเอกสาร ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งป่าไม้และยางจังหวัดนครราชสีมา (๒๔๘๔-๒๔๙๑) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตอุตรธานี (๒๔๙๑-๒๔๙๕) ป่าไม้เขตนครราชสีมา (๒๔๙๕-๒๕๐๒)

นายเมธ รัตนประสิทธิ์ หลวงวิลาสวันวิท

เป็นคนเชียงใหม่ เรียนที่โรงเรียนยุพราช (๒๔๔๕-๒๔๕๖) โรงเรียนอัสสัมชัญ (๒๔๕๖-๒๔๖๐) ได้รับการยกย่องจากครูบาอาจารย์ว่าเป็นนักเรียนตัวอย่าง เป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๕ (๒๔๖๑-๒๔๖๓) ได้รับประกาศนียบัตรชั้น Higher Standard with Honor

หลังจากกลับมาจากการเรียนที่พม่า ได้เป็นรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ชั้นหนึ่ง ได้รับพระราชทานยศเป็นอำมาตย์ตรี ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการสับกานไม้ลำปาง และควบคุมการคัดเลือกไม้เพื่อสับกานในจังหวัดเชียงใหม่ (๒๔๖๓-๒๔๖๔) เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ชั้นหก (๒๔๖๔) รองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๔ แต่ยังคงทำหน้าที่เดิม (๒๔๖๕) ในช่วงปี ๒๔๖๖-๒๔๖๘ เป็นป่าไม้ บริเวณอุตรดิตถ์ ภาคพิษณุโลก โดยในปี ๒๔๖๖ เป็นรองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๓ ได้รับพระราชทานยศเป็นรองอำมาตย์เอกและรับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นขุนวิลาสวันวิท ในปี ๒๔๖๙-๒๔๗๑ เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานป่าไม้เชียงราย เป็นรองเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคชั้นสอง และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นหลวงวิลาสวันวิท (๒๔๗๑) สองปีต่อมาได้เป็นรองเจ้าพนักงานป่าไม้ชั้นหนึ่ง (ชั้นเอก อันดับสอง) ในช่วงปี ๒๔๗๒-๒๔๗๔ เป็นผู้แทนกรมป่าไม้ (Siamese Agent) หรือที่รู้จักกันในนามนายด่านป่าไมกาโด จังหวัดมะละแหม่ง ประเทศพม่า ในปี ๒๔๗๔ ได้รับพระราชทานยศเป็นอำมาตย์ตรี ในช่วงปี ๒๔๗๔-๒๔๗๘ ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้แพร่คนแรก ได้เป็นข้าราชการชั้นเอกอันดับสาม (๒๔๗๙) ๒๔๘๐ ข้าราชการชั้นเอกอันดับสี่ (๒๔๘๐) พ้นจากหน้าที่เจ้าพนักงานป่าไม้ภาค แต่ยังคงดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองโรงเรียนวนศาสตร์ โดยเป็นข้าราชการชั้นเอกอันดับห้า (๒๔๘๓) เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคนครราชสีมา (๒๔๘๓-๒๔๘๕) หัวหน้ากองค้นคว้า กรมป่าไม้ (๒๔๘๕) ๒๔๘๗ รักษาการหัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๔๘๗)

ลาออกจากระบบราชการเพื่อประกอบอาชีพส่วนตัว (๒๕๔๘) แต่ต่อมาก็เล่นการเมืองเป็นผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงปี ๒๕๔๕-๒๕๐๐

ผลงานดีเด่น

๑. นักเรียนเหรียญทองสำหรับ General Excellency ได้รับเหรียญเงินสำหรับคะแนนสูงสุดที่โรงเรียนป่าไม้พม่าในวิชาวิศวกรรมป่าไม้และพฤกษศาสตร์
๒. เป็นผู้อำนวยการคนแรกของโรงเรียนป่าไม้แพร่
๓. ได้รับการจารึกชื่อไว้ในอนุสาวรีย์ป่าไม้
๔. เขียนพจนานุกรม ไทย-ญวน และไทย-อังกฤษ
๕. เขียนบทความเรื่อง “Forest Industries & Forestry in Thailand”
๖. เจ้าของสำนวน “ซื่อสัตย์ ชยัน กตัญญู” และ “หากจะจนด้วยน้ำใจใสสะอาด จงอย่าปรารถนาด้วยน้ำใจต่างพร้อย”
๗. ในปี ๒๕๔๕ ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมชาวเหนือในพระนคร
๘. เป็นผู้เตรียมร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ๒๕๔๕ แต่ไม่มีโอกาสเสนอ

นายยอด มาริวงศ์ หลวงพิจิตรวรักษ์

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัว และการศึกษาในระยะเริ่มแรก ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๔ ในช่วงปี ๒๔๖๐-๒๔๖๒

ไม่มีข้อมูลในการทำงานช่วงแรกที่กรมป่าไม้ ในสมุดบันทึกระบุว่า เป็น ผู้รั้งเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานี (๒๔๖๘-๒๔๖๙) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำภาคมณฑลนครสวรรค์ (๒๔๖๙-๒๔๗๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคตาก (๒๔๘๐-๒๔๘๓) หัวหน้ากองด่านป่าไม้กาโด (๒๔๘๓-๒๔๘๖)

นายพิสุทธิ (เฮง) อังวิโรจน์ พระพิทักษ์ไพรวัน

เป็นคนปากคลองสมเด็จ ธนบุรี (ส่วนหนึ่งของกรุงเทพมหานคร) จบการศึกษาโรงเรียนประถมยานนาวา โดยจบประโยคประถม (๒๔๔๓) ได้รับรางวัลหมั้นเรียนทั้งเทอมต้นและเทอมปลาย จบโรงเรียนมัธยมสวนกุหลาบ (จบประโยคมัธยมสามัญรางวัลหมั้นเรียนเทอมปลาย) ในปี ๒๔๕๐-๒๔๕๑ โรงเรียนมัธยมพิเศษเทพศิรินทร์ (จบประโยคมัธยมพิเศษ) ในปี ๒๔๕๑ จบโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จบประกาศนียบัตรมัธยมสูง) ในปี ๒๔๕๔ เป็นครูกรมศึกษาธิการ สอบชิงทุนหลวงเข้าเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่าในรุ่นที่ ๒ ในช่วงปี ๒๔๕๖-๒๔๕๘ หลังจากจบการศึกษาป่าไม้ได้ฝึกงานต่ออีก ๔ เดือน ในฐานะนักเรียนป่าไม้ฝึกหัดพิเศษ

เมื่อเดินทางกลับมาแล้ว ได้เข้าทำงานเป็น ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้, ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคนครสวรรค์ (๒๔๕๙) ๒๔๖๒ ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ภาคเชียงใหม่ (๒๔๖๒) ขุนพิทักษ์ไพรวัน (๒๔๖๓) เจ้าพนักงานป่าไม้มณฑลราชบุรี (๒๔๖๔) รองป่าไม้ประจำภาค (๒๔๖๕) หลวงพิทักษ์ไพรวัน (๒๔๖๖)

ป่าไม้ประจำภาคภูเก็ต (๒๕๖๘) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง (๒๕๓/๓) พระพิทักษ์ไพรวัน (๒๕๓/๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกองป่าไม้ภาคภูเก็ต (๒๕๓/๓) ๒๕๓/๘ เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกองทำป่าไม้ กรมป่าไม้ (๒๕๓/๘) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคปราจีนบุรี (๒๕๔๔)

นายหลิน บัณทวงศ์ พระบำรุงวนกิจ

ไม่มีข้อมูลส่วนตัว แต่เป็นพ่อตาของนายสวัสดิ์ มหาผล ไม่มีข้อมูลการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๒ (๒๕๕๖-๒๕๕๘)

เมื่อจบการศึกษาป่าไม้จากพม่า งานช่วงแรกไม่มีข้อมูล แต่ได้ทำงานเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้บริเวณน่าน (๒๕๖๓-๒๕๖๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคแพร่ (๒๕๖๔-๒๕๓/๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง (๒๕๓/๐-๒๕๔๐)

ความสามารถที่โดดเด่นคือมีความสามารถในการวาดรูป

เล็ก เลหาพันธุ์ หลวงอภิบาลไพโรจน์

เป็นคนตลัดน้อย กรุงเทพ ไม่มีข้อมูลการศึกษาในระยะเริ่มต้น สอบชิงทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๒ ในช่วงปี ๒๕๕๖-๒๕๕๘

หลังจากจบการศึกษาแล้ว ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ ตำแหน่งผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ กรุงเทพ (๒๕๕๘) ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้สุราษฎร์ธานี (๒๕๕๙) ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ กองงานไม้ ลำปาง (๒๕๖๐) เป็นขุนอภิบาลไพโรจน์ และผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ นครสวรรค์ (๒๕๖๓) รองป่าไม้ประจำภาคปัตตานี (๒๕๖๕) เป็นหลวงอภิบาลไพโรจน์ (๒๕๖๖) ผู้ช่วยป่าไม้ภาคพิษณุโลก (๒๕๖๙)

ลาออกจากราชการเมื่ออายุ ๓๖ ปี (๒๕๓๒)

นายวิบูลย์ ธรรมบุตร (ไคว้) หลวงวิบูลวนกิจ

เป็นคนกำแพงเพชร เข้าเรียนระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนประถมอนุกรมธยาจารย์ “วัดสระเกศ” สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่ ๓ (๒๕๔๙-๒๕๕๑) เรียนที่โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ ผลการเรียนดีจนได้นั่งโต๊ะทอง จนจบมัธยมปีที่ ๖ (๒๕๕๒-๒๕๕๖) เรียนที่โรงเรียนข้าราชการพลเรือน “ในพระบรมมหาราชวัง” (๒๕๕๓-๒๕๕๘) เรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “แผนกวิศวกรรมป่าไม้” (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ได้รับการชมเชยจากเพื่อนร่วมชั้นว่ามีพื้นฐานภาษาอังกฤษดีมาก ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๕ (๒๕๖๑-๒๕๖๒) นายวิบูลย์ ธรรมบุตร ชอบเล่นฟุตบอลแบบถึงลูกถึงคน จนเป็นดาวเด่นที่อาจารย์และนักศึกษาป่าไม้พม่าเกรงขาม

นายวิบูลย์ ธรรมบุตร ได้ดูงานค้าไม้และอุตสาหกรรมใช้ไม้ที่อเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น ส่องกง เป็นเวลา ๔ เดือนเศษ (๒๕๙๘) เข้าร่วมประชุม Asia Pacific Forestry Commission ที่อินโดนีเซีย และตรวจตลาดการค้าไม้ที่ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฮ่องกง เป็นเวลา ๑ เดือน (๒๕๐๐) ดูงานไฟเบอร์บอร์ด และอุตสาหกรรมป่าไม้ที่ยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น ไต้หวัน และฮ่องกง เป็นเวลา ๓ เดือน (๒๕๐๓)

หลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนพม่า ได้เข้าทำงานในหน้าที่ รองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๒ (๒๔๖๓) รองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๑ (๒๔๖๑) ผู้ช่วยป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๑ จังหวัดสุโขทัย (๒๔๖๕) รองอำมาตย์เอก ขุนวิบูลย์วันกิจ (๒๔๖๖) รองป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๔ จังหวัดสุโขทัย รองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๓ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๔๗๐) หลวงวิบูลย์วันกิจ (๒๔๗๑) เป็นรองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๒ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๔๗๒) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคจังหวัดแพร่ (๒๔๗๖) เจ้าพนักงานป่าไม้จังหวัดแพร่ (๒๔๗๘) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคจันทบุรี ได้สำรวจป่าไม้ชายเลนและสงวนไม้โกงกาง (๒๔๗๘) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคพิษณุโลก (๒๔๘๑) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก (๒๔๘๕) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตลำปาง (๒๔๘๕) หัวหน้ากองคุ้มครอง กรมป่าไม้ (๒๔๘๖) ลาออกไปทำงาน บริษัท ไม้ไทย จำกัด (๒๔๘๗) หัวหน้าแผนกไม้สัก บริษัท ไม้ไทย จำกัด (๒๔๙๐) ผู้จัดการแผนกไม้สักลำปาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) (๒๔๙๐) ผู้อำนวยการฝ่ายทำไม้ ออป. (๒๔๙๑) ผู้จัดการแผนกไม้สักลำปาง (๒๔๙๒) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ออป. (๒๔๙๔) ผู้อำนวยการ ออป. (๒๔๙๕) ลาออก ปี ๒๕๐๐

นายวิบูลย์ ธรรมบุตร เข้าทำงานในตำแหน่งการเมือง โดยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในรัฐบาลชุดที่ ๒๗ ที่นายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรี (กันยายน ๒๕๐๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ในรัฐบาลชุดที่ ๒๘ ที่จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี (๑ มกราคม-๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๑) เป็นเจ้าภาพจัดพิธีเปิดตีกรมป่าไม้ เมื่อ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๑ ทำให้กรมป่าไม้มีสำนักงานเองหลังจากดำเนินงานมาได้ ๖๒ ปี ในปี ๒๕๐๒ ได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ผลงานดีเด่น

๑. จัดทำช้างแกะสลักจากไม้เพื่อบอกให้ประธานาธิบดีสืบทอดแห่งสาธารณรัฐเยอรมันและภริยาสมเด็จพระราชินีนาถจุเลียน่าแห่งเนเธอร์แลนด์ พระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีแห่งเบลเยียม และสมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีแห่งมาเลเซีย

๒. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประเทศนอร์เวย์ชั้น ST.OLAV ORDER

ความดีเด่นในงานป่าไม้

๑. เคยถูกลิงทมิฬชู่ตะคอก ตอมหันหลังฟิงต้นไม้และชู่ให้ลิงจากไป

๒. เคยนั่งรถยนต์และแฉลบลงคู ศีรษะแตก และบาดเจ็บหลายแห่ง

งานอดิเรก

๑. นักกีฬา ตลอดชีวิต

๒. สะสมพระพุทธรูป สะสมหนังสือ ชอบอ่านวรรณคดี ชอบเลี้ยงสุนัข

๓. ชอบปลูกต้นไม้ ชอบศึกษาพรรณไม้ เป็นคนนำต้น “ศรีวิบูลย์” (Clematienelly Moser) มาจากเดนมาร์ก

๔. อุปนิสัยส่วนตัว เป็นคนที่มีสัมมาคารวะ นบถือครูบาอาจารย์ เป็นคนตรงและไม่คดโกง อยู่เรือนไม้ยางที่ซอยมันลีนอย่างสมถะ เป็นคนรักสวยรักงาม แต่งตัวเรียบร้อยตามกาลเทศะ

นายศิริ พกษากรรณ หลวงชำนาญนกิจ

ไม่มีข้อมูลส่วนตัว และการศึกษาในระยะเริ่มต้น ก่อนที่จะได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า โดยเป็นนักเรียนโรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๓ (๒๔๕๙-๒๔๖๑)

เมื่อจบการศึกษาที่พม่าแล้ว นายศิริ พกษากรรณ ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ ดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคตะวันออก (๒๔๗๑-๒๔๗๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง (๒๔๗๔-๒๔๗๗) ป่าไม้เขตเชียงราย (๒๔๘๑-๒๔๘๓) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคปราจีนบุรี (๒๔๘๓-๒๔๘๔) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก (๒๔๘๔-๒๔๙๐) ได้ชื่อว่าเป็นคนทำงานดีไม่โลดโผน

นายสมคิด (คิด) สุวรรณสุทธิ

ไม่มีข้อมูลส่วนตัว และการศึกษาเบื้องต้น ต่อมาได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๑๓ (๒๔๗๒-๒๔๗๕)

ได้มีการศึกษาและดูงาน โดยเป็นผู้แทนไทยในการประชุมนานาชาติ การทดลองกำลังไม้ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ดูงานการค้นคว้าทดลองทางป่าไม้และการค้าไม้ในยุโรป (๒๔๙๒) เข้าร่วมการประชุมการกำหนดมาตรฐานและการแบ่งชั้นไม้ เมืองดาลัด เวียดนาม (๒๔๙๓) ร่วมการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้และผลผลิตจากป่าสำหรับภาคพื้นเอเชีย แปซิฟิก ที่พระนคร (๒๔๙๓) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้สำหรับเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ ๒ ที่สิงคโปร์ (๒๔๙๕) ประชุมสภาวิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิก ครั้งที่ ๘ เมืองเควซอน ประเทศฟิลิปปินส์ (๒๔๙๕) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยไม้สักครั้งที่ ๑ พระนคร (๒๔๙๙) ประชุมคณะกรรมการว่าด้วยไม้สักครั้งที่ ๒ เมืองบันดง อินโดนีเซีย (๒๕๐๐) ประชุมวิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ พระนคร (๒๕๐๐) ดูงานป่าไม้ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ได้หัว และญี่ปุ่น โดยทุน ICA ของ USOM เป็นเวลา ๑ เดือน (๒๕๐๒) ประชุมการป่าไม้ ครั้งที่ ๕ (๒๕๐๓) ประชุมอนุกรรมการป่าไม้สักครั้งที่ ๓ (๒๕๐๓) และประชุม Working Party on Forest Working Techniques and Training สำหรับกลุ่มประเทศแปซิฟิก ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน (๒๕๐๓) ได้ดูงาน the Latin American Conifers ณ ประเทศเม็กซิโก (๒๕๐๓)

หลังจากที่จบการศึกษาป่าไม้จากพม่าแล้ว ได้รักษาการผู้รั้งเจ้าพนักงานป่าไม้ภาคสุราษฎร์ธานี (๒๔๗๗-๒๔๗๘) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคแพร่ (๒๔๗๘-๒๔๘๓) เป็นอาจารย์วิทยาลัยวนศาสตร์ รับผิดชอบพิพิธภัณฑไม้และของป่า (๒๔๗๙-๒๔๘๔) เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยวนศาสตร์ คนที่ ๓ (๒๔๘๔-๒๔๘๗) หัวหน้ากองค้นคว้าของป่า (๒๔๘๗-๒๔๙๕) รองอธิบดีกรมป่าไม้ (๒๔๙๕) รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ (๒๕๐๐ จนถึง เมษายน ๒๕๐๑) ขอลออกจากตำแหน่ง เนื่องจากมีปัญหาด้านสุขภาพ) ยังคงรับตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมป่าไม้ฝ่ายวิชาการ จนถึง ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ หลังจากนั้น ได้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญกระทรวงเกษตร รักษาการหัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๕๐๒)

เกียรติประวัติดีเด่น

๑. เขียนหนังสือ ประโยชน์ของไม้และของป่า
๒. ราชบัณฑิตทางพฤกษศาสตร์

นายสมบุญ ณ ถลาง หลวงสำรวจพฤกษาลัย

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัวและการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า เป็นนักเรียนรุ่นที่ ๓ (๒๔๖๓-๒๔๖๕)

การดูงานหลังจากจบการศึกษาจากพม่า โดยร่วมประชุม Forestry and Timber Utilization of Asia and the Pacific ที่เมืองไมซอร์ ประเทศอินเดีย (๒๔๙๒) ร่วมประชุม Forestry and Forest Products Commission for Asia and the Pacific ที่พระนคร (๒๔๙๓)

เมื่อกลับจากพม่าแล้ว ได้ดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง (๒๔๘๐-๒๔๘๑) หัวหน้ากองการยาง (๒๔๙๒)

หน้าที่ดีเด่น เป็นประธานจัดทำหนังสือประมวลระเบียบการต่างๆ เพื่อเป็นคู่มือของ เจ้าพนักงานป่าไม้ร่วมกับ นายเฉลิม ศิริวรรณ และนายทองคำ (ธำรง)

มหาดเล็กพิเศษ สฤษฎิ์ เวการะ

เป็นคนบ้านหม้อ กรุงเทพ เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนราชวิทยาลัย ได้รับประกาศนียบัตร ชั้น ๘ (๒๔๕๔-๒๔๖๑) เสมียนกระทรวงยุติธรรม (๒๔๖๑) เสมียนกระทรวงต่างประเทศ (๒๔๖๓) นายดาบ ผู้บังคับหมวด กระทรวงกลาโหม (๒๔๖๔-๒๔๖๕) ได้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่า (๒๔๖๕-๒๔๖๗)

เมื่อจบการศึกษาแล้ว เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ เป็นผู้ช่วยป่าไม้ประจำภาคนครสวรรค์ ชั้น ๕ (๒๔๖๗) ลาออกจากราชการไปประกอบอาชีพส่วนตัว ในปี ๒๔๗๐ เจ็ดปีต่อมาได้ขอกลับเข้ารับราชการที่กรมป่าไม้ ตำแหน่งเจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วย ชั้น ๒ แต่ไม่มีข้อมูลหลังจากนั้น

นายสถิต กาณจนหุต ขุนสถิตยวนศาสตร์

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัวและการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้เป็นรุ่นที่ ๑๐ ในระหว่างปี (๒๔๖๖-๒๔๖๘)

หลังจากสำเร็จการศึกษาที่พม่าในปี ๒๔๖๘ แล้ว ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ เป็นเจ้าพนักงาน ป่าไม้เขตสงขลา (๒๔๗๖-๒๔๘๑) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง (๒๔๘๒-๒๔๘๕)

นายสวัสดิ์ มหาผล

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัวและการศึกษาเบื้องต้น สอบทุนหลวงไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่า โดยเป็นคนไทยรุ่นที่ ๑๔ (๒๔๗๓-๒๔๗๕)

หลังจากจบการศึกษาได้ดูลานกิจการป่าไม้ที่ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อิตาลีและอินเดีย โดยทุน ก.พ. เป็นเวลา ๑ ปี ๒ เดือน (๒๔๘๒) ดูลานการป่าไม้ในอินเดียและในยุโรป โดยทุนองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเป็นเวลา ๑ ปี (๒๔๙๔)

หลังจากจบการศึกษาป่าไม้แล้ว ได้เข้าทำงานเป็น ป่าไม้บริเวณสุโขทัย (๒๔๙๕-๒๔๙๖) อาจารย์โรงเรียนป่าไม้แพร่ (๒๔๙๖-๒๔๙๗) เป็นเจ้าพนักงานป่าไม้เขตศรีราชา (๒๔๙๗-๒๔๙๘) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตลำปาง (๒๔๙๘-๒๔๙๙) ข้าหลวงตรวจการป่าไม้ภาคพายัพ (๒๔๙๙) ย้ายไปองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลงานเขียน

๑. การปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

๒. ต้นน้ำมันทั้ง

งานการเมือง

เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านพระตะบอง (๒๔๙๓) ได้ร่วมกับคณะทูตสันตวไมตรีไปประเทศพม่า (๙-๑๕ ธันวาคม ๒๔๙๒) นอกจากนี้ ยังได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นรัฐบาลคณะปฏิวัติ

ถูกลอบสังหารจนเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๒ มีการตั้งข้อวิญญ์ว่าผู้มีอิทธิพลในภาคเหนือได้ส่งมือปืนมาเก็บ เนื่องจากไม่ให้ความร่วมมือในการทำไม้เถื่อน

นายสัมฤทธิ์ สิงห์เดช หลวงประดิษฐวรการ

เป็นคนวัดสิงห์ ชัยนาท ไม่มีข้อมูลในการศึกษาเบื้องต้น ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๔ (๒๔๖๐-๒๔๖๒) และสอบไล่ได้วิชาปฐมพยาบาล ประเทศพม่า

หลังจากจบการศึกษา ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ เป็นรองผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ (๒๔๖๒) เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ (๒๔๖๔) เป็นรองอำมาตย์เอกและเป็นขุนประดิษฐวรการ (๒๔๖๕) เป็นหลวงประดิษฐวรการ (๒๔๖๘) เป็นรองป่าไม้ประจำภาค (๒๔๗๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคพิษณุโลก (๒๔๗๒) ป่าไม้เขตจันทบุรี (๒๔๗๔) ป่าไม้เขตพิษณุโลก (๒๔๗๙) ลาออกจากราชการ

หม่อมเจ้าสืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

เป็นคนท่าเตียน กรุงเทพ เริ่มการศึกษา ที่โรงเรียนกล่อมพิทยากร สอบไล่ได้ชั้น ๓ ภาษาไทย (๒๔๔๖-๒๔๔๘) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สอบซ่อมได้ชั้นมูล ชั้นเรียนชั้น ๓ ภาษาอังกฤษ (๒๔๔๙) โรงเรียนราชวิทยาลัย อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สอบไล่ได้ชั้นประถมปีที่ ๓ ภาษาไทย สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาพิเศษ ภาษาอังกฤษ และไทย สอบซ่อมได้ชั้นเรียนชั้น ๓/ (ชั้นสูงสุดในสมัยนั้น) อยู่ชั้นอุดมปีที่ ๓ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียน (๒๔๕๐-๒๔๕๔) เข้าทำงานที่ห้องต่างประเทศของกระทรวงมหาดไทย สอบได้ทุนหลวงไปศึกษาต่อที่โรงเรียนป่าไม้พม่า ในปี ๒๔๕๕-๒๔๕๗ สอบได้ที่ ๓ แต่ได้เกียรตินิยม

หลังจบการศึกษาแล้ว ได้เข้าร่วมประชุม Forest and Utilization in Asia and the Pacific ที่เมืองไมซอร์ อินเดีย ในปี ๒๔๙๒ เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและการแบ่งแยกชั้นไม้ เมืองดาลัด อินโดจีน (๒๔๙๓) ร่วมประชุม Forestry and Forest Commission for Asia and the Pacific ที่พระนคร (๒๔๙๓) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุม Second Forest Commission for Asia and the Pacific ที่สิงคโปร์ (๑-๑๓ ธันวาคม ๒๔๙๕) เมื่อจบการศึกษาแล้วได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ เข้ารับตำแหน่งรองนายตรวจป่าไม้ ชั้น ๒ ประจำกรมป่าไม้ (๒๔๙๕) รับราชการที่กรมป่าไม้ เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ประจำกรมป่าไม้ ชั้น ๕ ต่อมาได้เป็นผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๕ ประจำจังหวัดลำปาง (๒๔๙๗) รองอำมาตย์โท ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๕ ประจำมณฑลนครราชสีมา (๒๔๙๙) รองอำมาตย์เอก ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๔ ประจำมณฑลนครราชสีมา (๒๕๐๐) ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๓ ป่าไม้มณฑลนครราชสีมา (๒๕๐๒) ผู้ช่วยเจ้ากรมป่าไม้ ชั้น ๒ ป่าไม้มณฑลนครราชสีมา (๒๕๐๔) ป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๕ ประจำป่าไม้มณฑลนครราชสีมา (๒๕๐๕) ป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๔ ประจำป่าไม้มณฑลนครราชสีมา (๒๕๐๖) ป่าไม้ประจำภาค ชั้น ๔ ประจำป่าไม้มณฑลพิษณุโลก (๒๕๐๗) ป่าไม้ประจำภาคชั้น ๓ ป่าไม้ประจำมณฑลพิษณุโลก (๒๕๐๘) ป่าไม้ประจำชั้น ๒ ประจำป่าไม้พิษณุโลก (๒๕๐๙) ป่าไม้ประจำภาคลำปาง (๒๕๑๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ชั้น ๒ (๒๕๑๑) เจ้าพนักงานป่าไม้ชั้น ๑ แผนกอบรมสำนักงานเลขานุการกรม กรมป่าไม้ (๒๕๑๒) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคลำปาง ทำหน้าที่ผู้อำนวยการกองงานไม้และสิ่งการในตำแหน่ง หัวหน้ากองทำไม้ (๒๕๑๓-๒๕๑๔) เจ้าพนักงานป่าไม้ชั้น ๑ แผนกอบรม สำนักงานเลขานุการ กรมป่าไม้ (๒๕๑๕) หัวหน้ากองคุ้มครองกรมการผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และรองคณบดีคณะวนศาสตร์ (๒๕๑๖-๒๕๑๗) ๒๕๑๗ เจ้าพนักงานป่าไม้ประจำกรมป่าไม้ ๒๕๑๘ เจ้าพนักงานป่าไม้พิเศษ กรมป่าไม้ ๑ มกราคม ๒๕๑๙ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๙ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมป่าไม้ และรับผิดชอบงานที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้และคณะวนศาสตร์ด้วย ทำนองอยู่ในตำแหน่งจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๒ (เนื่องจากเกษียณอายุ ๕๕ ปี) ในปี ๒๕๑๓-๒๕๑๕ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) หลังจากนั้นได้เป็นที่ปรึกษา ออป. และเป็นคณบดีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนถึง ปี ๒๕๑๓

เกียรติประวัติดีเด่น

๑. สอบได้เกียรตินิยมสมัยที่เรียนที่พม่า ได้รับเงินรางวัล ๑๐๐ รูปี นักฟุตบอลทีมเอของโรงเรียนป่าไม้พม่า ปินมะนา
๒. เป็นผู้ผลักดันให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้มอบทุนให้แก่นิสิตคณะวนศาสตร์ปีละ ๑๐ ทุน ในวงเงินปีละ ๒๕,๐๐๐ บาท (ในสมัยนั้น)
๓. ผู้อำนวยการโรงงานไม้อัดไทยบางนา คนแรก

ความตื่นเต้นในชีวิตป่าไม้

๑. เคยหลงป่าในพม่ากับนายซุ่นหัว

๒. เคยเผชิญหน้ากับแรดคนเดียวบนเขาย่าหลี่ ชายแดนไทย-มาเลเซีย

นายสุขุม ธีรวัฒน์

เป็นคนบ้านดอน สุราษฎร์ธานี เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จชั้นมัธยมปีที่ ๖ (๒๔๖๑-๒๔๖๙) เรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๘ ได้เยี่ยมในทางคณิตศาสตร์ (๒๔๖๙-๒๔๗๐) ได้รับทุนหลวงไปเรียนที่โรงเรียนป่าไม้พม่า (๒๔๗๓-๒๔๗๕) เป็นนักศึกษาโรงเรียนป่าไม้พม่า รุ่นที่ ๑๔ ได้ประกาศนียบัตรการป่าไม้ชั้นสูงและได้เกียรตินิยม

หลังการศึกษา ได้ไปร่วมประชุม Forest Products Commission of Asia and the Pacific ที่ พระนคร (๒๔๙๓) ดูงานการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการปลูกและบำรุงป่า โดยทุน UNO ณ ประเทศ อินเดีย เป็นเวลา ๔ เดือน (๒๔๙๔) ศึกษาและดูงานเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัสที่ประเทศออสเตรเลีย (๒๔๙๔) ประชุมว่าด้วยพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัส ณ กรุงโรม อิตาลี (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๔๙๙) ประชุมสภา วิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิกครั้งที่ ๙ พระนคร (๒๔๙๙)

เมื่อจบการศึกษาป่าไม้แล้ว ได้เข้าทำงานที่กรมป่าไม้ เป็นรองป่าไม้ประจำภาคชั้น ๗ นครสวรรค์ (๒๔๗๕) ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองงานไม้ (๒๔๗๖) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยชั้น ๑ ประจำ กองป่าไม้ภาคเชียงใหม่ (๒๔๗๙) ผู้อำนวยการกองงานไม้ (ตำแหน่งเพิ่มเติม) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วย ชั้น ๑ ประจำกองป่าไม้ภาคเชียงใหม่ (๒๔๗๙) รักษาการป่าไม้ภาคเชียงราย (๒๔๗๙) ผู้ดูแลการทำไม้ ของรัฐบาลป่าแม่ต้าเมืองลอง จังหวัดลำปาง (๒๔๗๙) เจ้าพนักงานป่าไม้ผู้ช่วยโท (ดูแลการทำไม้ ป่าแม่ต้าเมืองลอง) กองทำไม้ (๒๔๗๙) หัวหน้าแผนกทำไม้ กองทำไม้ (๒๔๘๐) เจ้าพนักงานป่าไม้ ผู้ช่วยโท อาจารย์วนศาสตร์ จังหวัดแพร่ ประจำกองโรงเรียนวนศาสตร์ (๒๔๘๑) เจ้าพนักงานป่าไม้เขต ปราจีนบุรี (๒๔๘๖) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตปราจีนบุรี ควบคุมดูแลป่าสงวนสนิง พระตะบอง (๒๔๘๖) หัวหน้ากองทำไม้ (๒๔๘๙-๒๔๙๑) และผู้รักษาการหัวหน้ากองบำรุงป่า (๒๔๙๑) รักษาการ เจ้าพนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ (เพิ่มเติม) (๒๔๙๒) หัวหน้ากอง ทำไม้ และรักษาการ ในตำแหน่งหัวหน้ากองบำรุงป่าอีกตำแหน่งหนึ่ง (๒๔๙๓) หัวหน้ากองบำรุง (๒๔๙๔) นักวิชาการป่าไม้เอก ทำหน้าที่ข้าหลวงตรวจการป่าไม้ภาคกลาง (๒๔๙๖) นักวิชาการป่าไม้เอก ประจำกรมป่าไม้ (๒๔๙๘) หัวหน้ากองคุ้มครอง (๒๕๐๐) ประจำกระทรวง (๒๕๐๑) ออกจากราชการ (๒๕๐๓) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๕๒๐-๒๕๒๒) วุฒิสมาชิก (๒๕๒๒-๒๕๓๐)

เกียรติประวัติดีเด่น

๑. บรรณาธิการหนังสือ “วนสาร” ในช่วงปี ๒๔๙๘ เจ้าของสำนวน การเดินป่า สร้างความ เชื่อมั่นให้ตนเอง

๒. ทูลเกล้าถวายที่ดินสร้างโรงเรียนมัธยมราชวินิตบางแก้วในพระบรมราชูปถัมภ์

๓. ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔. ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมอสังหาริมทรัพย์แห่งประเทศไทย

๕. เป็นผู้นำไม้ยูคาลิปตัสเข้ามาทดลองปลูกในประเทศไทย และเป็นความหวังที่จะสร้างสวนป่าเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศ

๖. จัดตั้งมูลนิธิรักษาแผ่นดินไทย โดยตีพิมพ์หนังสือ “เมื่อชาวบราซิลรวมพลังต่อสู้คอมมิวนิสต์”

๗. จัดตั้งสมาคมเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ และเป็นนายกสมาคม

๘. ที่ปรึกษาฝ่ายการต่างประเทศและมหาดไทยของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน (ตุลาคม ๒๕๑๙)

๙. ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกในปี ๒๕๒๒-๒๕๓๐ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสามัญการเกษตรและสหกรณ์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญตุลาการศาลและตุลาการชำระเงิน ประธานคณะกรรมการพิจารณาข้อมูลปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบรัฐสภา

๑๐. เลขาธิการองค์การระหว่างรัฐสภาประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน

๑๑. ได้รับการตีพิมพ์ประวัติใน Who's Who in the World (U.S.A.) International Book of Honor (U.S.A.) และ Man of Achievement (U.K.)

นายเสน วัฒนคุณ หลวงนิเทศทวนการ

ไม่มีข้อมูลชีวิตส่วนตัว และไม่มีข้อมูลการศึกษาในช่วงแรก ได้รับทุนหลวงไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้พม่ารุ่นที่ ๓ ในช่วงปี ๒๔๕๙-๒๔๖๑

เมื่อจบการศึกษาแล้ว ได้ทำงานเป็นป่าไม้ภาคแพร่ (๒๔๓๐-๒๔๓๕) เจ้าพนักงานป่าไม้ภาคนครสวรรค์ (๒๔๓๙-๒๔๔๔) รักษาการหัวหน้ากองด่านป่าไม้ปากน้ำโพ (๒๔๔๕) เจ้าพนักงานป่าไม้เขตตาก (๒๔๔๕-๒๔๔๗)

สถานภาพปัจจุบันของปิ่นม่นา

เมื่อปี ๒๕๔๑ กรมป่าไม้พม่าได้ฉลอง ๑๐๐ ปี ของโรงเรียนป่าไม้พม่าที่ Pyinmana หลังจากที่เปิดการเรียนการสอน และทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศพม่าและประเทศไทยอย่างใหญ่หลวง ความแข็งแกร่งของงานบริหารงานป่าไม้จะต้องมีทั้งระบบการศึกษาขั้นสูงและระบบปฏิบัติการที่มีความชำนาญ

เมืองปิ่นม่นา เมื่อย้ายโรงเรียนออกไป ทหารก็เข้ามาแทนที่ กลายเป็นเขตทหาร ในปัจจุบันได้พัฒนาบริเวณดังกล่าว เป็นเมืองหลวงใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็น Naypyidaw ทั้งนี้ General Kyaw Hsan กล่าวว่ พื้นที่เหมาะสมเพราะตั้งอยู่ในตอนกลางของพม่า เหมาะสมที่จะพัฒนาได้อีกมาก

บทที่ ๔

การศึกษาวิชาการป่าไม้

ในปี ๒๔๕๘ ได้มีการตั้งโรงเรียนที่สอนวิชาการป่าไม้ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยตั้งขึ้นในแผนกมัธยมศึกษา โครงการข้าราชการพลเรือนที่วังใหม่ สระประทุม ทำการสอนวิชาป่าไม้เบื้องต้น มีหลักสูตร ๒ ปี ตั้งมาได้เพียง ๓ ปี ก็เลิกกิจการเนื่องจากขาดผู้ที่มาสมัครเรียน เพราะเห็นว่างานป่าไม้ลำบาก อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลานี้ ก็ยังมีการส่งนักเรียนไปศึกษาในต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ มีรายชื่อดังต่อไปนี้ (ข้อมูลจากหนังสือ ๑๐๐ ปี กรมป่าไม้)

นักเรียนที่ศึกษาที่วิทยาลัยอิมพีเรียล ฟอเรสต์ ประเทศอินเดีย ดังนี้

พ.ศ.	ชื่อ
๒๔๕๑-๒๔๕๓	นายเปล่ง สาคร (พระยาพนานุจร)
	นายโต โกเมศ (พระยาวินิจวนันดร)
๒๔๕๔-๒๔๕๖	นายชั้น (ถึงแก่กรรมเมื่อกลับมารับราชการได้ ๓ เดือน)
๒๔๕๕-๒๔๕๗	นายสุน ณ อุบล (ขุนบริบาลวนเขต)
๒๔๕๕-๒๔๕๕	นายหุन्छ ไม่อาจศึกษาต่อไป
	นายประนอฯ ไม่อาจศึกษาต่อไป
๒๔๕๓-๒๔๕๗	นายสนั่น สามมณเณ (หลวงประกอบวนกิจ)

โรงเรียนเบอร์มา ฟอเรสต์ ประเทศพม่า ตั้งขึ้นราวปี ๒๔๕๕ ในเขตป่าสงวนมีพื้นที่ประมาณหกพันเอเคอร์ ห่างจากเมืองปีนมานา ประมาณ ๒ กิโลเมตร ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้แก่ มร.เจ.ดี.คลิฟฟอร์ด ซึ่งเป็นนักเรียนร่วมชั้นกับพระยาตรุพันพิทักษ์เมื่อสมัยที่เรียนวิชาการป่าไม้ที่อังกฤษ

นักเรียนที่ไปศึกษาที่โรงเรียนเบอร์มา ฟอเรสต์ มีดังนี้

พ.ศ.	ชื่อ
๒๔๕๕-๒๔๕๗	นายชุ่มหว่า สุทธิธรรม (พระยาอนุวัฒนวัณรัักษ์)
	ม.จ.สืบสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์
๒๔๕๖-๒๔๕๘	นายหลิน บัณฑวงค์ (พระบำรุงวนกิจ)
	นายพิสุทธิ (เฮง) อึ้งวิโรจน์ (พระพิทักษ์ไพรวิน)
	หลวงอภิบาลไพรสณฑ์

พ.ศ.	ชื่อ
๒๔๕๙-๒๔๖๑	นายฉัตร ชูเกียรติ (หลวงบริหารวนเขต)
	นายเสน วัฒนคุณ (หลวงนิเทศหาหน้วนการ)
	นายศิริ พุกษากรรม (หลวงชำนาญวนกิจ)
๒๔๖๐-๒๔๖๒	นายยอด มาริสงส์ (หลวงพิจิตรวนรักษ์)
	นายสัมฤทธิ์ สิงห์เดช (หลวงประดิษฐ์วนการ)
	นายจ้อย (เจริญ) ตื่อนันต์ (หลวงสมานวนกิจ)
๒๔๖๑-๒๔๖๓	นายเมธ รัตนประสิทธิ์ (หลวงวิลาสวันวิท)
	นายกิมใช้ บุญมงคล (หลวงประเสริฐวนศาสตร์)
	นายไคว่ (วิบูลย์) ธรรมบุตร (หลวงวิบูลย์วนกิจ)
๒๔๖๒-๒๔๖๔	นายน้อย แดงสยะ
๒๔๖๓-๒๔๖๕	นายสมบูรณ์ ณ ถลาง (หลวงสำรวจพุกษาลัย)
	นายดอกไม้ ยันตติลล (หลวงพิศลย์พนาราช)
๒๔๖๔-๒๔๖๖	นายเทียนกี พลพัฒน์ (ขุนอภีรักษ์ไพโรธ)
	นายทองคำ สุวรรณเกสร (ขุนวนรักษ์ดำรง)
๒๔๖๕-๒๔๖๗	นายเดช ขาติบุรุษ
	นายสฤษดิ์พร เวภาส
๒๔๖๖-๒๔๖๘	นายสฤติ กาญจนหุต (ขุนสฤติวนศาสตร์)
	นายจรัส สุนันทนานนท์

เมื่อจบการศึกษาโรงเรียนป่าไม้แล้ว

นักเรียนป่าไม้ไทยส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จและความก้าวหน้า

มีบางคนเท่านั้นที่เลือกทางเดินเอง

แต่ทุกคนก็ถึงจุดหมายปลายทางเดียวกัน

ต่างกันที่เร็วหรือช้าเท่านั้น

After completing their studies at Burma Forest School

Majority of Thai forestry students progressed at work

While few selected their own ways of life

At last, they reached the same destination

The difference is only a matter of time

บทที่ ๕

ลำดับเหตุการณ์ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ความร่วมมือด้านការປ່າໄມ້ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๓๘	บริษัท บริติชบอร์เนียว (British Borneo Company Ltd.)	สนธิสัญญากาบัง (Borwing Treaty)	รัฐบาลไทยใช้ตกลงทำสนธิสัญญากาบัง (Borwing Treaty) เพื่อกำหนดเขตแดนของป่าไม้ในบริเวณที่ประเทศไทยได้เริ่มมีการดำเนินการป่าไม้ในประเทศไทย	http://kanchanapisek.or.th/kps/New/subbook/book.php?book=๑๕&chap=๔&page=1๑๕-๔-infodetail๑.html
	บริษัท สอนฟอเรสต์ (Som Forest Company Ltd.) หรือบริษัท แองโกลไทย จำกัด			
	บริษัท อีสต์เอเชียติก (East Asiatic Co.) ของเดนมาร์ก			
	บริษัท หลุยส์เลียวโนเวนส์ (Louis t.Leonowens Ltd.)			
พ.ศ. ๒๕๔๐	Royal Indian Engineering College เมือง Cooper's Hill	ทุนการศึกษา	พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุรพัญญู พิจารณาเป็นนักเรียนหลวงของศึกษาวิชา ณ ประเทศอังกฤษ	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๑	-	-	ชาวต่างประเทศเข้ามาขอจัดการด้านป่าไม้มากขึ้น เริ่มดำเนินการสำรวจแผนที่ป่าไม้ในท้องถิ่นท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง แพร่ สุโขทัย และกำแพงเพชร ซึ่งใช้เป็นหลักฐานในการวางโครงการป่าไม้ในอนาคต ส่วนด้านพหุวิทยาการและสัตวศาสตร์ มร.ดราลี ซึ่งประจำอยู่ที่ลำพูนได้เริ่มเก็บตัวอย่างไม้และสัตว์ ในขณะที่กำลังทำบันทึกเกี่ยวกับสัตว์ในประวัติศาสตร์สมัยและถึงแก่กรรมในปี ๒๕๔๔	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๓	Imperial Forest College เมืองตรากูม ประเทศอินเดีย	ทุนการศึกษา	กรมป่าไม้ได้เริ่มส่งนักเรียนไทยไปศึกษาวิชาการป่าไม้ ณ ต่างประเทศ โดยทุนของรัฐบาลมีจำนวน ๔ คน คือ นายทองคำ เศวตติลา นายวาศ วิมลพรหมณกุล นายเอื้อ สุรภิตร์ และนายสพ นิยมฤกษ์	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๕	Burma Forest School เมืองปีนมานา	ทุนการศึกษา	กรมป่าไม้ได้ส่งนักเรียนไทยไปศึกษาวิชาการป่าไม้ ณ ประเทศพม่า คือ นายหว่า สุทธิสุวรรณ และหม่อมเจ้าสิริสุขสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๓๗	ประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มลายู	ทุนการศึกษาดูงาน	หลวงธมนานนท์	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๐	ประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย	ทุนการศึกษาดูงาน	ข้าราชการกรมป่าไม้ได้รับเลือกให้ไปดูงานในต่างประเทศโดยทุน ก.พ. คือ พระยาอมรรตพัฒน์วรักษ์	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๒	ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อิตาลี และอินเดีย	ทุนการศึกษาดูงาน	ข้าราชการกรมป่าไม้ ได้รับเลือกให้ไปดูงานในต่างประเทศ โดยทุนของ ก.พ. คือ นายสวัสดิ์ มหาล	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๔	-	-	กรณีพิพาทระหว่างไทยกับอินโดนีเซียได้ยุติลง และประเทศไทยได้รับมอบดินแดนบางส่วนจากอินโดนีเซีย โดยมีข้าราชการกรมป่าไม้เป็นผู้มีการร่วมมือด้วยคือ (ปฏิบัติงานระหว่างเสือมาราภูตม-สิงหาคม ๒๕๔๔)	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	-	-	๑. นายสวัสดิ์ มหาล เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านพระตะบอง	
	-	-	๒. นายถาวร (ทองคำ) สังฆะภาณณ์ เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านเสียมราฐ	
	-	-	๓. นายสิงห์ เกิดมงคล เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านจันทบุรี	
พ.ศ. ๒๕๔๕	-	-	๔. นายจันทร์ สาระภูม เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านกำแพงม	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	-	-	๕. นายเจ็ด อภัยศิริสุทนต์ (กนกเมณี) เป็นกรรมการรับมอบดินแดนด้านปากกลาย	
	-	-	มีการเปิดกองแลนของบริษัทป่าไม้ของอังกฤษ ๔ บริษัท คือ บริษัท เบอร์เนต บอร์นา จำกัด บริษัท บอเนียว จำกัด บริษัท แองโกลไทย จำกัด และบริษัท หลุยส์ เลียวโนเวนส์ จำกัด เพื่อทำไม้ให้เป็นประโยชน์	
	-	-	ข้ออ้างขอเข้าดำเนินการแทน ทรัพย์สินและสิทธิ์ต่างๆ ที่ยึดนี้ รัฐบาลต้องมอบคืนแก่บริษัทและขอชดเชยส่วนที่เสียหายให้บริษัทดังกล่าว ในปี ๒๕๔๔	
พ.ศ. ๒๕๔๖	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การสำรวจสถานการณ์การเกษตรสาขาต่างๆ	FAO ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญด้านป่าไม้คือ Mr. G.N. domo สัมภาษณ์ในเออร์แลนด์เพื่อสำรวจสถานการณ์การเกษตรสาขาต่างๆ ได้ดำเนินการอยู่แล้วและมีการติดต่อและมีทางจะปรับปรุงรายละเอียดต่อไป	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วย/องค์กร	กิจกรรม/การกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๓๒	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การประชุมระหว่างประเทศเรื่องการป่าไม้และการใช้ไม้สำหรับเอเชีย และแปซิฟิก	การประชุมระหว่างประเทศ เรื่องการป่าไม้และการใช้ไม้สำหรับเอเชีย และแปซิฟิก (Forestry and Timber Utilization Conference for Asia and the Pacific) ณ เมืองไมเซอร์ ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม ถึง ๔ เมษายน	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การประชุม เรื่องวิชาการกัลสไม้ (Timber Testing)	การประชุม เรื่องวิชาการกัลสไม้ (Timber Testing) ขึ้นที่เมืองยวนา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และนิวยอร์ก สุวรรณภูมี้ ข้าราชการกรมป่าไม้เป็นผู้แทนประเทศไทยไปเข้าร่วมประชุม	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การกำหนดมาตรฐานและการแบ่งแยกชั้นไม้ (Standardization and Grading)	การประชุมเรื่องการป่าไม้และการใช้ไม้เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและการแบ่งแยกชั้นไม้ (Standardization and Grading) ขึ้นที่เมืองดาคั ประเทศอินโดจีน โดยมีนายเทียม ตมกฤษ นายคิด สุวรรณภูมี้ และหม่อมเจ้าสิบลุสสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ เป็นต้นแทนเข้าร่วมประชุม	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้ และผลิตภัณฑ์จากป่า	การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป่าไม้และผลิตภัณฑ์จากป่าสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (Forestry and Forest Product Commission for Asia and the Pacific) ขึ้นเป็นครั้งแรก ณ กรุงเทพมหานคร	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๓	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การลงนามในข้อตกลง (Basic Agreement) และอนุสัญญา(Supplemental Agreement)	องค์การจะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการป่าไม้แก่ประเทศไทยโดยจัดส่งผู้เชี่ยวชาญด้านการป่าไม้สาขาต่าง ๆ มาให้ ๔ คน คือ	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
			๑. Mr.J.W. Gonggryp สัญชาติเนเธอร์แลนด์ ผู้เชี่ยวชาญทางการสำรวจทรัพยากรป่าไม้	
			๒. Mr. Charles Leblouneux สัญชาติฝรั่งเศส ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสวนป่า	
			๓. Mr. A.N. Barker สัญชาติอังกฤษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการป่าไม้	
พ.ศ. ๒๕๔๔	องค์การบริหารความร่วมมือระหว่างประเทศ AID สหรัฐอเมริกา	ทุนการศึกษาดูงาน	๔. Mr. Keith Mc. Alister สัญชาติอเมริกัน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรงเลื่อยจักร	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
			เพื่อให้นำนำนำแก่กรมป่าไม้ และฝึกฝนอบรมพนักงานป่าไม้ให้เท่าที่จะทำได้กับที่จะช่วยเหลือโดยให้ทุนแก่ข้าราชการกรมป่าไม้และพนักงานขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เพื่อไปดูงานและฝึกงานในต่างประเทศ	
			AID ให้ทุนข้าราชการ กรมป่าไม้ไปศึกษาดูงานทางป่าไม้ในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นยังได้ตกลงจะให้คำอธิบายในการดำเนินงานอีกเป็นจำนวนมาก ความเป็นมูลค่า ๒๑๕,๕๔๕ ดอลลาร์สหรัฐ นับว่าเป็นผลดีแก่การดำเนินงานของกรมป่าไม้เป็นอย่างมาก	
			๑. ทุนดูงานจัดการป่าไม้ ในประเทศอินเดียและประเทศต่างๆ ในยุโรป เวลา ๑ ปี จำนวน ๒ ทุน	
พ.ศ. ๒๕๔๕	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	ทุนการศึกษาดูงาน	๒. ทุนฝึกงานเกี่ยวกับการใช้ภาพถ่ายทางอากาศในการสำรวจทรัพยากรป่าไม้	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			ในประเทศเนเธอร์แลนด์และออสเตรเลีย เวลา ๑ ปี	
			๓. ทุนดูงานทางการจัดสร้างสวนป่าในประเทศฝรั่งเศส มอรอคโค อินเดียและอินโดนีเซีย เวลา ๑ ปี จำนวน ๑ ทุน	
			๔. ทุนดูงานเกี่ยวกับโรงเลื่อยจักร ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๖ เดือน จำนวน ๑ ทุน	
พ.ศ. ๒๕๔๕	ทุนยูนิ (UNO)	ฝึกอบรม	๑. ศึกษาอบรมในด้านการศึกษาและบำรุงป่า ณ ประเทศอินเดีย เวลา ๔ เดือน จำนวน ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๒. ดูงานเกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดไฟป่า ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๒ เดือน จำนวน ๑ ทุน	
			๑. ดูงานป่าไม้ในด้านต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๔ เดือนเศษ จำนวน ๑ ทุน	
			๒. ให้ความช่วยเหลือประเทศไทยผ่านทางองค์การให้ความมั่นคงร่วมกัน (Mutual Security) ให้ทุนข้าราชการไทยไปศึกษาและดูงานป่าไม้ในสหรัฐอเมริกาและให้เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานอีกมาก	
พ.ศ. ๒๕๔๕	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	เปิดศูนย์อบรมการแบ่งแยกชั้นไม้	เปิดศูนย์อบรมการแบ่งแยกชั้นไม้ที่เมืองแกง ในสหพันธรัฐมลายู ในการนี้ กรมป่าไม้ได้จัดส่ง นายกริต สาณะพური นายชอบ อะโฮอร์ นายเชียว นิวัติเศษ และนายสงวน สุทธิธิก ไปปฏิบัติการอบรม ตั้งแต่วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๕	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๔๕	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	๒ nd Forestry Commission for Asia and the Pacific	การประชุมคณะกรรมการวิชาการว่าด้วยการป่าไม้สำหรับเอเชียและแปซิฟิกครั้งที่ ๒ (๒ nd Forestry Commission for Asia and the Pacific) ขึ้นที่เมืองลิมคัมโปร์ โดยมี หม่อมเจ้าสิริเสฐสวัสดิ์ สุนทรวดี นายเทียม คมกฤส และนายคดี สุวรรณฤทธิ์ เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้อย่างวันวันที่ ๑ -๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๕	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การสวนสมรม	-	ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเครื่องมือด้านกิจการป่าไม้ เช่น รถแทรกเตอร์ กล้องสำรวจรังวัด และกล้องจุลทรรศน์ ฯลฯ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๖	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	๔ th Pacific Science Congress การประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๙ ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยประเทศไทยได้จัดส่ง นายเทียม คมกฤสเป็นผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุม ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ถึง ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖	การประชุมสมัชชาวิทยาศาสตร์แห่งชาติแอฟริกาครั้งที่ ๔ (๔ th Pacific Science Congress) ที่เมือง Quezon City ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีนายคดี สุวรรณฤทธิ์ นายดุสิต พากษ์พัฒน์ และนายเกษม เปรมรัตน์ เป็นผู้แทนจากประเทศไทยเข้าร่วมประชุม	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๗	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การประชุมการป่าไม้ทั่วโลกครั้งที่ ๔ (Fourth World Forestry Congress) โดยมีนายเฉลิม ศิริวรรณ มายกริช สามะพุทธิ และนายดุสิต พากษ์พัฒน์ เข้าร่วมประชุม ตั้งแต่วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘	การประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๙ ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยประเทศไทยได้จัดส่ง นายเทียม คมกฤสเป็นผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุม ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ถึง ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
		การประชุมคณะกรรมการวิชาการป่าไม้สำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia and pacific Forestry Commission) ครั้งที่ ๓ ที่กรุงโตเกียว ประเทศ ญี่ปุ่น โดยมีนายเทียม คมกฤส มายกริช สามะพุทธิ และนายดุสิต พากษ์พัฒน์ เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๔๘ และเดินทางกลับถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๘	การประชุมคณะกรรมการวิชาการป่าไม้สำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia and pacific Forestry Commission) ครั้งที่ ๓ ที่กรุงโตเกียว ประเทศ ญี่ปุ่น โดยมีนายเทียม คมกฤส มายกริช สามะพุทธิ และนายดุสิต พากษ์พัฒน์ เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๔๘ และเดินทางกลับถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๔๘	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	การประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ ๔	นายกฤษิต สามะพุทธิ เป็นผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติครั้งที่ ๔ ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ในระหว่างวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึง ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ รวมถึงการเดินทาง ณ ประเทศกรีซ และตุรกี อีกด้วย	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๘	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	เรื่องการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญ	กรมป่าไม้ได้รับความช่วยเหลือ เรื่องผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๒ คน คือ ๑. Prof.Dr.Ing.Fritz Loelsch สัญชาติเยอรมัน ส่งมาช่วยเหลือในด้านการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ ๒. Mr .JogdomborProsod สัญชาติอินเดียนส่งมาช่วยเหลือในด้านการค้นคว้า ทดลองทางงานพัฒนาวิทยา คณะพฤกษศาสตร์ไทยประกอบด้วย ๑. หลวงภัทรวาทิ (ศุภวาร วาระศิริ) เอกอัครราชทูตประจำกระทรวงต่าง ประเทศ เป็นหัวหน้า ๒. นายประโยชน์ บุณศิริ รองปลัดกระทรวงเกษตร ๓. นายกฤษิต สามะพุทธิ นักวิชาการป่าไม้เอกประจำกรม ๔. นายรัตนะ จันทร์วิโรจน์ ผู้แทนพ่อค้าไม้	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๔๙๙	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	-	มร. จากตามบา ปราสาท ชาวอินเดียน ผู้เชี่ยวชาญเอฟโอไอ มาช่วยเหลือทางด้านทดลองต้นกล้าทางวัฒนธรรมวิทยา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	เรื่องการส่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	ส่ง Prof.Dr.Fritz Loetsch สัตวชาติเยอรมัน ส่งมาช่วยเหลือในด้านการศึกษาทรัพยากรป่าไม้ครั้งแรก เป็นระยะเวลา ๑ ปี ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ๒๔๙๙ ถึง เดือนมิถุนายน ๒๕๐๐	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๔๙๙	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	เรื่องการส่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	จัดส่งผู้เชี่ยวชาญทาง Wood Preservation และ Timber Seasoning คือ Dr. K.A. Mieller สัตวชาติออสเตรีย มาปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๔๙๙ ถึง มิถุนายน ๒๕๐๐	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	-	-	๑. ประชุมคณะกรรมการกว่าด้วยไม้สัก ครั้งที่ ๑ ในกรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๙-๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๙ ๒. ประชุมว่าด้วยพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัสแห่งโลก ครั้งที่ ๑ ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๔๙๙	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	๙ th Session of the Asia-Pacific Forestry Commission	การประชุมคณะกรรมการจัดการป่าไม้แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ (๙ th Session of the Asia-Pacific Forestry Commission) ที่เมืองบังกาลอร์ ประเทศอินเดีย ๒๕๐๐	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	๒ nd Session of Teak Sub-Commission	การประชุมคณะกรรมการจัดการเรื่องไม้สัก ครั้งที่ ๒ (๒ nd Session of Teak Sub-Commission) ที่เมืองบังกาลอร์ ประเทศอินเดีย ๒๕๐๐	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	จัดการประชุม	การประชุมเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำ ที่ศูนย์พัฒนาการจัดการลุ่มน้ำในรัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๐๐ ผู้แทนกรมป่าไม้ปรากฏด้วย นายเฉลิม ศิริวรรณ นายพิบูลย์ หัตถ์พันธุ์ นายเดิมน หัตถ์พันธุ์ นายเกษม เปรมรัตน์ และนายเต็ม สลิตินันท์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ทูบรรมการแบ่งแยกชั้นไม้ ที่แก่ง สหพันธรัฐมัลลยา ๗ สัปดาห์ ได้แก่ นายกริต สหะพัทธิ นายชอบ ยะโสธร นายเจริญ นิลวิเศษ และนายสงวน สุทธิธำ ๒. ทุนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัส ในประเทศออสเตรเลีย ๒ เดือน ได้แก่ นายสุภูมิ ภิระวัฒน์ ๓. ทุนศึกษาทางพฤกษศาสตร์ ในประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส ๑ ปี ได้แก่ นายเต็ม สลิตินันท์ ๔. ทุนดูงานป่าไม้ที่อินเดียและอินโดนีเซีย เวลา ๔ เดือนเศษ ได้แก่ นายศรีสวัสดิ์ นามวงศ์ ๕. ทุนดูงานป่าไม้ในประเทศอินเดีย เวลา ๗ เดือน ได้แก่ นายสมทบ ชัยพันธุ์ ๖. ทุนศึกษาและฝึกงานเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรป่าไม้โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ ณ ประเทศเยอรมนี เวลา ๑ ปี ได้แก่ นายสำนึก บุญโยภาส และนายธงชัย โสภณศิษฐ์ ๗. ทุนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์และการอุตสาหกรรมครั้ง ณ ประเทศอินเดีย เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายอพร ดันพุกวิโท	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๐	ทูนาเมเอสเอ	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และของป่าในสหรัฐอเมริกา เวลา ๙ เดือนได้แก่ นายเจริญ นิลวิเศษ ๒. ทุนดูงานป่าไม้ทั่วไป ในสหรัฐอเมริกา ระยะ ๖ เดือน ได้แก่ นายเต็ม หัตถ์พันธุ์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุนบริติชดาไรลส์	ทุนศึกษาและฝึกงาน	ทุนศึกษาและฝึกงานทางกลศาสตร์ของไม้ ที่ประเทศอังกฤษ ได้แก่ นายอภัย รมะนันท์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	สำนักงานไอซีเอ	ทุนสัมมนา	ทุนสัมมนาที่ตูเรียริยาโนในบราซิล ที่เมืองรีโอเดจาเนโร สเปรีโต สหราชอาณาจักร ตามโครงการพัฒนากลกระทดะนออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เวลา ๔ เดือน ได้แก่ นายสุจิต พานิชพัฒน์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	สำนักงานไอซีเอ	ให้เงินช่วยเหลือ	ให้เงินช่วยเหลือจำนวน ๑๙๙,๒๔๐ บาท ในการทดลองเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดิน ที่สถานีป่าทอง จังหวัดนครราชสีมา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	รัฐบาลแคนาดา	การปฏิบัติงานร่วมกับนักพฤกษศาสตร์ชาวแคนาดา	รัฐบาลแคนาดาได้ติดต่อมายังรัฐบาลไทย ขอเชิญเจ้าหน้าที่พฤกษศาสตร์ฝ่ายไทย ให้เดินทางไปยังกรุงโอบิโนสแกน ๑ นาย เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับนักพฤกษศาสตร์ชาวแคนาดา โดยระบุให้นายเต็ม สลิตินันท์ หัวหน้าแผนกพฤกษศาสตร์และสัตวศาสตร์ กองพันธุ์ไม้ เป็นผู้ได้รับเลือกให้ไปปฏิบัติงาน เป็นระยะเวลา ๕ เดือน	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	องค์การบริหารความร่วมมือระหว่างประเทศ (ICA) สหรัฐอเมริกา	Agriculture Development N.E. Thailand Projects	โครงการพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (Agriculture Development N.E. Thailand Projects) ให้จัดดำเนินการทดลองเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดิน ขึ้นแห่งหนึ่ง ณ ที่ป่าทอง จังหวัดนครราชสีมา และได้ให้เงินช่วยเหลือสำหรับการดำเนินการครั้งนี้เป็นจำนวน ๑๙๙,๒๔๐ บาท โดยมีนายพิบูลย์ นักริชาการป่าไม้ ประจำกรมป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการ	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงานองค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๐๒	ECAFE และ FAO	การใช้เสื่อในการเดินสายไฟและสายโทรคมนาคม	นายถนอม เปรมรัตน์ หัวหน้ากองค้นคว้า ได้เดินทางไปร่วมประชุมคณะทำงานของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการใช้เสื่อไม่ในการเดินสายไฟและสายโทรคมนาคม ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในระหว่างวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๒ ถึง ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๒	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	-	ประชุมผู้เชี่ยวชาญการรักษาน้ำเนื้อไม้เพื่อใช้ในการสร้างอาคารบ้านเรือน	การประชุมผู้เชี่ยวชาญการรักษาน้ำเนื้อไม้เพื่อใช้ในการสร้างอาคารบ้านเรือน ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ในช่วงเดือนพฤศจิกายน- ธันวาคม ๒๕๐๒	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
	สหรัฐอเมริกา	เรื่องการส่งตัวผู้เชี่ยวชาญ	Dr. George C. Ruhle เจ้าหน้าที่คุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้เดินทางมายังประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ เพื่อช่วยเหลือแนะนำและวางแผนทางการดำเนินการเรื่องอุทยานแห่งชาติ และการคุ้มครองสัตว์ป่า ในประเทศไทย และได้เขียนรายงานพร้อมด้วยความคิดเห็นในการดำเนินการปรับปรุงอุทยานแห่งชาติเสนอให้พิจารณาต่อไป	๑๑๓ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๓	-	-	๑. การประชุมกบป้าไม้ครั้งที่ ๔ การประชุมคณะอนุกรรมการป่าไม้ครั้งที่ ๓ และการประชุมของคณะผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเทคนิคการปฏิบัติงานป่าไม้และฝึกอบรมสำหรับกลุ่มประเทศเมดิเตอร์เรเนียน กรุงอียิปต์ ประเทศอียิปต์ สำหรับผู้แทนไทยประกอบด้วย นายยติ สุวรรณสุทธิ นายกรัตน์ สามะพันธุ์ และนายประจวบ ลอหมั่นพาน์ ๒. การประชุมป่าไม้โลกครั้งที่ ๕ ณ เมืองซีอากาเตล สหรัฐอเมริกา ผู้แทนไทยคือนายเฉลิม ศิริวรรณ และนายกรัตน์ สามะพันธุ์ ๓. การประชุมเรื่องพัฒนาเอื้อการค้าแห่งเอเชียและตะวันออกไกล ณ กรุงโตเกียว ผู้แทนไทยคือนายถนอม เปรมรัตน์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๔	รัฐบาลนิวซีแลนด์	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามโครงการ	มร.ฟิลลิป เจ. ฮอตัน มาช่วยโครงการจัดเลี้ยงโรงเรือนรวมกรรม	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๔	FAO	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามโครงการ	มร.ริชเลียม อี. บูลลาร์ด มาช่วยโครงการจัดการผู้ล่า	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	รัฐบาลเดนมาร์ก	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามโครงการ	มร.เจนส์ เจ. แกรนฮอฟ มาช่วยโครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้ตระกูลสน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	รัฐบาลเดนมาร์ก	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามโครงการ	มร.เอเดเมอร์ ลอริคเซน มาช่วยโครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สัก	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๔	องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)	เรื่องการส่งตัวผู้เชี่ยวชาญ	Sir Harry champion ได้สำรวจจากโครงการ ป่าแมวก จังหวัดลำปาง และได้เสนอแผนงานดำเนินงานในป่าแห่งการระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๔ เสนอต่อรัฐบาลไทย เรียกว่า "โครงการป่าแมวก"	www.forest.ku.ac.th/camp/camp-phi.pdf
พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๕	รัฐบาลแคนาดาตามแผนได้ตีพิมพ์	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามโครงการ	มร.เจ.ซี.แมคเคลลัด มาช่วยโครงการทางด้านป้องกันป่าไม้	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/การกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๐๗	-	โครงการฟื้นฟูศาสตร์และการปลูกป่าครั้งใหญ่	รัฐบาลเคนยาได้ส่งผู้เชี่ยวชาญทางพันธุศาสตร์ ๓ นาย มาสำรวจเตรียมการ และลงนามในสัญญาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๐๗ ระหว่างได้มีการประชุมระหว่างประเทศที่กรมป่าไม้ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมคือ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๑. การประชุมเอกอัครราชทูตที่เมืองเซี่ยงไฮ้และตะวันออกไกล ครั้งที่ ๕ ณ เมืองโซ่งอัน ประเทศเวียดนามใต้ ๑๙-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๓	
			๒. การประชุมคณะกรรมการกรมการวิชาการและสหวิทยาใหญ่ เอช โอ ครั้งที่ ๑๑ ณ กรุงโรม อิตาลี ๒๔ ตุลาคม - ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๓	
			๓. การประชุมสภาวิทยาศาสตร์ภาคแปซิฟิก ครั้งที่ ๑๐ ณ กรุงริยาด สหราชอาณาจักร ๑๔ สิงหาคม - ๔ กันยายน ๒๕๐๔	
			๔. การประชุมคณะกรรมการการป่าไม้ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๖ ณ ฮองกง ๙ กันยายน - ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๕	
			๕. การประชุมเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติของโลก ครั้งที่ ๑ ณ เมืองชิคาโก สหราชอาณาจักร ๒๒ มิถุนายน - ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๕	
			๖. การประชุมวิชาการทางวิทยาศาสตร์ในโตเกียว ณ กรุงโรม อิตาลี ๑๔-๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๕	
			๗. การประชุมศึกษาในเรื่องไม้เกี่ยวกับพันธุศาสตร์ป่าไม้และการปรับปรุงป่าไม้ ณ ประเทศสวีเดน ๑๔ สิงหาคม - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๖	
			๘. การประชุมทางวิชาการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ ที่เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา ๒๗ สิงหาคม - ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖	
			๙. การประชุมทางไม้ยัดและผลิตภัณฑ์จากไม้ยั่งยืน ณ กรุงโรม อิตาลี ๑๗-๒๐ กันยายน ๒๕๐๖	
			๑๐. การประชุมวิชาการทางไม้ ที่สหรัฐอเมริกา ๑๐ กันยายน - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๖	
			๑๑. การประชุมที่เซี่ยงไฮ้ในนครลอน ที่เมืองคิง ชาร์วักของอังกฤษ ๒๔ มิถุนายน - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๐๖	
			๑๒. การประชุมคณะกรรมการการป่าไม้ในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ณ ประเทศนิวซีแลนด์ ๑๔ กันยายน - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๗	
			๑๓. การประชุมเกี่ยวกับเคมีตีผสมไม้ไพราตพื้นแปซิฟิก ณ เมืองมูเนีย เกาะนิวคัลโดเนีย ๒๑ เมษายน - ๗ พฤษภาคม ๒๕๐๗	
			๑๔. มีการต่อสัญญาความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งลงนามกันในปี ๒๕๐๗ ออกไปจนถึงปี ๒๕๑๕	

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๐๔	-	-	๑. การประชุมเกี่ยวกับกรอบความร่วมมือระหว่างชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ของไอยูซีเอ็น ในประเทศไทย ๒๒-๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ๒. การประชุมของสมาคมออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เพื่อความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ ที่เมืองโอเบิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ๑๒ สิงหาคม - ๔ กันยายน ๒๕๐๕ ผู้แทนไทยคือ นายดุสิต พานิชวัฒน์ ๓. การประชุมองค์การความร่วมมือวิจิษฐ์ ไร้ ระหว่างชาติ สาขา ๔๑ ณ กรุงปารีส ๓๐ พฤษภาคม - ๓ มิถุนายน ๒๕๐๕ ผู้แทนไทยคือ นายพงศ์ โสโน ๔. การประชุมองค์การอาหารและเกษตร ณ กรุงโรม ๗ ตุลาคม - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๕ ผู้แทนไทยคือ นาย ถนอม ประมวร์ศรี ๕. การประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานการควบคุมแมลงศัตรูพืช และโรคพืชไปไม้ ณ สหภาพโซเวียต ๗ กรกฎาคม - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๕ ผู้แทนไทยคือ นายดำรง ใจกลม ๖. การประชุมสัมมนาไปไม้โลก ครั้งที่ ๖ ณ กรุงแมดริด สเปน ระหว่างการประชุมทางวิชาการและการบรรยายในประเทศไทย	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๕	รัฐบาลแคนาดา	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงาน	มร.คณูต เบรินคัม มาช่วยโครงการบำรุงพันธุ์ไม้ตระกูลสน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๙	-	-	เลิกกิจการตามไปไม้ใกล้	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๐๙-๒๕๑๙	รัฐบาลแคนาดา	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงาน	มร.เทอร์เรน ฮัตตอการ์ท มาช่วยโครงการบำรุงพันธุ์ไม้ใกล้	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔	รัฐบาลเยอรมัน	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงาน	โครงการจัดตั้งสถานวิจัยไม้ รัฐบาลเยอรมัน ส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยงาน ได้แก่ ๑. ดร.เฮน.เฮด.เทิร์ทซ์ ผู้เชี่ยวชาญทางเคมี (ปฏิบัติงานระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๑) ๒. ดร.เฮน. เฮกสตีนิ ผู้เชี่ยวชาญทางเชื้อและกระดาษ (ปฏิบัติงานระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๒) ๓. มร.เฮน.เจ. กือทท์วัลด์ ผู้เชี่ยวชาญทางลักษณะโครงสร้างไม้ (ปฏิบัติงานระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๓) ๔. ดร. จี. ไวล์มันน์ ผู้เชี่ยวชาญทางเคมี (ปฏิบัติงานระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๔)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๓	FAO	ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาช่วยงาน	มร.ดี.เอ.เลน ผู้เชี่ยวชาญทางการปลูกสร้างสวนป่า	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๕	-	-	๑. กรมป่าไม้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศเนเธอร์แลนด์ ในโครงการจัดทำพจนานุกรมพืชชาติของประเทศไทย โดยจัดผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการ ๑ คน และให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ เท่าที่จำเป็น ๒. ในระยะนี้มีการประชุมระหว่างประเทศ ที่มีผู้แทนกรมป่าไม้เข้าร่วมดังนี้ ๒.๑ การประชุมเกี่ยวกับกรอบความร่วมมือระหว่างชาติและทรัพยากรธรรมชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ของไอยูซีเอ็น ในประเทศไทย ๒.๒ การประชุมของสมาคมออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เพื่อความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ ที่เมืองโอเบิร์ท ประเทศออสเตรเลีย ผู้แทนไทยคือ นายดุสิต พานิชวัฒน์ (โดยทุนรัฐบาลออสเตรเลีย) โดยนายประดิษฐ์ วนพิทักษ์ ร่วมเดินทางไปดูงานป่าไม้โดยทุนรัฐบาลไทยด้วย ๒.๓ การประชุมองค์การร่วมมือวิจิษฐ์ ไร้ระหว่างชาติสาขา ๔๑ ณ กรุงปารีส ผู้แทนไทยคือ นายพงศ์ โสโน ๒.๔ การประชุมองค์การอาหารและเกษตร ณ กรุงโรม ผู้แทนไทยคือ นายถนอม ประมวร์ศรี ๒.๕ การประชุมสัมมนาและศึกษาดูงานการควบคุมแมลงศัตรูพืชและโรคพืชไปไม้ ณ สหภาพโซเวียต (โดยทุน FAO) ผู้แทนไทยคือ นายดำรง ใจกลม	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๑๕	ทุนรัฐบาลนอร์เวย์	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	๑. นายอนันต์ ณ ลำพูน ศึกษาอบรมด้านวนวัฒนวิทยา ณ ประเทศนอร์เวย์ ๒. นายสมเดช ชิตัมพรโรภาศ ศึกษาอบรมด้าน Integrated Surveys ณ ประเทศนอร์เวย์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุนรัฐบาลเนเธอร์แลนด์	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	นายเจริญ จ.เจริญผล ศึกษาอบรมสาขาวิชา Cyto-Taxonomy ณ ประเทศดัตช์มาร์ก	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน AID	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	๑. นายเกษม เปรมรัตน์ นายอนันต์ สุวรรณแสง นายอรัญ โสโธ นายเฉลียว จันทิย์ นายชาญ สุขเจริญ นายดิเรก สุกเนาววงศ์ นายจำลอง มกรณี นายศักดิ์ วังนากุล นายประเสริฐ อยู่สำราญ นายประสิทธิ์ อุเทนสุด นายไพโรจน์ อติศรีประเสริฐ นายอารยะ ศาสตรคม นายเอื้อน สุวรรณทัต นายเชย ณ พัทลุง นายประทีป อุทุมมะเอี่ยม นายแดง จจรักษ์ไพสุต นายศิต เดชวิภาค และนายณรงค์ กฤดาบุญเลิศ ศึกษาอบรมด้าน Agricultural Extension ณ ประเทศสาธารณรัฐจีน ไต้หวัน ๒. นายคินัย รัตน์จันทร์ ศึกษาอบรมด้าน Tree Nursery ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ๓. นายสำเนียง อินทรตณศรี ศึกษาอบรมด้าน Forest Plantation Management ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ๔. นายประสาน บำรุงราษฎร์ ศึกษาอบรมสาขาวิชา Agricultural Extension ด้าน Nursery Techniques & Pine Plantation Management ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ๕. นายเสวี เวชบุกร ศึกษาอบรมเรื่องอุทยานแห่งชาติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			ดร.ชำนาญ บุญโยภาส ศึกษาอบรมด้านการสำรวจทรัพยากรป่าไม้โดยดาวเทียม ณ ประเทศอิสราเอล	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๑. นายบุญชนะ กลั่นคำสอน ศึกษาอบรมและดูงานการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้านดาวเทียม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ๒. ประชุมคณะกรรมการป่าไม้สมัยที่ ๑ ที่ประเทศอิสราเอล ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายณอม เปรมรัตน์ และนายเกรียงไกร ศรีโต	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๑. รต.บรรณเลิศ รัชตกุล ศึกษาอบรมด้าน The Use of Isotopes and Rotation in Forestry Research ณ ประเทศฟินแลนด์ ๒. นายบุญส่ง วงศ์วาร ศึกษาอบรมการใช้โปรแกรมไลต์ทัศนศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ๓. สัมมนาเรื่อง Forest Social Relations ที่ประเทศอิสราเอล ผู้เข้าร่วมคือ นายสมพันธุ์ ปาณะถึก	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๑. นายสกลศักดิ์ รัยะรังสี ศึกษาอบรมด้านการจัดปลูกป่าไม้ ณ ประเทศญี่ปุ่น ๒. นายอนันต์ หุตการ ศึกษาอบรมด้าน Forestry ณ ประเทศญี่ปุ่น ๓. นายอภินันท์ ปลอดเปลี่ยน ศึกษาอบรมด้าน Forest Protection ณ ประเทศแคนาดา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน SEAMES	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	นายจำลอง พึ่งคล้าย ศึกษาอบรมด้านพฤกษนิเวศวิทยา ณ ประเทศอินโดนีเซีย	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน IUFO	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	ประชุมและดูงานเรื่อง Production Handling and Transport ที่ประเทศนอร์เวย์และสวีเดน ผู้เข้าร่วมประชุมและไปดูงานคือ นายพจน อนุวงศ์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุนรัฐบาลเดนมาร์ก	ทุนศึกษางานและฝึกอบรม	นายจำนงค์ กาญจนบุรกร นายอภิชาติ ขาวสะอาด ศึกษาอบรมปริญญาโท สาขาวิชา Master of Science Qualifying Course และนายอภิชาติฯ ศึกษาต่อระดับปริญญาเอกด้าน Tree Improvement ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/การจัดโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๑๖	ทุนรัฐบาลแคนาดา	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	๑. นายประจักษ์ เหลืองประดิษฐ์ นายสมเทพ ลาโชรัตน์ และนายอภิรักษ์ ศรีบุญรักษ์ ศึกษาอบรมด้าน Application of Aerial Photography to Forestry ณ ประเทศแคนาดา ๒. นายผ่องแผ้ว ขำดีงามนท์ ศึกษาอบรมด้าน Photogrammetry ณ ประเทศแคนาดา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุนรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	๑. นายถาวร ชวณาคม ศึกษาอบรมด้านการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้ ณ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ๒. น.ส.ลีลา ใจไกลศึกษาอบรมด้านแผนที่ทางหลวง ณ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน Colombo Plan	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	๑. นายณิธิ อึ้งวรรณศิริ ศึกษาอบรมด้านปริญญาด้าน Forest Genetics ณ ประเทศอังกฤษ ๒. นายสุวิทย์ ลิ้มพันธุ์ ศึกษาอบรมด้านปริญญาด้าน Conservation ณ ประเทศอังกฤษ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน AID	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	นาย योगิธ และนายสุภาวญ์ เต็งทอง ศึกษาอบรมด้าน Forest Extension ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน FAO	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	สัมมนาเรื่อง Forestry ที่ประเทศอังกฤษ ผู้เข้าร่วมสัมมนา คือ นายสมเพ็ญ กิตตินันท์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน FAO/NORAD	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	สัมมนาเรื่อง Production Handling and Transport of Wood Chips ที่ประเทศนอร์เวย์ ผู้เข้าร่วมสัมมนา คือ นายสุวิทย์ หาญสงคราม และนายสรสรชัย เจริญศรี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ทุน UNDO/FAO	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	ร.ต.สมศักดิ์ เจริญกุล ศึกษาอบรมและดูงานด้าน Economic Fruit and Nut Bearing Tree ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ไม่ระบุแหล่งทุน	ทุนศึกษาดูงานและฝึกอบรม	๑. ประชุมและเตรียมการเกี่ยวกับการจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าบางชนิด ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายผ่องแผ้ว	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๒. ประชุมเรื่อง การจัดทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าบางชนิด ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายเกษม เปรมรัตน์	
			๓. ร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารอุทยานแห่งชาติ และป่าสงวนที่คล้ายคลึง ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายดิเรก ลาภางวงศ์	
			๔. ประชุมคณะกรรมการวิชาการป่าไม้ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก สมัยที่ ๙ ที่ออสเตรเลีย ปากัว นิวกินี ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายณิธิ ผลอินทร์	
พ.ศ. ๒๕๒๔	โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP-United Nations Development Programme) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO-Food and Agriculture Organization)	-	๕. ประชุมทางวิชาการด้านความรู้เกี่ยวกับประเทศสหภาพอาฟริกาใต้ ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายพงศ์ ไสใน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (USAID-United States Agency for International Development) ประเทศสหรัฐอเมริกา	-	๖. ร่วมประชุมเกี่ยวกับปัญหาเมล็ดพันธุ์พืชของประเทศไทยกำลังพัฒนา ที่ประเทศนอร์เวย์ ผู้เข้าร่วมประชุมคือ นายสมเพ็ญ กิตตินันท์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP-United Nations Development Programme) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO-Food and Agriculture Organization)	-	กองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการทดลองปลูกป่าสมบูรณ์แบบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความช่วยเหลือจากประเทศแคนาดา โดยสำนักงานพัฒนาความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (CIDA-Canadian International Development Agency)	-	กองอนุรักษ์ดินน้ำ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศทำโครงการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่าของเอเชีย-แคนาดา (ASEAN-Canada Forest Tree Seed Centre) ที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๒๕	ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (USAD) ประเทศสหรัฐอเมริกา	-	กองอนุรักษ์ต้นน้ำ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการพัฒนาก่อนการเกษตรด้วยน้ำฝนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Rainfed Agricultural Development Project)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	USAD ประเทศสหรัฐอเมริกา	-	กองวิจัยผลิตผลป่าไม้ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการปรับปรุงการผลิตถ่าน (Charcoal Production Improvement) เป็นโครงการความร่วมมือกับกรมป่าไม้และศูนย์วิจัยการเกษตรและเทคโนโลยี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	รัฐบาลสหรัฐอเมริกา	-	กองวิจัยผลิตผลป่าไม้ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการปรับปรุงเตาหุงต้ม (Cooking Stove Improvement)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN-International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) และกองทุนสัตว์ป่าแห่งโลก (WWF-World Wildlife Fund)	-	กองอุทยานแห่งชาติ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการศึกษาเตาหุงต้มที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความช่วยเหลือจาก WWF	-	กองอุทยานแห่งชาติ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่องปะการังที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๒๖	ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากสำนักงาน JICA (Japan International Cooperation Agency) ประเทศญี่ปุ่น	-	กองป่ารุ่น ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการวิจัยและฝึกอบรมการปลูกสร้างสวนป่า (Research and Training in Reforestation Project)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากประเทศญี่ปุ่น	-	กองป่ารุ่น ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการกลางการวิจัยและฝึกอบรมการป่าไม้ (Central Forest Research Laboratory and Training Centre)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความร่วมมือระหว่างสำนักงานประสานงานอาเซียนและองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (USAID) ประเทศสหรัฐอเมริกา	-	กองอนุรักษ์ต้นน้ำ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการจัดการลุ่มน้ำอาเซียน (ASEAN-US Watershed Project)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	ความร่วมมือจากสำนักงานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและประเทศสหพันธรัฐเยอรมัน	-	กองอนุรักษ์ต้นน้ำ ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน (Thai-German Highland Development)	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	รัฐบาลแคนาดา โดยองค์การ IDRC (International Development Research Centre)	-	กองป่ารุ่น ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการวิจัยไม้และหวาย	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๒๗	ประเทศอาเซียน	-	กองแผนงาน ได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศจัดทำโครงการจัดตั้งสำนักงานประสานกลุ่มประสานงานภาคป่าไม้ของอาเซียน ซึ่งประเทศไทยได้รับมอบหมายให้เป็นประธานกลุ่มฯ ตามมติของ COFAF เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในภูมิภาค	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
	กลุ่มอาเซียน	จัดตั้งสถาบันการจัดการป่าไม้ (ASEAN Institute of Forest Management = AIFM)	กลุ่มอาเซียนได้จัดตั้งสถาบันการจัดการป่าไม้ (ASEAN Institute of Forest Management = AIFM) โดยมีรัฐบาลประเทศแคนาดา เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ การศึกษาอบรม ด้านที่ประเทศแคนาดาและประเทศอาเซียน และประเทศแคนาดาได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ โดยมีโครงการนำร่องที่ป่าสละตัน อ.บาง จ. ลำปาง และ อ. พนม จ. สุราษฎร์ธานี ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๙-๒๕๓๔)	www.dnp.go.th/research/knowl-edge/MF-MGT.html
พ.ศ. ๒๕๓๔	-	-	การประชุม The Thirteenth Meeting of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry ระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม - ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔ ที่จังหวัดเชียงใหม่	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/การจัดโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๔๗	องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA)	ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ	๑. พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๙ เวลา ๕ ปี โครงการส่งเสริมการปลูกป่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ ๑ ๒. พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๑ เวลา ๑ ปี๖ เดือน ดิตตวนนลโครงการ ๓. พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๗ เวลา ๕ ปี โครงการส่งเสริมการปลูกป่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ ๒ ได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ อาคาร และทุนศึกษาดูงาน ดังนี้ ๓.๑ โครงการ Reforestation and Extension Project in Northeast of Thailand (REX) พ.ศ.๒๕๓๕ จำนวน ๑ ราย พ.ศ.๒๕๓๖ จำนวน ๕ ราย พ.ศ.๒๕๓๗ จำนวน ๑ ราย พ.ศ.๒๕๓๘ จำนวน ๓ ราย พ.ศ.๒๕๔๑ จำนวน ๑ ราย พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๑ ราย พ.ศ.๒๕๔๓ จำนวน ๑ ราย ๓.๒ โครงการ The Follow-up Technical Cooperation Program on the Research and Training in Re-afforestation Project จำนวน ๔ ราย ๓.๓ โครงการ Establishment of Large-scale Nursery of Thailand ปี ๒๕๓๖ จำนวน ๑ ราย ๓.๔ โครงการ Devastated Forest Restoration Technique ปี ๒๕๓๖ จำนวน ๑ ราย ๓.๕ โครงการ Reforestation Techniques and Forest Management ปี ๒๕๓๖ จำนวน ๒ ราย ๓.๖ โครงการ Aftercare for the Research and training in Re-Afforestation Project ปี ๒๕๔๒ จำนวน ๒ ราย	สำนักส่งเสริม การปลูกป่า ได้ ส่งความ ช่วยเหลือไป ตามศูนย์เพาะ ชำกล้าไม้ต่างๆ
			นำคณะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านป่าไม้ ช่วง ๒๐ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๓๕ ประสานงานจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมป่าไม้ให้แก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ของลาว	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมและสัมมนาเกี่ยวกับประเทศ ได้แก่ ๑. การจัดเตรียมข้อมูลด้านป่าไม้เพื่อใช้ในการประชุม Earth Summit ที่ประเทศบราซิล โดยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ๒. การประชุมกลุ่มประสานงานด้านป่าไม้อาเซียน (CGFO) ครั้งที่ ๑๖ ระหว่างวันที่ ๒-๔ กันยายน ๒๕๓๕ ณ ประเทศอินโดนีเซีย ๓. การสัมมนาเรื่องการจัดการการป่าไม้เพื่อการพัฒนาที่วันที่ ๒๗ มกราคม - ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ณ ประเทศมาเลเซีย ๔. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง Rehabilitation on Degraded Forest and Watershed ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๖ มกราคม ๒๕๓๕ ณ ประเทศอินโดนีเซีย	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			ดำเนินโครงการ ACIAR Project ๙๑๒๗ (Predicting Tree Growth for General Regions and Specific in China, Thailand and Australia) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยการประเมินการเจริญเติบโตของต้นไม้โดยดำเนินการพัฒนาและจำลองสภาพภูมิอากาศ เพื่อการประเมินการเจริญเติบโตของต้นไม้	สำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้
			เพื่อใช้ศึกษาดูงานจำนวน ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตร Intensive Japanese Language Course ณ ประเทศญี่ปุ่น และหลักสูตร Effective Utilization of Tropical Agriculture and Forestry Resource ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	สำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๓๔-๒๕๓๘	Australian Centre for International Agriculture Research (ACIAR) และ CSIRO and Forest Products ประเทศออสเตรเลีย	โครงการวิจัยศึกษา		
พ.ศ.๒๕๓๗	องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency, JICA)	ทุนการศึกษาและฝึกอบรม		

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๓๗-๒๕๔๐	National Space Development Agency of Japan (NASDA)	ความร่วมมือด้านภารกิจ	ดำเนินโครงการ ความร่วมมือด้านการวิจัย เรื่อง การประเมินปริมาณการสะสมของคาร์บอนในระบบนิเวศของป่าในประเทศไทย เป็นโครงการความร่วมมือด้านการวิจัย ระหว่างองค์การพัฒนาอวกาศแห่งชาติ (NASDA) แห่งประเทศญี่ปุ่น กับสภารวิจัยแห่งชาติและกรมป่าไม้ ภายใต้แผนงาน Global Research Network Program	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๓๘	USAID ประเทศสหรัฐอเมริกา	-	เรียนเพาะชำ (แบบปี) ๑ หลัง	สำนักส่งเสริมการปลูกป่า (ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ นครราชสีมา)
พ.ศ.๒๕๓๙-๒๕๔๓	Australian Centre for International earth (ACIAR) และ CSIRO and Forest Products ประเทศออสเตรเลีย	โครงการวิจัยศึกษา	ดำเนินโครงการ ACIAR Project ๙๔๔๑ (Minimising disease impacts on eucalyptus in SE Asia) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยการทดลองผลกระทบอื่นเมื่อมาจากโรคของไม้ยูคาลิปตัสในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเป็นการศึกษาวิจัยการป้องกันโรค และลดผลกระทบจากโรคต่างๆ ของไม้ยูคาลิปตัส	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๔	Danish Co-operation for Environment and Development (DANCED) ประเทศเดนมาร์ก	โครงการอนุรักษ์และจัดการแหล่งพันธุกรรมไม้ป่า	ดำเนินโครงการอนุรักษ์และจัดการแหล่งพันธุกรรมไม้ป่า (The Forest Resources Conservation and Management Project : FORGENMAP) ซึ่งกรมป่าไม้ได้รับความช่วยเหลือจาก DANCED จัดตั้งโครงการอนุรักษ์และจัดการแหล่งพันธุกรรมไม้ป่า โดยดำเนินการปรับปรุงและพัฒนางานทางด้านการจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้ การจัดสร้างแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ และการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้ป่า	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๔๑-๒๕๔๔	โครงการความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับองค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization :ITTO)	ทุนโครงการวิจัย	ได้รับความช่วยเหลือด้านทุนโครงการวิจัย โดย ITTO ให้งบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัย สำนักวิชาการป่าไม้ (เดิม) ๓ โครงการ คือ Preproject on Promotion of Tropical Non-Wood Forest Products (NWFPs) in Thailand : PPD ๔/๔๘(๑), Promotion of the Utilization of Bamboo from Sustainable Source in Thailand : PD ๕๖/๙๙ Rev. ๑ (๑), Promotion of Sustainable Utilization of Rattan from Plantation in Thailand : PD ๒๔/๑๐๐ Rev.๑ (๑)	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๔๔	Australian Centre for International Agriculture Research (ACIAR) และ CSIRO and Forest Products ประเทศออสเตรเลีย	โครงการวิจัยศึกษา	ดำเนินโครงการ ACIAR Project FST/๑๙๙๖/๐๐๕ (Development of domestication strategies for commercially important species of Meliaceae in SE Asia) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาพันธุ์ไม้เศรษฐกิจของไม้ในตระกูล Meliaceae โดยดำเนินการพร้อมกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้ไม้ยืมดินเป็นไม้เบิกนำ	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๔๕	Japan International Forestry Promotionand Cooperation Centre (JIEPRO)	ความร่วมมือด้านภารกิจ	เพื่อดำเนินโครงการศึกษาผลกระทบทางนิเวศวิทยาของการปลูกสร้างสวนป่าดอยสิงแวงดงล้อม และโครงการประเมินศักยภาพของกิจกรรม การปลูกสร้างสวนป่าต่อการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Mitigation)	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๖	รัฐบาลเดนมาร์ก (โดยกองทุน DANCED)	โครงการผืนป่าตะวันตก (Western Forest complex)	ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่รัฐบาลไทยโดยกรมป่าไม้จัดให้มีโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ (The Western Forest Complex Ecosystem Management) เรียกโดยทั่วไปว่า โครงการ WEFOM) มีระยะเวลาดำเนินโครงการตั้งแต่เดือนธันวาคมปี ๒๕๔๒ ถึงเมษายน ๒๕๔๖	http://dm-thai.onep.go.th/chm/PADetail/cooperate.html (สำนักความหลากหลายทางชีวภาพสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๖	รัฐบาลเดนมาร์ก (โดยกองทุน DANCED)	โครงการผืนป่าตะวันตก (Western Forest complex)	เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลเดนมาร์ก (โดยกองทุน DANCED) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณกับรัฐบาลไทยโดยกรมป่าไม้ จัดให้มีโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ (The Western Forest Complex Ecosystem Management – เรียกโดยทั่วไปว่า โครงการ WEFOM)	
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๗	International Tropical Timber Organization: ITTO	PD ๑๘/๐๐ Rev. ๒ (F) “Management of the Phnom Protected Forests Complex to promote Cooperation for Transboundary Biodiversity Conservation between Thailand, Cambodia and Laos”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๖,๒๗๖,๒๔๔ บาทโดยสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว (เริ่มต้นโครงการ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ สิ้นสุดโครงการ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗) วัตถุประสงค์โครงการ : สร้างศักยภาพในความร่วมมือของสามประเทศ ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันโดยไม่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการที่ความหลากหลายทางชีวภาพที่มีร่วมกัน ถูกทำลายให้เสื่อมสภาพลง ผลงาน : ๑. ข้อมูล GIS และรายงานระบบนิเวศป่าไม้ สัตว์ป่า และเศรษฐกิจสังคม แผนการจัดการระยะยาว ๒๐ ปี (๒๐๐๑-๒๐๒๑) ๒. แผนปฏิบัติการ ๓ ปี (๒๐๐๓-๒๐๐๖) ๓. ประเมินต้นทุน และประเทศลาวมีความสนใจเข้าร่วมโครงการ และร่วมเขียนข้อเสนอโครงการระยะที่ ๒	
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๘	International Tropical Timber Organization: ITTO	(PD ๒๘/๐๐ Rev. ๑ (I) “Promotion of Sustainable Utilization of Rattan from Plantation in Thailand.”	ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๔๘ เดือน (กรกฎาคม ๒๕๔๔ – มิถุนายน ๒๕๔๘)	
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๖	CSIRO Forestry and Forest Products (CSIRO – FFP)	ทุนฝึกอบรม	เพื่อใช้ศึกษาฐานหลักฐานหลักฐานการผลิตน้ำมันจากพืช (gms chromatography for leaf oil analysis	สำนักวิจัยและพัฒนากรมป่าไม้
พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๕	องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency, JICA)	ฝึกอบรม	หลักสูตร เทคนิคการส่งเสริมการปลูกป่าสำหรับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	สำนักส่งเสริมการปลูกป่า

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๕	-	โครงการวิจัยร่วมกับศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น (Japan International Research Center for Agricultural Sciences: JIRCAS)	โครงการวิจัย "การพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมและบำรุงรักษาพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่เป็นประโยชน์และการจัดการแบบบูรณาการด้านการเกษตรและป่าไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (Development of Techniques for Nurturing Beneficial Indigenous Tree Species and Combined management of Agriculture and Forestry in Northeast Thailand, Tropical Monsoon Regions)	งบประมาณในการดำเนินโครงการ ๒,๕๙๗,๐๗๕ บาท ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๖๐ เดือน (ตุลาคม ๒๕๕๐ - กันยายน ๒๕๕๕)
พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๕	โครงการวิจัยร่วมกับองค์การศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น Japan International Research Center for Agricultural Sciences: JIRCAS)	โครงการวิจัย "การพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมและบำรุงรักษาพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่เป็นประโยชน์และการจัดการแบบบูรณาการด้านการเกษตรและป่าไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (Development of Techniques for Nurturing Beneficial Indigenous Tree Species and Combined management of Agriculture and Forestry in Northeast Thailand, Tropical Monsoon Regions)	โครงการวิจัย "การพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมและบำรุงรักษาพันธุ์ไม้พื้นเมืองที่เป็นประโยชน์และการจัดการแบบบูรณาการด้านการเกษตรและป่าไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (Development of Techniques for Nurturing Beneficial Indigenous Tree Species and Combined management of Agriculture and Forestry in Northeast Thailand, Tropical Monsoon Regions)	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
พ.ศ.๒๕๕๑	International Tropical Timber Organization: ITTO	โครงการเสริมสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศป่าไม้ของชาติ	ITTO ได้จัดทำรายงานผลและข้อเสนอแนะในการดำเนินการของประเทศไทยเพื่อมุ่งสู่การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยมีข้อเสนอแนะในการสร้างระบบข้อมูลด้านป่าไม้ของชาติเป็นข้อเสนอแนะหนึ่งในรายงานดังกล่าว ต่อมา ITTO ได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ ซึ่งกรมป่าไม้ได้จัดส่งข้อเสนอโครงการให้ ITTO และโครงการ ได้รับการอนุมัติจากคณะมนตรีองค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Council: ITTC) ในปี ๒๕๕๐ และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากประเทศผู้ให้ (Donor Countries) ในปี ๒๕๕๑ โดยมีงบประมาณในการดำเนินงาน ๑๖,๐๐๕ เหรียญสหรัฐ ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๔ เดือน	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ
พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๓	โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization :ITTO)	โครงการส่งเสริมความร่วมมือนอกชายฝั่ง	ดำเนินการจัดการฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ป่าไม้ตามแนวชายฝั่ง เพื่อส่งเสริมความร่วมมือนอกชายฝั่งความหลากหลายทางชีวภาพเขตแนวชายฝั่งประเทศไทย กับพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ระยะที่๒) เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมป่าไม้ของประเทศไทย กรมป่าไม้ของพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ (PSC) เป็นกลไกสำคัญในการให้คำแนะนำและเป็นตัวกลาง ให้คำแนะนำในการจัดการแก่งสามประเทศในการดำเนินงานโครงการตามเหลี่ยมมรกต	สำนักจัดการป่าชุมชน
พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๓	International Tropical Timber Organization: ITTO	PD ๒๕๔/๐๔ Rev. ๑ (F) "Management of the Emerald Triangle Protected Forests Complex to Promote Cooperation for Transboundary Biodiversity Conservation between Thailand, Cambodia and Laos (Phase II)"	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๖๔,๒๐๔ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว เริ่มดำเนินการ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑ สิ้นสุดโครงการ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๔	International Tropical Timber Organization: ITTO	โครงการฟื้นฟูต้นป่าไม้ในพื้นที่ประสบภัยสึนามิ (PD ๓๗/๐๔ Rev. ๑ (F) "Contribution to Forest Rehabilitation in Thailand's Area Affected by the Tsunami Disaster")	๑. กรมป่าไม้ได้ริเริ่มและพัฒนาโครงการฟื้นฟูต้นป่าไม้ในพื้นที่ประสบภัยสึนามิขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจาก ITTO กรมป่าไม้มีบทบาทหลักในฐานะหน่วยงานดำเนินการโดยมีสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยเป็นหน่วยงานความร่วมมือ ตามที่ได้มีการลงนามในบันทึกความร่วมมือ มีระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี และสถานบันสิ่งแวดล้อมไทยเข้าร่วม ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ ๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้บริเวณชายฝั่งทะเลและคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากภัยสึนามิเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ ๓. งบประมาณ ๓๙๐.๐๒๐ เหรียญสหรัฐ ระยะเวลา ๓๖ เดือน เริ่มดำเนินการสิงหาคม ๒๕๔๑ - กรกฎาคม ๒๕๔๔ ๔. กรมป่าไม้ใช้จ่ายจากงบประมาณปกติของกรมป่าไม้ เป็นเงิน ๓๔๓,๖๒๐ เหรียญสหรัฐ	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือร่วมมือ
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔	FAO (Food and Agriculture Organization)	จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่ "โครงการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกป่าในการจัดการป่าอย่างยั่งยืน" (Participation of tree plantation farmers for sustainable forest management)	เพื่อเสริมสร้างให้เกิดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการปลูก การตัดฟัน การแปรรูป และการใช้ประโยชน์ในสวนป่าที่ไม่รอดพ้นภัย และได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานที่หน่วยจัดการโครงการ (PMU)	สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๔	องค์การไม่แสวงหาผลกำไรระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization :ITTO)	การฟื้นฟูต้นป่าไม้ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ	คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้หลักการให้ดำเนินการโครงการความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับองค์การไม่แสวงหาผลกำไรระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization :ITTO) ในการฟื้นฟูต้นป่าไม้ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอโดยให้อธิบดีกรมป่าไม้ลงนามในความตกลงโครงการ (Project Agreement) ในนามของประเทศไทยและในนามของกรมป่าไม้ และให้กรมป่าไม้สามารถทำความตกลงสำหรับการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวในระยะที่ ๒ และ ๓ ได้	
พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕	Food and Agriculture Organization: FAO	โครงการเชื่อมโยงชุมชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการพัฒนาโครงการต้นป่าไม้สำหรับการเข้าสู่ตลาดคาร์บอนแบบสมัครใจ (TCPIRAS/๓๑๐ (D) "Linking communities in Southeast Asia to forest-related voluntary carbon markets"	โครงการนี้เป็นโครงการความร่วมมือทางวิชาการของ FAO ภายใต้โครงการ TCPIRAS/๓๑๐ (D) จัดทำขึ้นโดย FAO สำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ด้วยงบประมาณ ๔๗๔,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒๔ เดือน (มกราคม ๒๕๔๔ - ธันวาคม ๒๕๔๔) โดยจะดำเนินการในประเทศไทย กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาวและฟิลิปปินส์ มีระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ เดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการพัฒนาศักยภาพของประเทศที่จะระดับชาติและระดับภูมิภาคเพื่อเตรียมความพร้อมออกเสียงได้ (Markets) และจัดทำแนวทางและระบบสารสนเทศเพื่อช่วยให้นักพัฒนาสามารถพัฒนาโครงการต้นป่าไม้สำหรับการเข้าสู่ตลาดคาร์บอน	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือร่วมมือ
พ.ศ. ๒๕๔๕	ASEAN – Swiss Partnership on Social Forestry and Climate Change (ASECC)	ทุนฝึกอบรม	เพื่อปฐมนิเทศงานหลักสูตร Technical Meeting on Regional websites for ASEAN Forestry Cooperation ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ. ๒๕๔๕	-	ทุนฝึกอบรม	ได้รับทุนจากประเทศจีน อบรมหลักสูตร Seminar on Management of Urban Landscaping and Greening for Developing Countries	สำนักจัดการทรัพยากรการป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/โครงการ/โครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุน เอ อี อ	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. นายพิทย์ หันพนมพันธ์ ได้รับทุนดูงานด้านการเกษตรที่สหรัฐอเมริกา เวลา ๑ ปี ๒. นายคิด สุวรรณสุทธิ ได้รับทุนดูงานป่าไม้ในประเทศฟิลิปปินส์ ได้เห็น และญี่ปุ่น เวลา ๑ เดือน ๓. นายเพชร นรพัลลภ นายไพโรจน์ สุวรรณกร และนายพิชญ์ เพชรสุวรรณ ได้รับทุนดูงานตามโครงการอนุรักษ์และให้ประโยชน์ทรัพยากรเกษตรในได้ห้วยและลิลีป็นลีส เวลาเดือนครึ่ง ๔. นายสวัสดิ์ นิรัตน์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานอนุรักษ์ดินและน้ำในสหรัฐอเมริกา เวลา ๑ ปี ๕. ศึกษาและดูงานทางแมลง ณ สหรัฐอเมริกา เวลา ๑ ปี ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุน เอ ไอ ดี	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานทางการจัดการและพัฒนาการเกี่ยวกับดินและน้ำ ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๖ เดือน ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรังดุมเยอร์	ทุนศึกษาและดูงาน	นายศุภยุทธ การันต์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับไม้ในสวนป่าและป่าธรรมชาติที่สหรัฐอเมริกา เวลา ๑ ปี ๔ เดือน ๑. นายพจน์ อนุวงศ์ ศึกษาและดูงานการอาบนำยาไม้ ในประเทศเยอรมันตะวันตก อังกฤษ และอินเดีย เวลา ๔ เดือน ๒. นายพิศาล สมรรถบุตร ได้ทุนฝึกอบรมและดูงานค้นคว้าทางวนวัฒนวิทยา ในประเทศอินเดียและมลายู เวลา ๖ เดือน ๓. นายวิทยา สงตะกุล ได้ทุนศึกษาดูงานทางไม้อัดและไม้ประติษฐ์ ณ ประเทศออสเตรเลียและญี่ปุ่น เวลา ๗ เดือนครึ่ง ๔. นายชญชัย เสน่ห์ภา นายอรัลมา ธรรมลิขิ์ และนายสุชัย เชื้อสมบุรณ์ ได้ทุนอบรมเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ทางอากาศ ที่กัวลาลัมเปอร์และบอร์เนียว ประเทศสหพันธรัฐมลายู เวลา ๒ เดือนครึ่ง ๕. นายคิด สุวรรณสุทธิ และนายอุดม บุณิกานนท์ ได้ทุนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับไม้สน ย่านลาตินอเมริกาในประเทศเม็กซิโก เวลา ๒ เดือน ๖. ดูงานทางจำแนกไม้สัก ที่ประเทศพม่า (๖ มกราคม - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔) และอินโดนีเซีย (๑๔ มีนาคม - ๒๔ เมษายน ๒๕๐๔) ๑ ทุน ๗. ดูงานทางพฤกษศาสตร์ ในราชอาณาจักร เวลา ๖ เดือน ๑ ทุน ๘. ศึกษาอบรมเกี่ยวกับเครื่องจักรกล ที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่า เวลา ๖ สัปดาห์ ๒ ทุน ๙. ศึกษาและดูงานทางการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า ในประเทศเดนมาร์ก เยอรมัน และอินเดีย เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายประเสริฐ โพธิ์ปักษ์ ๑๐. ศึกษาและดูงานทางการจัดการและวนวัฒนวิทยาของสวนป่า ในออสเตรเลีย เวลา ๑ ปี ได้แก่ นายวรา กุลชล ๑๑. ศึกษาอบรมทางการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ ในประเทศเนเธอร์แลนด์ เวลา ๑๓ เดือน ได้แก่ นายมานิต นัยเนตร ๑๒. ศึกษาอบรมทางด้านการศึกษาอบรม ในสวีเดน เวลา ๔๕ วัน ได้แก่ นายณรงค์ กฤดาณกุล ๑๓. อบรมด้านการปรับปรุงพันธุ์ไม้ป่า ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๑ เดือน ได้แก่ นายเลียงชัย เน่าลัจจะ ๑๔. ศึกษาอบรมทางการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติป่าไม้ในประเทศสวีเดน เวลา ๒๒ วัน ได้แก่ นายธานี บุญโยภาส ๑๕. อบรมและดูงานด้านสัตวป่า ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายสมทบ ชัยพันธุ์ ๑๖. ดูงานการปรับปรุงพันธุ์ไม้ป่า ในอังกฤษ เวลา ๒๔ วัน ได้แก่ นายสมเพิ่ม กิตตินันท์ และนายदनัน กิ่งเมืองเก่า	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุน FAO (Food and Agriculture Organization)	ทุนศึกษาและดูงาน		๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุน FAO ร่วมกับสัปดาห์ และอีคาเฟ	ทุนศึกษาและดูงาน	ฝึกอบรมด้านการขนส่งไม้และของป่า ที่ประเทศสวิตเดน เวลา ๓๐ วัน ได้แก่ นายประเสริฐ โพธิ์ปักษ์ และ นายอนันต์ ทิตตาร	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุน FAO และรัฐบาลสวิตเดน	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานเกี่ยวกับการกอบการและอุปหาน้ำยาไม้ ณ ประเทศสวิตเดน เวลา ๑๓ สัปดาห์ ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลญี่ปุ่นตามแผนการโคลัมโบ	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. นายเกษมگیر ศรีโตติ และนายประทีป อุดมตะโยธิน ได้รับทุนทางวนวัฒนวิทยภายในประเทศญี่ปุ่น เวลา ๑ ปี และ ๑๐ เดือน ตามลำดับ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๒. นายณณอม ปรเมรัตน์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานผลิตไม้ ในประเทศญี่ปุ่น เวลา ๑ ปี	
			๓. ศึกษาและดูงานทางการจัดการป่าไม้ ณ ประเทศญี่ปุ่น เวลา ๕ เดือน ๒ ทุน	
			๔. ศึกษาและอบรมในหลักสูตรประดิษฐ์กรรมไม้ ที่ญี่ปุ่น เวลา ๖ เดือน ๒ ทุน	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลญี่ปุ่นตามแผนการโคลัมโบ	ทุนศึกษาและดูงาน	๕. ศึกษาและดูงานป่าไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๖ เดือน ๒ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๑. นายพงศ์ โลโน ได้ทุนศึกษาและดูงานการทดลองกำลังไม้ที่วิทยาลัยและสถาบันด้านค้ำทางป่าไม้ เมืองเดรดรูมประเทศอินเดีย เวลา ๖ เดือน	
			๒. นายสุนทร พันธุวนิชย์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานอบ ไม้ ไม้ เวลา ๖ เดือน	
			๓. ศึกษาและดูงานป่าไม้ ในประเทศอินเดีย เวลา ๑ ปี ๑ ทุน	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลสหพันธรัฐมาลายูตามแผนการโคลัมโบ	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานเกี่ยวกับการจัดการป่ายาง ณ เมืองกัวลาลัมเปอร์ เวลา ๑๐ สัปดาห์ ๒ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลสิงคโปร์ตามแผนการโคลัมโบ	ทุนศึกษาและดูงาน	ฝึกอบรมเกี่ยวกับการจำแนกต้นไม้ ที่สิงคโปร์ เวลา ๓ เดือน ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนตามแผนโคลัมโบ	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ฝึกอบรมวิชาป่าไม้ ในสหภาพพม่า เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายวีระ วีระสัมพันธ์ นายสร้อย มังคัลย์เชียร และนายวีระ นาคะธีรานนท์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
			๒. ศึกษาและดูงานทางสภายสมบัตินี้ ในอังกฤษ เวลา ๗ เดือน ได้แก่ นายพงศ์ โลโน	
			๓. ศึกษาและดูงานทางลักษณะโครงสร้างของไม้ ในอังกฤษ เวลา ๙ เดือน ได้แก่ นายณรงค์ โทณนามท์	
			๔. ศึกษาและดูงานทางพฤกษศาสตร์ ในสิงคโปร์ เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายมนต์ชัย ศรีสุโข	
			๕. ศึกษาและดูงานทางการบริการงานป่าไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๔๕ วัน ได้แก่ นายจันทงค์ โพธิ์สีลาโร	
			๖. ศึกษาและดูงานด้านค้ำทางผลิตผลป่าไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายบุญมาก มุกดาสนิท	
			๗. ศึกษาและดูงานทางอุตสาหกรรมไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๔ เดือน ได้แก่ นายสรรเสริญ เจริญศรี	
			๘. ศึกษาและดูงานทางวงวนวัฒนวิทยาและการจัดการป่าไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๗๕ วัน ได้แก่ นายประสาน ป่ารุ่งราษฎร์	
			๙. ศึกษาอบรมด้านค้ำทางผลิตผลป่าไม้ ในญี่ปุ่น เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายวิจิตร กฤษณะบำรุง และนายวรา ธรรมพันธุ์	
			๑๐. ฝึกอบรมและดูงานป่าไม้ ในออสเตรเลีย เวลา ๓ เดือน ได้แก่ นายสมพงษ์ ปิณฑิการ	
			๑๑. ฝึกอบรมและดูงานการอุปหาน้ำยาไม้ ในอินเดีย เวลา ๖ เดือน ได้แก่ นายณณิกรรต เฉลิมพงษ์	
			๑๒. อบรมเกี่ยวกับการกรอนุรักษ์และจัดการสัตว์ป่า เวลา ๑ ปี ได้แก่ นายศุภวิทย์ วิรัชกุล นายสมพงษ์ อนุภูณ และนายสัมพันธ์ อนุวัชรชาติ	
			๑๓. ศึกษาและดูงานการอนุรักษ์ป่าไม้ ในมาเลเซีย เวลา ๔ เดือน ได้แก่ นายวัชรระ อุณการ์	

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลฝรั่งเศส	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. นายปฎิเดช อารยะศาสตร์ ให้นุเมอโกบรัมและดูงานป่าไม้ในประเทศฝรั่งเศส เวลา ๖ เดือน ๒. ยอมรับเกี่ยวกับการค้นคว้าทางวนวัฒนวิทยา ณ ประเทศฝรั่งเศส เวลา ๔ เดือน ๑ ทุน ๓. ศึกษาและดูงานการจัดการป่าไม้ ในฝรั่งเศส เวลา ๑๐ เดือน ได้แก่ นายจรัญรัฐ ทัดจันทร์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลเยอรมัน	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานด้านวิจัยผลิตภัณฑ์ไม้ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เวลา ๒ เดือน ได้แก่ นายทักศักดิ์ ศรีสุธี ๒. ดูงานทางแผ่นไม้ไผ่อัด เชื้อกระดาษ และกลสมปั่วไม้ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เวลา ๑๖ เดือน ได้แก่ นายสุธี หาญสงคราม นายสมศรี อรัญญูมิ และนายสายันท์ จารุคม ๓. ศึกษาและดูงานทางแผ่นไม้ประกอบเคเคี ลักษณะโครงสร้างไม้และโรตที่ขี้ป่าไม้ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เวลา ๑๖ เดือน ได้แก่ นายสมศักดิ์ พัฒนประภาพันธ์ นางสาววิรัช สุทธิชัยชัย นายเอี่ยม จันทย์คุณ และนางสาวฤดี โรจนกิจ ๔. ศึกษาและดูงานทางเชื้อไม้และกระดาษ และอบแห้งไม้ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เวลา ๑๖ เดือน ได้แก่ นายอรรถพร อริชิตินุตร และนายบุญเลิศ อังศิริจินดา ๕. ศึกษาและดูงานด้านพัฒนาการลุ่มน้ำ ในเยอรมัน เวลา ๑๖ เดือน ได้แก่ นายอนุศักดิ์ สุนันทพงษ์ศักดิ์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลแคนาดา	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานวิเคราะห์และผลิตผลิตภัณฑ์ไม้ ในประเทศแคนาดา เวลา ๔๐ วัน ๑ ทุน ๒. ศึกษาและดูงานตามโครงการ ในแคนาดา เวลา ๔ เดือน ได้แก่ นายสาดกร จากจวบสินธุ์ และนายโยธิตร์รัตน์ วัฒนกิจจานุรักษ์ ๓. ศึกษาและดูงานทางวิทยุวิทยา ในแคนาดา เวลา ๑๖ เดือน ได้แก่ นางวิภา สุบรรณเสถณี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลเนเธอร์แลนด์	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานทางพฤกษศาสตร์ ในเนเธอร์แลนด์ เวลา ๑ ปี ได้แก่ นางชุมศรี ชัยอนันต์ และนางสีนภา ผู้พัฒมพงษ์ ๒. ศึกษาและดูงานการสร้างทรัพยากรป่าไม้โดยชุมชนที่ทางอากาศ และดูงานถ่ายอุทกอากาศ ใน เนเธอร์แลนด์ เวลา ๑๔ เดือนครึ่ง ได้แก่ นายศุภชัย เชื้อสมบูรณ์ ๓. ศึกษาและดูงานด้านสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ในเนเธอร์แลนด์ เวลา ๑ ปี ได้แก่ นายพญง นพสุพรรณ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลสวีเดน	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานด้านอุตสาหกรรมและเชื้อกระดาษ ในสวีเดน เวลา ๓ เดือนครึ่ง ได้แก่ นายสตรเสรีญ เจริญศรี	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลสาธารณรัฐจีน	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานป่าไม้ ที่ไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ๒ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลนอร์เวย์	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานด้านป่าไม้ ในประเทศนอร์เวย์ เวลา ๑ ปี ๒ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลออสเตรเลีย	ทุนศึกษาและดูงาน	ศึกษาและดูงานการตรวจจำแนกเกี่ยวกับกิจการป่าไม้ ประเทศออสเตรเลีย เวลา ๑ ปี ๑ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานทางส่งเสริมการเกษตร ในญี่ปุ่น เวลา ๖ สัปดาห์ ๑ ทุน ๒. ศึกษาและดูงานทางกาการพัฒนาและส่งเสริมดิน ในญี่ปุ่น เวลา ๒ เดือน ๓ ทุน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนสโมสรโรตารีโรตริว นีวซีแลนด์	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ศึกษาและดูงานการจัดการป่าไม้ ในนิวซีแลนด์ เวลา ๑ ปี ได้แก่ นายสมเจตน์ นวรัตน์	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนยูเนสโค	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสำรวจพันธุ์ไม้เขตร้อน ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและบอร์เนียว เวลา ๖ สัปดาห์ ๑ ทุน ๒. ปฏิบัติงาน ณ สถาบันค้นคว้าทางไม้ เคปอง เมืองกัวลาลัมเปอร์ มลายู ๑๐ วัน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนเชอซอม	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. นายถนอม เปรมรัตน์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานส่งเสริมการเกษตร ที่ประเทศฟิลิปปินส์ เวลา ๑ เดือน ๒. นายสมศักดิ์ พัฒนประภาพันธุ์ ได้รับทุนศึกษาและดูงานทางอนุรักษ์ดินที่ได้พรหมและญี่ปุ่น เวลา ๒ เดือนเศษ ๓. ศึกษาและดูงานทางอนุรักษ์ดินและน้ำ ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๖ เดือน ๒ วัน ๔. ศึกษาและดูงานทางอนุรักษ์ดินและน้ำ ในไต้หวันและเกาหลี เวลา ๑ เดือน ๓ วัน ๕. อบรมและดูงานส่งเสริมการเกษตร ในไต้หวัน เวลา ๑๕ วัน ๓ วัน ๖. ศึกษาและดูงานทางอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่ไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ๒ วัน ๗. ดูงานเกี่ยวกับสมาคมเกษตรกร ในไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ๒ วัน ๘. ศึกษาและดูงานอนุรักษ์ดินและน้ำ ในไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ๒ วัน ๙. ฝึกอบรมเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๖ เดือน ๑ วัน ๑๐. ศึกษาและดูงานจัดการและพัฒนาเกี่ยวกับดินและน้ำ ในไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ๒ วัน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ทุนองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ	ทุนศึกษาและดูงาน	๑. ดูงานส่งเสริมการเกษตร ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๒ เดือน ได้แก่ นายสัมพันธุ์ ปานะสีก ๒. ดูงานด้านป่าไม้ ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๑ เดือน ได้แก่ นายดุสิต พานิชย์พันธ์ ๓. ดูงานทางการป้องกันไฟป่า ในสหรัฐอเมริกา เวลา ๒๖ สัปดาห์ ได้แก่ นายณวัฒน์ โสการรัตน์ และนายพิภพ จันทนวงษ์ ๔. ศึกษาและอบรมเกี่ยวกับการใช้สารกันแมลงพาหะรื้อสีในงานด้านศรัทธาทางป่าไม้ ในเยอรมัน เวลา ๒ เดือน ได้แก่ นายพงศ์ โสโน ๕. ศึกษาและดูงานวิธีปฏิบัติและฝึกอบรมคนงานป่าไม้ ในฟิลิปปินส์ เวลา ๑ เดือน ได้แก่ นายวัฒนา แก้วกัญญิต และนายชนินทร ปทุมมณี ๖. อบรมด้านความสมบูรณ์ของดินและการใช้ปุ๋ย ในอิสราเอล เวลา ๑๓ สัปดาห์ ได้แก่ นายอุดม กระจำรังส ๗. ศึกษาและดูงานทางนิเวศป่าผลัดใบกับวิธีปฏิบัติ ในไต้หวัน เวลา ๑ เดือน ได้แก่ นายพงศ์ โสโน	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ร่วมมือกับ ASEAN INSTITUTION FOREST MANAGEMENT (AIFM)	การติดต่อกับต่างประเทศ	๑. เป็นโครงการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกสมาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาการจัดการป่าไม้ ทำการวิจัยด้านการจัดการป่าไม้จำนวน ๔ เรื่อง ๒. ทำการวิจัยด้านการจัดการป่าไม้จำนวน ๒ เรื่อง	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ร่วมมือกับโครงการวิจัยร่วมมือไทยญี่ปุ่น (JICA)	การติดต่อกับต่างประเทศ	ทำการวิจัยด้านการจัดการป่าไม้จำนวน ๒ เรื่อง	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ขอความช่วยเหลือด้านอาสาสมัครจากหน่วยงานต่างประเทศ ๓ องค์การคือ อาสาสมัครอเมริกัน (U.S.Peace Corps.) อาสาสมัครแคนาดา (CUSO) และอาสาสมัครอังกฤษ (VSO)	-	ช่วยในการศึกษาวิจัย ด้านศรัทธาทางวิชาการในเขตอุทยานแห่งชาติ	๑๐๐ ปี กรมป่าไม้
ไม่ระบุปี พ.ศ.	FAO	โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ผู้ปลูกป่าในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Participation of Tree Plantation Farmers in Sustainable Forest Management)	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณทางด้านวิชาการจาก FAO จำนวน ๓๒๖,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ภายใต้โครงการ TCP/THA/๑๒๑๓ โดยรัฐบาลไทยสนับสนุนสถานที่และเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมสร้างให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการปลูก การตัดฟัน การแปรรูปไม้ และการใช้ประโยชน์ส่วนป่าที่หรืออดพ้นจากและเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกป่าให้ดีขึ้นด้วยอาชีพปลูกสวนป่า ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒๔ เดือน (สิ้นสุดโครงการแล้ว)	สำนักงานส่งเสริมการปลูกป่า เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในอดีต

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	FAO	โครงการเชื่อมโยงชุมชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการพัฒนาโครงการด้านป่าไม้สำหรับการค้าอุตสาหกรรมแบบสมัครใจ (Linking communities in Southeast Asia to forest-related voluntary carbon markets)	โครงการความร่วมมือทางวิชาการของ FAO ภายใต้โครงการ CPRAS(๓๑๑D) จัดทำขึ้นโดย FAO สำนักงานภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดย FAO สนับสนุนงบประมาณจำนวน ๔๗๔.๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยจะดำเนินการในประเทศไทย กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว และฟิลิปปินส์ เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการพัฒนาศักยภาพของประเศทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาคในด้านตลาดคาร์บอน (Carbon markets) และจัดทำแนวทางและระบบสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาโครงการด้านป่าไม้สำหรับการค้าอุตสาหกรรม ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒๔ เดือน (สิ้นสุดโครงการแล้ว)	สำนักส่งเสริมการค้าปลีก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PDD ๑/๙๔ “Rubberwood Utilization and Marketing in Thailand”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๘๒,๒๒๙ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PDD ๔/๙๔ “Promotion of Tropical Non-wood Forest Products in Thailand”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๘๙,๘๘๖ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PD ๒/๙๔ (F) “Preparatory Study to Install a Continuous Monitoring System for the Sustainable Management of Thailand’s Forest Resources”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๖๘๑,๐๓๔ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PD ๒๘/๙๔ (F) “A Scientific and Technical Workshop for S.E. Asia on Forest Restoration for Wildlife Conservation”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๓๖,๕๑๔ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PD ๕๖/๙๔ Rev. ๑ (I) “The Promotion of the Utilization of Bamboo from Sustainable Sources in Thailand”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๔๕๒,๙๕๖ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	PD ๕๑/๐๐ Rev. ๒ (I,M) “Improvement of Rubberwood Utilization and Marketing in Thailand”	ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ITTO จำนวน ๔๐๖,๑๓๔ เหรียญสหรัฐ ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว	

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/โครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๐๑-๒๕๐๒	รัฐบาลเดนมาร์ก	โครงการ Flora of Thailand	เป็นโครงการสำรวจพรรณไม้ร่วมกันระหว่างไทย-เดนมาร์ก โดยมีต้นตงจากสถาบันพฤกษศาสตร์ทั้งประเทศร่วมกันเป็นคณะกรรมการบริหาร Flora of Thailand มีหน้าที่บริหาร และวางแผนการวิจัยพรรณไม้ไทยให้มีความช่วยเหลือด้านเอกสารทางวิชาการพฤกษศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับพรรณไม้ ฯลฯ และให้การสนับสนุนแหล่งทุนในการ ศึกษา สืบถาม และวิจัยให้แก่ักพฤกษศาสตร์ของไทยอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุมติดตามผลทุก ๓ ปี โครงการนี้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน	http://science.sut.ac.th/goddbio/flora/covert.html
พ.ศ.๒๕๓๗-ปัจจุบัน	-	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United National Framework Convention on Climate Change: UNFCCC)	ส่วนใหญ่สัญญาและพันธการนี้ระหว่างประเทศ สักัดสำคัญความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	
พ.ศ.๒๕๔๐-ปัจจุบัน	-	ความหลากหลายทางชีวภาพข้ามเขตแดนระหว่างประเทศไทย กัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Management of the Emerald Triangle Protected Forests Complex to Promote Cooperation for Trans-boundary Biodiversity Conservation between Thailand, Cambodia and Laos)	เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพข้ามเขตแดนระหว่างประเทศ (Transboundary Biodiversity Conservation Areas) เพื่อแก้ไขปัญหาการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและรักษาบริการของระบบนิเวศ (ecosystem services) ที่มนุษย์ใช้ในการดำรงชีพ นอกจากนี้พื้นที่คุ้มครองบางแห่งมีขนาดเล็กและโดดเดี่ยว ทำให้ไม่เพียงพอต่อการอนุรักษ์ของสัตว์ป่าขนาดใหญ่ เช่น ช้าง เสือ หรือสามารถรองรับประชากรสัตว์ป่าจำนวนมาก อีกทั้งการจัดการพื้นที่ดำเนินการเฉพาะในพื้นที่รับผิดชอบทางกฎหมาย (political boundary) โดยไม่ได้คำนึงถึงขอบเขตทางนิเวศ (ecological boundary) และขาดการประสานงานระหว่างพื้นที่ใกล้เคียง	
พ.ศ.๒๕๔๐-ปัจจุบัน	-	พันธะสัญญาข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้สนธิสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD)	๑) จัดตั้งสำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ เพื่อดำเนินการบริหารจัดการและศึกษาวิจัยในด้านที่เกี่ยวข้อง ๒) ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมรัฐภาคีภายใต้สนธิสัญญา CBD ๓) จัดฝึกอบรมการเก็บข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ๔) จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ ๕) จัดตั้งเครือข่ายชุมชน (Networking) ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ๖) จัดฝึกอบรมด้านการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ (Benefit sharing) ให้แก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้และชุมชนท้องถิ่นเป้าหมาย ๗) ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ ๘) จัดทำฐานข้อมูล (Database) เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านการป่าไม้	

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในปัจจุบัน

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๔๑-ปัจจุบัน	-	การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ (ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF)	การประชุม ASOF เป็นเวทีประชุมด้านการป่าไม้ของเจ้าหน้าที่อาวุโสระดับอธิบดีกรมป่าไม้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ด้านทศพลเขต ทศทางและนโยบายความร่วมมือด้านการป่าไม้ตลอดจนด้านกิจกรรมความร่วมมือต่างๆระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงดูเจรจาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของอาเซียนอย่างยั่งยืน	
พ.ศ.๒๕๔๑-ปัจจุบัน	-	อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Convention on Wetlands of International Importance as Waterfowl Habitat : RAMSAR)	ส่วนอนุสัญญาและพันธมิตรการป่าไม้ระหว่างประเทศ สังกัดสำนักงานความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานภายใต้สัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	
พ.ศ.๒๕๔๑-ปัจจุบัน	Food and Agriculture Organization – FAO	-	องค์การระหว่างประเทศ ความคิดริเริ่มระหว่างอาเซียนและองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization – FAO) ในเลขาธิการในการติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อการตัดไม้ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Code of Practice of Forest Harvesting in Asia Pacific)	
พ.ศ.๒๕๔๓-๒๕๕๖	โครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าของรัฐบาลญี่ปุ่น (Grant Aid) กับรัฐบาลญี่ปุ่นในแผนงานอนุรักษ์ป่าไม้	โครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าของรัฐบาลญี่ปุ่น (Grant Aid) ประจำปีงบประมาณญี่ปุ่น ๒๕๕๒ ในแผนงานรักษายาป่าไม้สำหรับประเทศไทย (Japan's Grant Aid ๒๐๐๙ for the Forest Preservation Programme for the Kingdom of Thailand)	รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่รัฐบาลแห่งประเทศไทย เพื่อขยายความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่มีมิตรระหว่างสองประเทศ และเพื่อเป็นการสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลแห่งประเทศไทย ในการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเน้นเป็นพิเศษที่การปรับใช้และการบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการปรับปรุงการเข้าถึงการใช้พลังงานสะอาดภายใต้แผนงานการอนุรักษ์ป่าไม้ มูลค่าความช่วยเหลือ ๙๐๐ ล้านบาท เริ่มโครงการ พ.ศ.๒๕๔๓ (ตุลาคม ๒๕๔๓ – กันยายน ๒๕๕๖) ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓๖ เดือน	ส่วนวิเทศสัมพันธ์ สรป. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๖	APFNet และ CAF	โครงการวิจัย เชื้อ การทำแผนที่ป่าไม้และแผนที่การคาร์บอนไดออกไซด์ในเขตภาคลุ่มภูมิภาค ลุ่มน้ำโขงและประเทศมาเลเซีย (Forest Cover and Carbon Mapping in the Greater Mekong Subregion and Malaysia)	โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและประเทศมาเลเซีย เพื่อดำเนินโครงการประเมินและจัดทำแผนที่ของป่าไม้และปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งริเริ่มโครงการโดย APFNet และ CAF ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้เพื่อลดปัญหาโลกร้อน การป่าไม้เป็นหน่วยงานของประเทศซึ่งมีภารกิจในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศเห็นว่าโครงการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการป่าไม้ของประเทศไทย และช่วยในการแก้ไขปัญหาด้านโลกร้อนด้วย โดยโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินพื้นที่ป่าไม้และมวลชีวภาพเหนือพื้นดิน (Above Ground Biomass) ในพื้นที่ศึกษาของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) และประเทศมาเลเซีย เริ่มดำเนินการ กันยายน ๒๕๔๔ เป็นระยะเวลา ๒ ปี (กันยายน ๒๕๔๔ – สิงหาคม ๒๕๕๖)	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนัก สำนักความร่วมมือ

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๖	องค์กร Asia-Pacific Network for Sustainable Forest Management and Rehabilitation (APFNet)	โครงการวิจัยเรื่อง การทำแผนที่ป่าไม้และ แผนที่กำหนดคาร์บอนไดออกไซด์ ในประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคเอเชีย (Forest Cover and Carbon Mapping in the Greater Mekong Subregion and Malaysia)	สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการโครงการวิจัย เรื่อง การทำแผนที่ป่าไม้และแผนที่กำหนดคาร์บอนไดออกไซด์ ในประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคเอเชีย และประเทศมาเลเซีย โดยมีการป่าไม้เป็นตัวแทนรับผิดชอบในการดำเนินการ (Implementing Agency :IA) ของประเทศไทย	กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบ
พ.ศ.๒๕๕๔-ปัจจุบัน	ASEAN-ROK Forestry Cooperation Agreement	-	สาธารณรัฐเกาหลี โครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียนและเกาหลีในการฟื้นฟูระบบนิเวศของป่าเสื่อมโทรมในประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	
พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙	โครงการวิจัยร่วมกับ องค์กรยูเอ็นจีซีวิทย าศาสตร์การเกษตร ระหว่างประเทศแห่ง ประเทศญี่ปุ่น Japan International Research Center for Agricultural Sciences: JIRCAS)	แผนงานวิจัยเทคนิคการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อส่งเสริม การป่าไม้อย่างยั่งยืน	เพื่อประเมินและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในการสนับสนุนการค้าเสรีของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในพื้นที่สวนป่าและป่าชุมชน เน้นการพัฒนาเทคนิคการใช้ประโยชน์และวิธีการที่จะสนับสนุนการตลาดเพื่อ เพิ่มจำนวนการปลูกสร้างสวนป่าไม้ในเนื้อที่ที่มีความสูงชันสูงในพื้นที่ใหม่ โดยเฉพาะทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมุ่งเน้นการประเมินความสามรถในการเก็บกักคาร์บอน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นโครงการในระยะที่สอง ภายใต้แผนงานแผนงานวิจัย (Work Plan) Winprovement of utilization techniques of forest resources to promote sustainable forestry” ระยะเวลารวิจัย ๕ ปี ประกอบด้วย ๒ study subjects คือ ๑. Stabilization of teak plantation management และ ๒. Evaluation of carbon sequestration capacity and allowable forest products harvested from private plantations and community forest	สำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ เป็นหน่วยงาน รับผิดชอบ
พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘	International Tropical Timber Organization : ITTO	โครงการจัดการผืนป่าอนุรักษ์สามเหลี่ยมมรกตเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งภาพข้ามเขตแดนระหว่างประเทศไทย กัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะที่ ๓ (PD ๕๗/๑๐ Rev. ๑ (F) Management of the Emerald Triangle Protected Forests Complex to Promote Cooperation for Trans-boundary Biodiversity Conservation between Thailand, Cambodia and Laos Phase III	เพื่อแก้ไขปัญหามาตรการการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองที่ไม่เพียงพอต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน รวมทั้งพื้นที่คุ้มครองบางแห่งที่มีขนาดเล็กและไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่เพียงพอต่อการอยู่อาศัยของ สัตว์ป่าขนาดใหญ่ อีกทั้งการจัดการพื้นที่ดังกล่าวเป็นการเฉพาะพื้นที่รับผิดชอบทางกฎหมาย (Political Boundary) โดยไม่ได้คำนึงถึงขอบเขตทางนิเวศ (Ecological Boundary) และขาดการประสานงานระหว่างพื้นที่ใกล้เคียง นักวิทยาศาสตร์จึงได้มีแนวคิดการจัดตั้งพื้นที่อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพข้ามเขตแดนระหว่างประเทศ (Transboundary Biodiversity Conservation Areas) เพื่อแก้ไขปัญหาดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญจาก ITTO ร่วมกับกรมป่าไม้ได้คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการดำเนินการ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า กลุ่มป่าอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็นมีความเหมาะสมมากที่สุด เริ่มดำเนินการกันยายน ๒๕๕๔ - สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นระยะเวลา ๓ ปีงบประมาณ ๒๐๕๑.๐๓๙ หรือยุครัฐ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการป้องกันและกำจัด ตามความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าสามเหลี่ยมมรกตโดยใช้สัตว์ป่าขนาดใหญ่ เช่น ช้าง เสือ เป็นต้นต่อไปว่า เป้าหมายในการดำเนินงาน	ส่วนความ ร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในปัจจุบัน

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ.๒๕๕๖	APFNet ประเทศจีน	ทุนอบรม	ได้รับทุนอบรมหลักสูตร Forest Cover and Carbon Mapping in the Greater Mekong Sub region and Malaysia	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)
พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗	โครงการความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับองค์การไม่ใช่อัยการระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization :ITTO)	โครงการพัฒนาและดำเนินการเกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน “(Development and Implementation of Criteria and Indicators for Sustainable Manangement of Planted Forest and Community Forest : PD ๔๗๐/๐๗ Rev.JF)”	กรมป่าไม้และองค์การไม่ใช่อัยการระหว่างประเทศได้มีความตกลงดำเนินการ เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์และผลผลิตจากป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน และจากแหล่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จนถึงการประเมินการติดตามการใช้ประโยชน์ไม้ ที่เรียกว่า Timber Chain หรือ Chain of Custody (COC) รวมทั้งการประเมิน (Auditing) ตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการถ่ายทอดและฝึกอบรมให้ผู้เกี่ยวข้องและภาคผู้ใช้เป็นมาตรฐานของประเทศในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๒๐๙,๕๗๔ เหรียญสหรัฐ ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ เดือน เริ่มดำเนินการมกราคม ๒๕๕๖ - ธันวาคม ๒๕๕๗	สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗	International Tropical Timber Organization : ITTO	โครงการการพัฒนาและดำเนินการตามเกณฑ์และตัวชี้วัดด้านการจัดการอย่างยั่งยืน สำหรับป่าปลูกและป่าชุมชน (PD ๔๗๐/๐๗/Rev.๑ (F) “Development and Implementation of Criteria and Indicators for Sustainable Management of Planted Forests and Community Forests”)	ITTO ได้สนับสนุนงบประมาณให้ประเทศไทยดำเนินการตามโครงการพัฒนาและดำเนินการเกณฑ์และตัวชี้วัดในการจัดการอย่างยั่งยืนของสวนป่าและป่าชุมชน ซึ่งได้มีความตกลง เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เพื่อให้ประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์ไม้และผลผลิตจากป่าไม้ที่ยั่งยืนและจากแหล่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดระดับประเทศ (Notional C&I) ในการจัดการอย่างยั่งยืนของสวนป่าและป่าชุมชน จนถึงการประเมินการติดตามไม้ นำเข้าโรงงานและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ที่เรียกว่า Timber Tracking หรือ Chain of Custody (COC) การประเมินการจัดการอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์และตัวชี้วัด (Auditing) รวมทั้งการถ่ายทอดและฝึกอบรมให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประกาศใช้เป็นมาตรฐานของประเทศในการจัดการสวนป่าและป่าชุมชนที่ยั่งยืน ระยะเวลาดำเนินการ ๒๔ เดือน งบประมาณรวม ๒๕๔,๖๗๔ เหรียญสหรัฐ เริ่มดำเนินการ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นระยะเวลา ๒ ปี	ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/การจัดโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗		Agreement ระหว่างกรมป่าไม้กับ กระทรวงบริการป่าไม้แห่งสาธารณรัฐเกาหลี (The Korea Forest Service-KFDS) ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างควมเข้มแข็งของศักยภาพชุมชนในการจัดการป่าไม้บริเวณลุ่มน้ำเลยบ จังหวัดน่านของประเทศไทย โดยใช้กระบวนการริเริ่มด้านป่าชุมชนจากแนวความคิด REDD+ ภายใต้กระบวนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Strengthening Community Capacity in Forest Management of Nam Redb Watershed at Nan Province of Thailand: A Community Forestry Initiative for REDD+ Concept based on Climate Change Adaptation and Sustainable Forest Management)	๑. กรมป่าไม้ให้บริการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงบริการป่าไม้แห่งสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อดำเนินโครงการจัดการรายประเทศ (Individual project) ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑๒ เดือน วงเงินสนับสนุน ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริก ซึ่งมีกรมอนุรักษ์ทรัพยากรในระหว่างการประชุมด้านเทคนิคพิเศษระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้ของอาเซียนและเกาหลี ครั้งที่ ๒ (The ๒nd Special Technical Meeting on ASEAN- ROK Forest Cooperation) ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ณ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ๒. เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ - ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ พื้นที่ลุ่มน้ำเลยบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน โดยเริ่มต้นกิจกรรมด้านการปลูกและฟื้นฟูป่า การทำฝายชะลอน้ำ และการทำแปลงตรวจวัดปริมาณคาร์บอนในป่าธรรมชาติและป่าชุมชน ๓. หากโครงการได้รับการประเมินอยู่ในระดับที่น่าพอใจจากทีมประเมินของ KFS หากโครงการจะใช้เป็นต้นแบบในการขอรับการสนับสนุนจาก KFS เพื่อขยายพื้นที่ดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดน่านทั้งหมดต่อไป	ส่วนอนุรักษ์ป่าและพันธุ์พืชระหว่างประเทศ สำนักงานความร่วมมือ
พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗	ความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับ ASEAN-ROK Special Cooperation ในการดำเนินการเรื่อง Restoration of Degraded Ecosystems and Conservation of Biodiversity in the ASEAN Region		๑. กรมป่าไม้ให้บริการสนับสนุนงบประมาณจาก ASEAN-ROK Special Cooperation เพื่อดำเนินโครงการโครงการระดับภูมิภาค (Regional project) ระยะเวลาดำเนินการกับกลุ่มประเทศ ๑๒ เดือน วงเงินสนับสนุน ๓๔๕.๕๕๓ ดอลลาร์ โดยดำเนินการร่วมกับกลุ่มประเทศเม็กซิโก ใช้ป่า สลา เม็กซิโก กัมพูชา และเวียดนาม โดยมีประเทศไทยเป็น Leading country ๒. เริ่มต้นดำเนินโครงการตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยเริ่มต้นกิจกรรมประสานงานกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อกำหนดกิจกรรมโครงการร่วมกัน ๓. โครงการนี้เป็นไปในลักษณะ Trans-boundary project ซึ่งผลลัพธ์ของโครงการ จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่เข่งอื่นของประเทศต่อไป	ส่วนอนุรักษ์ป่าและพันธุ์พืชระหว่างประเทศ สำนักงานความร่วมมือ

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในปัจจุบัน

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘	Agreement ระหว่าง กรมป่าไม้กับเครือข่าย การจัดการและฟื้นฟู ป่าไม้อย่างยั่งยืนแห่งเอเชีย- แปซิฟิก (Asia-Pacific Network for Sustainable Forest Management and Rehabilitation: APFNet)	โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่พื้นที่สาธิตการป่าไม้ในเมืองบริเวณบางกะเจ้า (ประเทศไทย) เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์ศึกษาธรรมชาติ (Strengthening Urban Forestry Demonstration Site of Bang Kachao (Thailand) for Biodiversity Conservation and Natural Learning Center)	๑. กรมป่าไม้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก APFNet เพื่อดำเนินโครงการโครงการตั้ง กักกัน ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๒๕ เดือน วงเงินสนับสนุน ๑๒๘๖๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ ๒. เริ่มต้นโครงการตั้งแต่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ พื้นที่โครงการ สวนกลางมหาวิทยาลัย (บางกะเจ้า) อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยเริ่มต้น กิจกรรมด้านการการะดับจิตสำนึกให้เห็นถึงความสำคัญของการป่าไม้ในเมือง การอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพของเมือง และอื่นๆ ๓. เป็นโครงการด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ในเมือง ซึ่งผลลัพธ์ของโครงการ จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่แห่งอื่นต่อไป	ส่วนอนุรักษ์ และพันธุ์กรรม ระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	เครือข่ายป่าชุมชนอาเซียน (ASEAN Social Forestry Network-ASFN)	โครงการส่งเสริมความร่วมมือ	กำลังดำเนินการเพื่อรับความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในการจัดการป่าชุมชนระหว่างประเทศสมาชิก อาเซียน ตลอดจนองค์กรเพื่อการพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อการจัดการป่าชุมชนที่ยั่งยืน ลดช่องว่าง ในการพัฒนาการระหว่างประเทศในกลุ่มสมาชิก โดยมุ่งเน้นการจัดการป่าชุมชนที่ช่วยลดปัญหา และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change mitigation and adaptation) และสร้างหลักประกันที่มั่นคงเกี่ยวกับอาหาร (Food security) สำหรับประชากร ในชนบทที่ต้องพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้	สำนักจัดการป่าชุมชน
ไม่ระบุปี พ.ศ.	ASEAN-Germany Regional Forest Pro- grammes for Southeast Asia- ReFoP	-	สหภาพยุโรป โครงการป่าไม้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างอาเซียนและเยอรมนี (ASEAN-Germany Regional Forest Programmes for Southeast Asia- ReFoP) ให้ความ สำคัญกับการนำความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ระหว่างประเทศในปฏิบัติ การพัฒนาด้าน โครงการด้านป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Programmes- NFP) และยุทธศาสตร์ ในการสื่อสารร่วมกันในระดับภูมิภาค	
ไม่ระบุปี พ.ศ.	International Tropical Timber Organization: (ITTO)	CFM-PPD ๐๐๔/๐๐ Rev. ๑ (M): "Increasing Access to Markets and Capital for Teak Plantation Smallholders in Thailand"	ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๖ เดือน งบประมาณ ๓๑,๐๑๔ เหรียญสหรัฐ	ดำเนินการโดย สำนักจัดการ ทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)
ไม่ระบุปี พ.ศ.	-	ความตกลงระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลีว่าด้วยความร่วมมือด้านป่าไม้ (Agreement between ASEAN and the ROK on Forest Cooperation: AFOCo)	-	

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศในปัจจุบัน

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	-	-	สาธารณรัฐเกาหลี โครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างอาเซียนและเกาหลีในการฟื้นฟูระบบนิเวศของป่าเสื่อมโทรมในประเทศเขตหรือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(ASEAN-Korea Environmental Cooperation Project on Restoration of degraded forest Ecosystems in Tropical Southeast Asian Countries)	สำนักความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างประเทศ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	-	-	องค์การระหว่างประเทศ ความคิดริเริ่มระหว่างอาเซียนและองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization – FAO) ในเสนอกลไกในการติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อการตัดไม้ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก(Code of Practice of Forest Harvesting in Asia Pacific)	สำนักความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างประเทศ
ไม่ระบุปี พ.ศ.	-	-	สหภาพยุโรป โครงการป่าไม้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างอาเซียนและเยอรมนี (ASEAN-Germany Regional Forest Programmes for Southeast Asia- REFoP) ให้ความสำคัญกับการนำความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ระหว่างประเทศในภูมิภาค การพัฒนาด้านโครงการด้านป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Programmes- NFP) และยุทธศาสตร์ในการสื่อสารร่วมกันในระดับภูมิภาค	สำนักความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างประเทศ
อยู่ระหว่างดำเนินการ	MOU ระหว่างกรมป่าไม้กับศูนย์ฝึกอบรมนานาชาติของสหประชาชาติและแปซิฟิก (RECOFTC) ซึ่งความร่วมมือทางด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแรงงาน ศาสตราจารย์ ชุมชนในประเทศไทย	-	๑. กรมป่าไม้ ได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมป่าไม้และศูนย์ฝึกอบรมนานาชาติและแปซิฟิก เรื่อง ความร่วมมือทางด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแรงงานศาสตราจารย์ในประเทศไทย การจัดทำบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่การจัดการทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนเป็นการพัฒนาความร่วมมือในการบูรณ การด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พัฒนาพื้นที่ป่าไม้ในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก อันจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ อย่างยั่งยืนต่อไป ๒. กรมป่าไม้ได้เสนอร่าง MOU ดังกล่าวให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา ก่อนที่จะนำเสนอเข้าสู่คณะรัฐมนตรี และผ่านการพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ๓. MOU ดังกล่าว จะเป็นความร่วมมือในการอภิปราย เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับ RECOFTC ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นในอนาคต	ส่วนอนุรักษ์และพันธมิตรระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ

ปี	หน่วยงาน/องค์กร	กิจกรรม/ภารกิจโครงการ	สรุปสาระสำคัญ	หมายเหตุ
อยู่ระหว่างดำเนินการ เสนอขอความเห็นชอบ คณะรัฐมนตรี	(International Tropical Timber Organization: ITTO)	โครงการปรับปรุงคุณภาพและขอบเขตของการประเมินการเก็บคาร์บอนของต้นไม้ในป่าและนอกเขตป่าของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (Project Agreement RED-SPD ๑๓๙๑ Rev. ๑ (F) “Improving the Quality and Coverage of the Estimates of Carbon Stocks in Thailand’s Forests and Trees Outside Forest: Phase 1)”	โครงการปรับปรุงคุณภาพและขอบเขตของการประเมินการเก็บคาร์บอนของต้นไม้ในป่าและนอกเขตป่าของประเทศไทย ระยะที่ ๑ วิจัยใหม่โดยคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแรกเริ่มจัดทำสำหรับข้อเสนอโครงการนี้คือข้อเสนอแนะจากการประชุมเชิงปฏิบัติการขั้นสุดท้ายของโครงการ PD ๑๓๙/๑๓ Rev. ๒ (F) To establish a National Monitoring Information System for the Effective Conservation and Sustainable Management of Thailand’s Forest Resources (มีนาคม ๒๕๕๗-พฤษภาคม ๒๕๖๐) ซึ่งดำเนินการโดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งจัดทำข้อเสนอโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนในการดำเนินการจาก ITTO โดยมีคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานดำเนินการ (Executing Agency)	ความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักความร่วมมือ

สาธารณรัฐเกาหลี

โครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม
ระหว่างอาเซียนและเกาหลีในการฟื้นฟู
ระบบนิเวศของป่าที่เสื่อมโทรมในประเทศเขตร้อนของ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(ASEAN-Korea Environmental Cooperation Project
on Restoration of Degraded Forest Ecosystems in
Tropical Southeast Asian Countries)

องค์การระหว่างประเทศ

ความคิดริเริ่มระหว่างอาเซียนและองค์การ
อาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ
(Food and Agriculture Organization -
FAO) ในเสนอกฎในการติดตามผลและรายงานความ
ก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อการตัด
ไม้ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Code of Practice for Forest
Harvesting in Asia-Pacific)

สหภาพยุโรป

โครงการป่าไม้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างอาเซียนและเยอรมนี (ASEAN-Germany Regional Forest
Programme for Southeast Asia - ReFoP) มีความสำคัญกับการนำความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ระหว่าง
ประเทศในปฏิบัติ การพัฒนาโครงการด้านการป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Programmes - NFP) และยุทธศาสตร์ในการสื่อสารร่วม
กันในระดับภูมิภาค

ความร่วมมือล่าสุดด้านการป่าไม้ระหว่างอาเซียนและเกาหลี

นายลี ดน กู (ลำดับที่ 7 จากซ้าย) รัฐมนตรี
Korea Forest Service จับมือกับผู้แทนจากประเทศ
สมาชิกอาเซียนในพิธีปิดการประชุมวาระพิเศษ
ระดับรัฐมนตรีของประชาคมอาเซียนและ
สาธารณรัฐเกาหลีด้านการป่าไม้ ที่กรุงโซล
สาธารณรัฐเกาหลี (KFS)

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2555 Korea Forest Service (KFS) และสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ได้เสร็จสิ้นการประชุมสมัยแรกของสภา
ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างอาเซียนและเกาหลี ที่ประชุมได้ยอมรับปฏิญญาโซลว่าด้วยการป่าไม้ (Seoul Declaration on Forestry)
และได้ประกาศการก่อตั้งองค์การความร่วมมือด้านการป่าไม้เอเชีย (Asia Forestry Cooperation Organization - AfOCO) ซึ่งจะครอบคลุมพื้นที่ป่าเขตร้อนถึง 20%
ของโลกที่อยู่ภายในประเทศสมาชิกอาเซียน

การประชุมจัดขึ้นที่กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 29-30 สิงหาคม 2555 โดยได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ป่าไม้และการลงทุนในด้านป่าไม้ การหารือ
ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาในอนาคตของภาคการป่าไม้ การมีส่วนร่วมของการป่าไม้ในเรื่องลดก๊าซคาร์บอน การพัฒนาสีเขียว (Green Growth) และเทคโนโลยีและ
กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

ปฏิญญาโซลมีวัตถุประสงค์ในการให้การสนับสนุนการสร้างความยั่งยืนทางกายภาพในภาคการป่าไม้และการพัฒนาการดำรงชีพสำหรับชุมชนที่พึ่งพิงทรัพยากรจากป่าไม้
ตลอดจนถึงเป็นเวทีเพื่อเป็นแกนนำในนโยบายคาร์บอนต่ำและการพัฒนาสีเขียวของสาธารณรัฐเกาหลีกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย

นาย Ty Phommavong รัฐมนตรีว่าการเกษตรและการป่าไม้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประธานในการประชุมสภาในครั้งนี้ โดยมีรัฐมนตรี
ด้านการป่าไม้จากประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการอาเซียน องค์กรด้านป่าไม้และองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติเข้าร่วมด้วย

สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรมป่าไม้

International Forestry Cooperation Office, Royal Forest Department

ความร่วมมือของอาเซียนในด้านการป่าไม้และประเทศคู่เจรจา

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีพื้นที่ที่เป็นแผ่นดินรวมประมาณ 4,195,398 ตารางกิโลเมตร กว่า 60% เป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ในอาเซียนนี้เป็นป่าเขตร้อนที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นหนึ่งในระบบนิเวศที่มีความซับซ้อนมากที่สุดในโลก

ป่าไม้เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภูมิภาคทั้งในด้านเศรษฐกิจ นิเวศวิทยา สังคมและวัฒนธรรม ภาคส่วนการป่าไม้ถือเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาความก้าวหน้าในภูมิภาคนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้รายสำคัญของโลก

ความเจริญก้าวหน้า การลดลงของทรัพยากร การเพิ่มขึ้นของประชากรและความต้องการทางเศรษฐกิจ ได้ส่งผลกระทบอย่างมหาศาลต่อป่าเขตร้อนในประเทศสมาชิกอาเซียน ทรัพยากรป่าไม้ในหลายพื้นที่ถูกนำมาใช้สอยจนหมดลงเรื่อยๆ เนื่องจากขาดระบบการจัดการป่าไม้ที่เหมาะสม

ความร่วมมือของอาเซียนในด้านการป่าไม้จึงเริ่มต้นขึ้นในช่วงต้นปี พ.ศ. 2513 ไม่นานหลังจากมีการก่อตั้งอาเซียนในปี พ.ศ. 2511 เนื่องจากอาเซียนเห็นความสำคัญของความสมดุลในธรรมชาติกับการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ยังสามารถรักษาความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติไว้ได้

ความร่วมมือด้านการป่าไม้ในอาเซียนได้ทำงานร่วมกับคู่เจรจา (Dialogue Partners) องค์ระหว่างประเทศและหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ในปัจจุบันอาเซียนมีคู่เจรจา 9 ประเทศ ได้แก่

ออสเตรเลีย โครงการระหว่างอาเซียนและออสเตรเลียว่าด้วยเครื่องหมายฉลากเขียว (Eco-Labels) และการให้การรับรองการป่าไม้ (ASEAN-Australia Project on Eco-Labels and Certification in Forestry) เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาแนวทางร่วมกันในการนำเครื่องหมายฉลากเขียวและการให้การรับรองด้านการป่าไม้ไปปฏิบัติทั้งในอาเซียนและผลักดันเข้าสู่มาตรฐานโลก ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการค้าผลิตภัณฑ์จากไม้

สาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อเสนอความพยายามร่วมกันในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าอย่างผิดกฎหมาย (ASEAN-China Joint Efforts to Curb Illegal Trade in Wildlife) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มระดับการศึกษา การฝึกอบรม การวิจัยและติดตามผลเพื่อพัฒนาความพยายามในการควบคุมการค้าสัตว์ป่าอย่างผิดกฎหมาย

สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรมป่าไม้

International Forestry Cooperation Office, Royal Forest Department

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

กรรมาธิการ: ร่วมจัดทำแผนงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ภายใต้การดำเนินงานของ ASEAN Social Forestry Network: ASFN

กรรมาธิการ: ร่วมโครงการในฐานหน่วยงานหลักของการดำเนินงานโครงการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืนภายใต้สหพันธ์โลกฯ ได้รับการสนับสนุนจาก ITTO

กรรมาธิการ: ดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงาน ดังนี้

1. กิจกรรมการสร้างภาคประชาสังคม โดยนักกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับต่างๆ
2. กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาชุมชน โดยที่ทุกส่วนโดยคณะทำงานด้านป่าไม้ของอาเซียน
3. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาป่าไม้เมือง ให้ชุมชนเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติและฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว
4. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ร่วมกับพร-สมัยในพื้นที่ป่าไม้

กรรมาธิการ: ได้ดำเนินกิจกรรมการสนับสนุนกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง

กรรมาธิการ: ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาป่าไม้เมือง โดยสนับสนุนในการจัดสร้างสวนสาธารณะระดับชุมชนระดับเขตและระดับจังหวัด ตามมาตรฐาน FAO

กรรมาธิการ: ดำเนินการรื้อฟื้นฐานข้อมูลด้านชุมชนจำนวน 8,000 หมู่ ครอบคลุม 3 ภาคภายใต้ข้อมูล IDH และ IDI และประสานงานกับสำนักงานจัดการที่ดินป่าไม้ ทั่วประเทศเพื่อพัฒนาชุมชน จัดพื้นที่ป่าชุมชน

กรรมาธิการ: ดำเนินการจัดตั้งชุมชนกว่า 200 หมู่ทั่วประเทศ ในพื้นที่ป่าชุมชน

กรรมาธิการ: ได้ดำเนินกิจกรรมนำนักกิจกรรมอาสาสมัครมาส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน บนพื้นฐานจิตอาสาของอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biodiversity-CBD)

กรรมาธิการ: ร่วมจัดทำแผนงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ร่วมกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ภายใต้การดำเนินงานของ ASEAN Social Forestry Network และเครือข่ายความร่วมมือเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ (REDD+) ที่ดำเนินการในภูมิภาค

กรรมาธิการ: ร่วมจัดทำแผนงานเพื่อรองรับการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Management- SFM) ภายใต้การดำเนินงานของ ASEAN Social Forestry Network โดยกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานกิจกรรมในการพัฒนาระบบการประเมินและรับรอง เพื่อพัฒนาการจัดการระบบในภูมิภาค และอยู่ระหว่างการจัดเตรียมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบและจัดตั้งสำนักงานจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน ภายใต้การสนับสนุนขององค์การป่าไม้ระหว่างประเทศ (International Timber Trade Organization: ITTO)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

D1. การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก (Addressing Global Environmental Issues)

D2. การจัดการและรับมือกับปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน (Trans-boundary Environment Pollution)

D3. ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Promoting Sustainable Development Through Environment Education and Participation)

D4. การส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (Promoting Environmental Sound Technology)

D5. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ในเขตเมืองต่างๆของอาเซียน (Promoting Quality Living Standards in ASEAN Cities/Urban Areas)

D6. การส่งเสริมประสานนโยบายและฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม (Harmonization of Environmental Policies & Database)

D7. การส่งเสริมด้านการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (Promoting the Sustainable use of Coastal & Marine Environment)

D8. การส่งเสริมด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ อย่างยั่งยืนและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (Promoting Sustainable Management of Natural Resources and Biodiversity)

D9. ทรัพยากรน้ำจืด (Freshwater Resource)

D10. ตอบสนองและรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Responding to Climate Change and Addressing its Impacts)

D11. การจัดทำแผนงานเพื่อรองรับการจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน (Promoting Sustainable Forest Management)

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

A
พัฒนาคุณภาพมนุษย์
(Human Development)

B
การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
(Social Welfare and Protection)

C
สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
(Social Justice and Rights)

D
ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
(Environmental Sustainability)

E
การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
(Building an ASEAN Identity)

F
การลดช่องว่างทางการพัฒนา
(Narrowing the Development Gap)

สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรรมาธิการ
International Forestry Cooperation Office, Royal Forest Department

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF

การประชุม ASOF เป็นเวทีประชุมด้านการป่าไม้ของเจ้าหน้าที่อาวุโสระดับอธิบดีกรมป่าไม้ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ กำหนดขอบเขต ทิศทาง และนโยบายความร่วมมือด้านการป่าไม้ ตลอดจนดำเนินกิจกรรมความร่วมมือต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนรวมถึงคู่เจรจาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของอาเซียนอย่างยั่งยืน

การประชุม ASOF จะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการเป็นเจ้าภาพการจัดประชุม จะเรียงตามลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของชื่อประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASOF ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 4-8 กรกฎาคม 2554 จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการประชุม ASOF

- เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในแนวทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เพื่อทบทวนสถานการณ์ของการป่าไม้ในภูมิภาคอาเซียน และในระดับโลก เพื่อให้ได้แนวนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาในระยะสั้นและแนวนโยบายของสถานการณ์ป่าไม้ในระยะยาวของภูมิภาคและระดับโลก
- เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกอาเซียนประเทศด้านป่าไม้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับความร่วมมือกันในภาคป่าไม้ของแต่ละประเทศ
- เพื่อเพิ่มการค้าและการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ตลอดจนการมีทำร่วมกัน สำหรับประเด็นระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อระดมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และกับประเทศที่สาม กลุ่มของประเทศ หรือหน่วยงานระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาของภาคป่าไม้ในภูมิภาคอาเซียน
- เพื่อรักษาความร่วมมือใกล้ชิดกับคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนเช่นเดียวกับที่เกี่ยวข้องเป็นพิเศษในระดับชาติและอาเซียนองค์กรระหว่างประเทศและองค์กร
- เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (การศึกษาฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี) ในภาคป่าไม้และ
- ส่งรายงานความคืบหน้าเป็นระยะ ๆ ของกิจกรรมต่อที่ประชุม AMAF

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านการป่าไม้ (ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF) ครั้งที่ 15

จัดขึ้นระหว่างวันที่ 28-29 มิถุนายน 2555 ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีการหารือเรื่องความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศไทยเป็นประธานการประชุม ASOF ครั้งที่ 14 โดยรองอธิบดีกรมป่าไม้ (นายประยูกร หล่อสุวรรณศิริ) ได้กล่าวขอบคุณสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามสำหรับการต้อนรับเป็นอย่างดีในฐานะประธาน ASOF ครั้งที่ 15 และได้กล่าวขอบคุณประเทศสมาชิกอาเซียนและเลขาธิการอาเซียน ที่ให้ความร่วมมือตลอดระยะเวลา 1 ปี ในการทำหน้าที่ประธาน ASOF ของประเทศไทย ทั้งนี้ได้ขอให้ประชุมพิจารณาประเด็นต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาการป่าไม้ของอาเซียนให้มีความยั่งยืนต่อไป

สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรมป่าไม้

International Forestry Cooperation Office, Royal Forest Department

โครงการการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้สามเหลี่ยมมรกตเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
ข้ามเขตแดนระหว่างประเทศไทย กัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Management of the Emerald Triangle Protected Forests Complex to Promote Cooperation for Trans-boundary Biodiversity

Conservation between Thailand, Cambodia and Laos

International Tropical Timber
Organization
ITTO

The Royal Forest Department
RFD

แนวความคิด

แนวความคิดการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้สามเหลี่ยมมรกตเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพข้ามเขตแดน ระหว่างประเทศริเริ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยผู้เชี่ยวชาญ จากองค์กรป่าไม้เขตร้อนนานาชาติ (International Tropical Timber Organization – ITTO) ร่วมกับกรมป่าไม้ ได้คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการดำเนินการเบื้องต้น พบว่า กลุ่มป่าอนุรักษ์ผืนป่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

พื้นที่โครงการ

ประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติผืนป่า อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ายอโคม และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามูนากริก-ยอคมน์ จังหวัดอุบลราชธานี
พื้นที่รวม 1,737 ตร.กม.

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

พื้นที่ Phouxeingthong National Biodiversity Conservation Area
ขนาด 1,200 ตร.กม.
กัมพูชา
พื้นที่ป่าสงวน Preah Vihear
ขนาด 1,900 ตร.กม.

การดำเนินงาน

ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่แต่ละประเทศ แต่จะมีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดในการกำหนดแผนงาน และวิธีดำเนินการ

โครงการระยะที่ 1 – ITTO Project PD

15/00 Rev. 2(F)
1 ตุลาคม 2544 ถึงสิ้นสุดโครงการ 31 ธันวาคม 2547

วัตถุประสงค์โครงการ

สร้างศักยภาพในความร่วมมือของสามประเทศในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ที่ติดต่อกันตามแนวชายแดนให้ประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพที่มีร่วมกัน ถูกทำลายให้เสื่อมสภาพลง

ผลงาน

ข้อมูล GIS และรายงานระบบนิเวศป่าไม้ สัตว์ป่า และเศรษฐกิจสังคม แผนการจัดการระยะยาว 20 ปี (2001-2006) แผนปฏิบัติการ 3 ปี (2003-2006) ประกาศกันพินิจ และประกาศสาขานี้มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ และร่วมเขียนข้อเสนอโครงการระยะที่ 2

โครงการระยะที่ 2 – ITTO Project PD 289/04

Rev.1 (F)
1 มีนาคม 2551 ถึงสิ้นสุดโครงการ 31 พฤษภาคม 2553

วัตถุประสงค์โครงการ

กระชับความร่วมมือระหว่างประเทศไทย กัมพูชา และลาวเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นระบบการป้องกันและตรวจสอบ ติดตาม สถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ในแนวเขตแดนของทั้ง 3 ประเทศ และเสริมสร้างอาชีพ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการใช้ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ผลงาน

ทั้ง 3 ประเทศเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ เสวนาพื้นที่ทำไร่โครงการ และร่วมประชุม สนธิสัญญาเจ้าหน้าที่ในการจัดการ และลาดตระเวน พื้นที่โครงการนำร่อง และกองทุนสนับสนุน และเสริมสร้างอาชีพชุมชน ลดการพึ่งพาทรัพยากรในพื้นที่อนุรักษ์

โครงการระยะที่ 3 – ITTO Project PD 577/10 Rev.1 (F)

เริ่ม 1 สิงหาคม 2555 เป็นระยะเวลา 3 ปี

วัตถุประสงค์โครงการ

เสริมสร้างระบบการป้องกัน และการติดตามความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ป่าสามเหลี่ยมมรกต โดยใช้สัตว์ป่าขนาดใหญ่ เช่น ช้าง เสือ เป็นสัตว์ป่า เป้าหมายในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

กรมป่าไม้. ๒๕๑๑. ประวัติกรมป่าไม้. กระทรวงเกษตร พิมพ์เพื่อเป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระยาตรุพันธ์พิทักษ์.

กรมป่าไม้. ๒๕๑๔. ประวัติกรมป่าไม้ ๒๔๓๙-๒๕๑๔. พระนคร. ๒๖๓ หน้า.

กรมป่าไม้. ๒๕๒๑. ที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนากรมป่าไม้ ครบรอบ ๘๒ ปี, กรุงเทพมหานคร. ๑๐๐ หน้า.

กรมป่าไม้. ๒๕๒๓. ประวัติและผลงานของกรมป่าไม้ ครบรอบ ๘๔ ปี พ.ศ. ๒๔๓๙-๒๕๒๓, กรุงเทพมหานคร. ๕๘๙ หน้า.

กรมป่าไม้. ๒๕๓๙. ๑๐๐ ปี กรมป่าไม้. จตุจักร, กรุงเทพฯ. ๔๐๒ หน้า.

คณิตา เลขะกุล. ๒๕๔๓. ร่มรื่นในรั้ววัง โครงการหนังสือสารคดีสัญจรในวาระ ๔๑ ปี อนุสารอศท.

๑๓๓ หน้า.

เฉลิม ศิริวรรณ. ๒๕๓๗. ข้อเท็จจริงและความคิดเห็น (Facts and Fancies) เล่มที่ ๘ เนื่องในโอกาสที่

มีอายุครบ ๘๔ ปี. ๙๕ หน้า.

เทียม คมกฤส. ๒๕๑๔. การป่าไม้ในประเทศไทย. ๓๓๓/ หน้า.

เทียม คมกฤส. ๒๕๕๒. การป่าไม้ในประเทศไทย (๑๑๓ ปี กรมป่าไม้). กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. จตุจักร, กรุงเทพฯ. ๔๓๗/ หน้า.

พระยาพนาจร. ๒๕๑๒. พระยาพนาจรในวงการป่าไม้. โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์. ๑๖๕ หน้า.

สิริวัฒน์ คำวันสา. ๒๕๒๒. อิทธิพลวัฒนธรรมอินเดียในเอเชียอาคเนย์ (เน้นประเทศไทย).

สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, กรุงเทพมหานคร. ๒๑๙ หน้า.

สุรีย์ ภูมิภมร. ๒๕๓๖. บันทึกการเดินทางไปประชุม International Seminar on Forestry Research Management ที่ Dehra Dun. ๓๐ หน้า.

สุรีย์ ภูมิภมร. ๒๕๕๒. เตราดูน เรื่องราวชีวิตของนักศึกษาป่าไม้ไทยยุคบุกเบิกในอินเดีย. ตีพิมพ์ในมติชนรายสัปดาห์.

สารวิทยา หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายวิบูลย์ ธรรมบุตร. ๙ ตุลาคม ๒๕๐๙.

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระยาตรุพันธ์พิทักษ์. ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๑.

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายเมธ รัตนประสิทธิ์. ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๓.

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์เทียม คมกฤส. ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔.

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายกริต สามะพุทธิ. ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕.

หลวงสมานวนกิจ. ๒๕๑๑. คำบรรยายในวันสถาปนากรมป่าไม้ครบ ๗๒ ปี วนสาร ๒๖(๓): ๓๔-๔๒.

หลวงสมานวนกิจ. ๒๕๑๑. ประสบการณ์ในชีวิต วนสาร ๒๖(๔) : ๓๑๑-๓๒๘.

หลวงสมานวนกิจ. ๒๕๑๕. แบบเรียนเร็วของหลวงสมานวนกิจ วนสาร ๓๐(๑):๕๒-๕๖.

Bhumibhamon, Suree. ๑๙๙๘. Thai Foresters in Burma Forest School. Myanmar Forest School

Centenary Commemorative Issues. The Forest Department. Myanmar. Pp ๓๘-๔๑.

Burley, J. ๑๙๙๔ World Forestry. The Professional Scientific Challenges. The Leslie L.

Schaffer Lectureship in Forest Science. Vancouver. Canada. ๑๓ p.

Datta, S.K. & M. May ๑๙๙๒. Government Forest Services Training in India.

Recommendation for Changes.

Doo, U.Y.A.C. ๑๙๙๘. Athletic Achievements of Myanmar Forest School Centenary

Commemorative Issues. The Forest Department. Myanmar. Pp. ๕๗-๖๑.

Dulyapak Preecharushh. ๒๐๐๙. Naypyidaw. The New Capital of Burma. White Lotus. ๑๗๕ p.

<http://chm-thai.onep.go.th/chm/PA/Detail/cooperate.html> (สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

<http://kanchanapisek.or.th/kp๖/New/sub/book/book.php?book=๑๕&chap=๔&page=t๑๕-๔->

infodetail๐๓.html

<http://science.sut.ac.th/gradbio/florat/covert.Html>

Indian Council of Forestry Research and Education. ๑๙๙๓. Annual Report ๑๙๙๒-๑๙๙๓.

Dehra Dun. ๓๑๕

Lin, U. Hoke. ๑๙๙๘. Background History of Myanmar 's Forestry. Myanmar Forest School

Centenary Commemorative Issues. The Forest Department. Myanmar. Pp. ๖๘-๗๔.

Ministry of Information and Broadcasting. ๑๙๘๐. A Reference Annual in India.

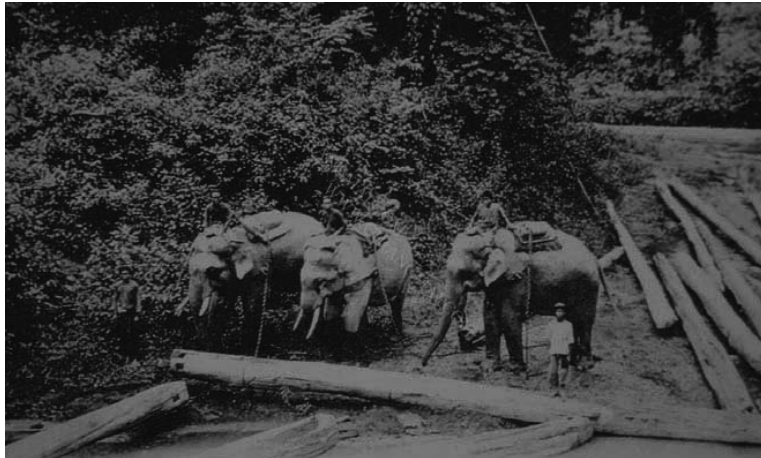
Publication Division. Faridabad. ๕๘๐ p.

- Oka, A.G. ๑๙๙๒. Problems and perspectives of Forestry in India. In Status of Indian Forestry, problems and perspectives.
- Rai, S.N. ๑๙๙๓. Prominent Findings of Forestry Research in India. FORSPA Publication ๑๑: ๓๙ p.
- Samraj, P. & G. Singh. ๑๙๙๒. Challenge of Our Watershed with Special References to problems of Tamil Nadu. A Case Study from the World Bank Aided Tamil Nadu – Agricultural Development project . (In Anonymous, ๑๙๙๒ Coimbatore Workshop)
- Sirivarna,C. ๑๙๙๘. Bibliography of Dr. Chalerm Sirivarna. Myanmar Forest School Centenary Commemorative Issues. The Forest Department. Myanmar. Pp. ๕๕-๕๖.
- Tiwari, D.N. ๑๙๘๑. State Trading in Forest produce in India. Jugal Kishore & Co. Publication Division. Dehra Dun. ๑๒๓ p.
- Trade Fair Authority of India. ๑๙๙๐. ๕๐๐๐ Years of Indian Trade. New Delhi. ๔๘ p.
- www.chiangmai.com
- www.dnp.go.th/research/knowledge/MF-MGT.html
- www.forest.ku.ac.th/camp/campht.pdf

ภาคผนวก

การทำไม้ในอดีต

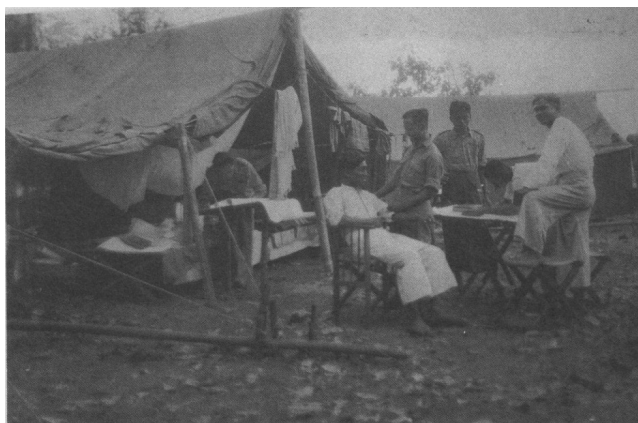
การศึกษาวิชาการป่าไม้ในอดีต

ก่อนจะมาเป็น ศาสตราจารย์เทียม คมกฤษ บิดาแห่งวงการป่าไม้ยุคใหม่
Before becoming Professor Dr.Thiem Komkris, Father of Modern Forestry Education

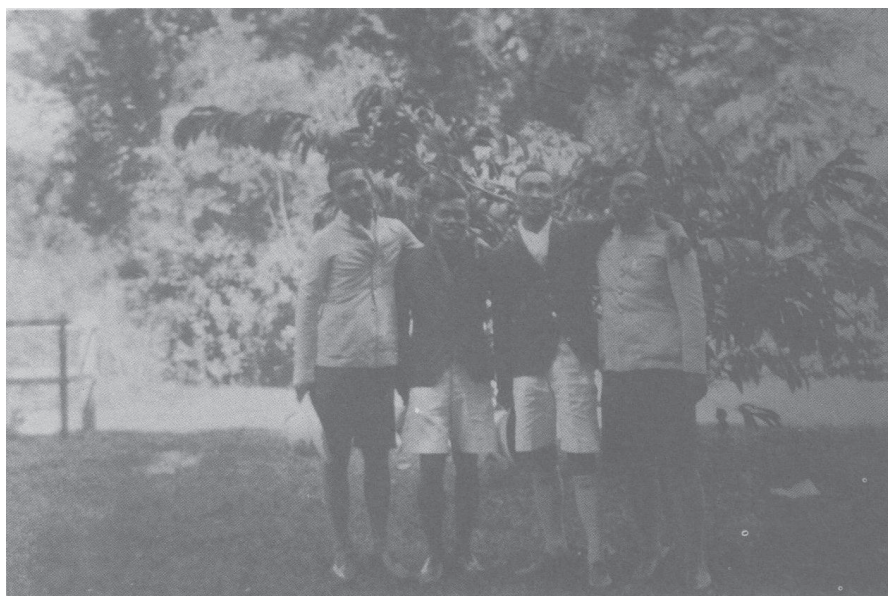
อ่านหนังสือและทำงานกลุ่มในเต็นท์พัก
Reading and Group work in Tents

อาหารในป่าและการล่องซุงไม้สัก
Lunch in the forest and rafting of Teak logs

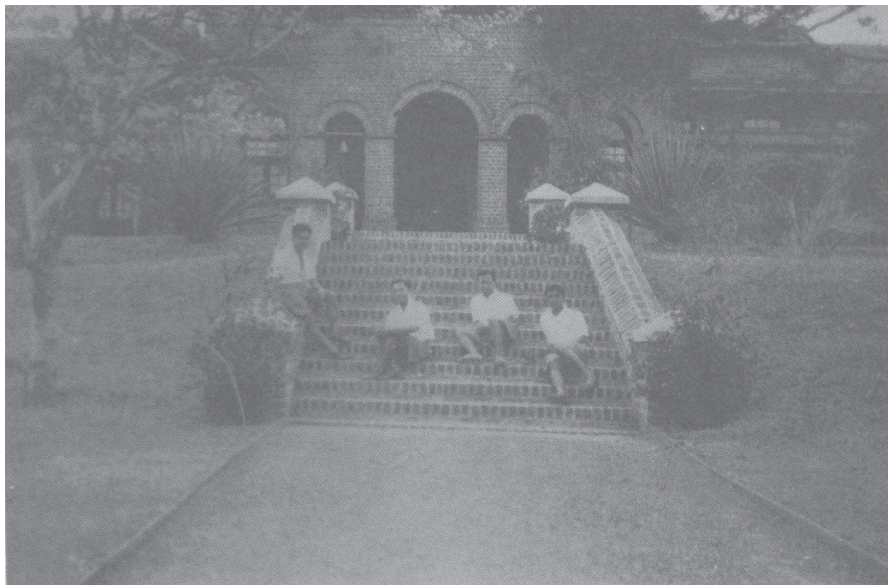
นักเรียนและนักกีฬา
Students and Sportmen

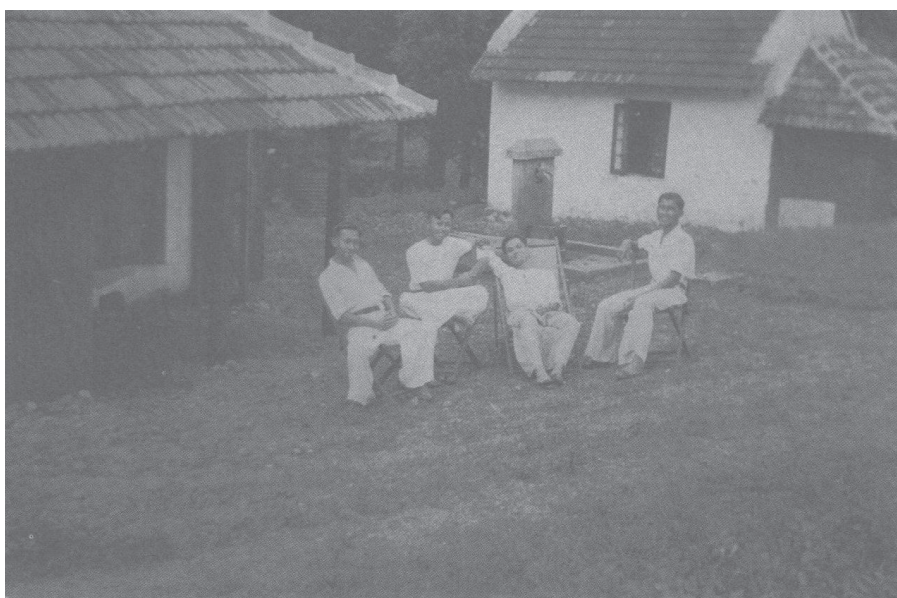
ตั้งเต็นท์ในป่า
Camping in the forest

นักเรียนไทยหน้าอาคารโรงเรียนป่าไม้พม่า
Thai students posed in front of Burma Forest School

บ้านพักนักศึกษาไทย (รัฐบาลไทยสร้าง) และหอพักนักศึกษา
House for Thai students (donated by Thai Government) and dormitories

Royal Indian Engineering College ที่อังกฤษ

Lincolnshire College of Agriculture อังกฤษ

คณาจารย์และนักศึกษาป่าไม้ ประเทศอังกฤษ

วิทยาลัยป่าไม้ เตราดุน ประเทศอินเดีย

สถาบันวิจัยป่าไม้ เตราดุน

ป่า เตราดุน

ปินมะนา ประเทศพม่า

การเดินทางไปปินมะนา

ตลาดปินมะนา

การต้อนรับคณะผู้แทนการป่าไม้แห่งชาติสาธารณรัฐกานดา
ในการศึกษาดูงานด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทย
ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๔ กันยายน ๒๕๕๒
ณ กรมป่าไม้

การศึกษาดูงานด้านป่าไม้และกิจกรรมการปลูกต้นไม้ของคณะสมาคมสหกรณ์ป่าไม้ Higasi Kumisaki
ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ จังหวัดนครราชสีมา

พิธีลงนามข้อตกลงว่าด้วยตัวแทนการจัดซื้อ (Agent Agreement) และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้
โครงการความร่วมมือแบบให้เปล่าในแผนงานรักษาป่าไม้ของประเทศญี่ปุ่น

(Japanese's Grant Aid for Forest Preservation Programme FY๒๐๐๙)

เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ณ ห้องประชุมสำนักแผนงานและสารสนเทศ กรมป่าไม้

ประเทศไทย โดยกรมป่าไม้ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ ครั้งที่ ๑๔
(๑๔th Meeting of the ASEAN Senior Officials on Forestry) ระหว่างวันที่ ๗-๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ณ โรงแรมเลอ เมอริเดียน จังหวัดเชียงใหม่

กรมป่าไม้ ร่วมกับ องค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization) จัด
การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สถิติด้านผลผลิตป่าไม้ในประเทศไทย (ITTO Statistical Training Workshop)
ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ จังหวัดเชียงใหม่

ประเทศไทย โดยกรมป่าไม้ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียนเกี่ยวกับกระบวนการ
ดำเนินนโยบายป่าไม้ระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๘

(๘th Meeting of the ASEAN Experts Group on International Forest Policy Processes : AEG-IFPP)
ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

ณ โรงแรมฟูราม่า จังหวัดชลบุรี

กรมป่าไม้ ร่วมกับ Korea Forest Service (KFS) สาธารณรัฐเกาหลี จัดการประชุมเริ่มต้น (Inception Meeting) สำหรับการค้าเนินงานตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี (Implementation of Agreement on ASEAN-ROK Forest Cooperation) ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตัน กรุงเทพมหานคร

พิธีส่งมอบ-รับมอบรถยนต์ท้ายบรรทุก (Pickup Trucks) จำนวน ๙๓ คัน ภายใต้โครงการความร่วมมือ
แบบให้เปล่าในแผนงานรักษาป่าไม้ของประเทศไทย

(Japanese's Grant Aid for Forest Preservation Programme FY๒๐๐๙)

เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุม ๑ กรมป่าไม้ และลานจอดรถกรมป่าไม้ (บริเวณหน้าเสาธง)

๑. คณะกรรมการอำนวยการโครงการจัดทำฐานข้อมูลกรมป่าไม้

๑. รองอธิบดีกรมป่าไม้กำกับดูแลสำนักแผนงานและสารสนเทศ ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้ทุกท่าน รองประธานคณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก คณะกรรมการ
๔. นางอำนวยการพร ชลดำรงศกุล คณะกรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการและควบคุมป่าไม้
สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
๕. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ คณะกรรมการและเลขานุการ
๗. ผู้อำนวยการศูนย์บริการประชาชนกรมป่าไม้ คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะทำงานจัดทำฐานข้อมูล ด้านงานป่าไม้กับต่างประเทศ

๑. ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการส่วนวิเทศสัมพันธ์ คณะทำงาน
สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
๓. ผู้อำนวยการส่วนอนุสัญญาและพันธกรณีระหว่างประเทศ คณะทำงาน
สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
๔. ผู้อำนวยการส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ คณะทำงาน
สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
๕. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักจัดการป่าชุมชน คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักการอนุญาต คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักด่านป่าไม้ คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ สำนักรับรองการป่าไม้ คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะทำงานและเลขานุการ
สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

บันทึก

บันทึก

๑๑๗ ปี ความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
จากอดีตที่มานะบากบั่น...สู่ปัจจุบันที่มั่นคงยั่งยืน

ที่ปรึกษา

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์

นายประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ

นายเรวัชชัย ประยูรเวช

นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา

บรรณาธิการ

นายฐานุพงศ์ เรืองจิรวิทย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางอภินันท์ ขอพร

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สุริย์ ภูมิภมร

นายจิระ จินตบุญกุล

นายพิชา พิทยขจรวุฒิ

นายสมพร ไชยจรัส

นางสาววดีพร เสรีกิจดี

นายสุเมธ ศิริลักษณ์

นายสกลท์ บุญเสริมสุข

นายปรีชา องค์ประเสริฐ

นายพิเศษฐ ลือชานิมาจิต

นายสุพล วิมลภาส

นายบุญสุธีร์ จีระวงศ์พานิช

นายประยุทธ์ เลี้ยวยิ้ม

นายสัมพันธ์ มีสิทธิ์

เจ้าหน้าที่สำนักความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ กรมป่าไม้ทุกท่าน

ภาพถ่าย

รศ.ดร.สุริย์ ภูมิภมร

นางสาวปิยะฉัตร ช่วยปลด

ออกแบบปก

นางสาวประณิศา กิมนอก

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๓๑๖-๑๑๑-๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

อำนวยการผลิต กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

<http://www.forest.go.th>